པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཛད་པ་པོ། བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-00349

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༢ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༢ ལ་གསར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com
གསར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

i

དཀར་ཆགཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། .... x དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་།...1
མཆོད་བརྗོད། 1
རྩོམ་པ་དམ་བཅའ། 2
བློ་ལྡན་གཉན་པར་བསྐུལ་བ། 3
དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། 3
དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 5
མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ་དང་འགྲེང་རྐང་བདུན་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཚུལ། 7
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ། 14
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་དགག་པ། 18
ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 19
མདོའི་དམིགས་འབྱེད་ལུགས་དགོངས་རྒྱན་ལ་ཞལ་འཕངས་དང་དེའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ། 20
གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 27
གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 29

དཀར་ཆག

ii

ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་མ་བཞག་པའི་ཚུལ། 31
གཞན་དབང་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 32
དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྗེ་རཏྣ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་ཞལ་གདམས་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ།37
ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 38
ཡོངས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དགག་པ། 39
མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེར་བསྟན་པ། 41
གཞན་དབང་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་བཞན་གཉིས་ལའང་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ།43
ཀུན་བཏགས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པ། 47
ཡོངས་གྲུབ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པ། 49
ཀུན་བཏུས་སུ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཀར་འཇོག་ཚུལ། 52
དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་དང༌དེའི་གདགས་གཞིར་འཇོག་ཚུལ། 53
གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་ཚུལ། 56
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་བ། 61
དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ངོས་བཟུང་བ། 62
རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་རྟོག་བཏགས་ཙམ་སྒྲས་གཅད་བྱ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ། 65
དེ་དག་གིས་གྲུབ་དོན། 66
མདོའི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ། 67
དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ། 70

དཀར་ཆག

iii

ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དོན་ཕྱོགས་སྔ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། 71
སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ། 72
བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ། 73
བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐུར་བར་འདེབས་ཚུལ། 76
གཞན་དབང་བརྗོད་དུ་མེད་ཚུལ་གྱི་དོན་བཤད་པ། 78
སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་འགོག་ཚུལ། 79
སྐུར་འདེབས་དང་དེའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་འགོག་ཚུལ། 80
གཞན་དབང་ལ་སྐུར་བར་འདེབས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་
དེའི་གནད་ཀྱིས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་སོགས། 82
བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དྲིས་ལན། 86
དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ། 88
གཞན་དབང་དོན་དམ་ཡོད་མེད་བརྟཌ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན།90
རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་པ་སྤོང་པ། 94
འཇོག་ཚུལ་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ། 96
བསྡུ་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 100
དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ནས་རྫས་ཡོད་ལ་བཞིར་འཇོག་ཚུལ། 102
དབུས་མཐའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་དམ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། 103
སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དང་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་

དཀར་ཆག

iv

པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ། 104 བསྡུ་བའི་སྐབས་ཀུན་བཏཌ་དང་བཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན།107 རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་དོན། 109 ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ། 112
དབུས་མཐའ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ལ་དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ནས་གསུམ་དུ་འཇོག་ཚུལ། 114
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པ། 115
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོས་བཟུང་བ། 117
དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་སྒྱུ་མ་དཔེར་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་སྤོང་། 119
དབུས་མཐའ་ལས་གསུང་ཚུལ། 122
དབུས་མཐར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐབས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ལྷག་མ་ཡོད་པར་གསུང་པར་བརྟེན་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིཌ་པའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ། 124
ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ། 132
དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ངོས་བཟུང་བ། 135
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་འགྲོ་ཚུལ་དང༌དེས་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཚུལ། 137
གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགོག་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་
རྩོད་པ་ལྔའི་ངོས་འཛིན་དང་དེའི་ལན། 139

དཀར་ཆག

v

ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ། 147
བྱང་སའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ། 152
གཞན་གྱི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ། 153
མིང་བརྡས་བཞག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་དང༌མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ། 155
རིགས་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇོག་ཚུལ། 157
ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགོག་པའི་རིགས་པ། 164
དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ། 168
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་ཚུལ་དང༌དེ་ལྡོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན། 169
དགོངས་འགྲེལ་དངོས་ཤུགས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་ཆུང་གི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ། 171
གནོད་འཇོམས་གྱི་ལུང་དོན་གང་ཡིན་བསྟན་པ། 172
གནོད་འཇོམས་ཀྱི་བཤད་པ་འགོག་པ་དང༌རང་ལུགས་ཆོས་བདག་གི་སྟོང་ཚུལ་སོགས། 173
སླར་ཡང་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་རྒྱས་པར་འགོད་པ། 175
གནོད་འཇོམས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། 176
འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། 177
འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། 179
འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར། 181
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། 182

དཀར་ཆག

vi

དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 184
མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ། 185
དོན་གཞན་དུ་དྲང་ཚུལ། 188
བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ། 190
བརྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཚུལ། 192
དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྔགས་ཚུལ། 201
དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། 211
ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། 225
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད། 228
དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། 231
ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། 232
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། 241
རིགས་པའི་འགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། 251
དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ། 262
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཁྱད་པར། 264
དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པ། 268
ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ། 270
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུལ་དཔྱད་ནས་འཇོག་ཚུལ། 278

དཀར་ཆག

vii

རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློ་དང་གནོད་མེད་ཀྱི་བློའི་ཁྱད་པར། 281
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན། 287
རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ། 292
བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པ། 297
ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པ། 303
བདེན་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་ཚུལ། 305
སྒྲིབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 307
ཕྱི་དོན་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 315
ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 318
ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 319
རང་རིག་མི་བཞེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། 322
རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཚུལ། 325
རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ། 329
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 349
དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ། 351
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་གཞན་འགོག་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་
ཚུལ། 354
གོང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རྣམས་རང་ལ་མི་འཇུག་པ་དོན་ཚན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། 357

དཀར་ཆག

viii

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། 363
རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། 371
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ངོས་འཛིན། 374
ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ། 376
བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་མི་མཚུངས་ཚུལ། 381
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པའི་འཇིག་རྒྱུ་ཐལ་བ། 401
ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ། 407
རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན། 418
དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་དགག་པ། 420
འགྲེལ་བས་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པའི་རིགས་པ། 421
བཀག་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མིན། 424
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 424
དེས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ། 430
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མེད་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། 432
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། 434
སེམས་ཙམ་པ་དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ། 436

དཀར་ཆག

ix

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་ངོས་འཛིན། 438
རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ། 441
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ། 450
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ། 451
མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། 464
པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..477

x

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།
དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད།མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་

xi

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྡུར་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་ཕྲེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྡུར་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན།

xii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན།བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན།བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན།བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཚེས་༡༥ལ།

1

༄༅། །དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དགོངས་པའི་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། །བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །
ཀུན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །ཀུན་གྱི་ལྟ་ངན་དྲ་བ་ཀུན་བཅོམ་
པ། །ཀུན་གྱི་འཇིགས་པ་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་མཛད་པའི། །ཀུན་གྱི་འདྲེན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་
རྒྱལ་པོར་འདུད། །དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ལམ་སྲོལ་སྒོ། །ཇི་བཞིན་འབྱེད་མཁས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་དང༌། །རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་
གྱི། །པཎ་གྲུབ་དམ་པའི་ཚོགས་ལ་སྙིང་ནས་འདུད། །དེ་ལས་འོངས་པའི་མན་ངག་ལེགས་བཤད་རྣམས། །ཉམས་མྱོང་ཚད་མས་གཞན་ལ་ལེགས་འདོམས་པ། །ཨ་ཏི་ཤ་དང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོགས། །བཀའ་གདམས་དགེ་བཤེས་ཡོངས་ལ་

2

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྙིང་ནས་འདུད། །དེ་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་ཁྲིད་ཚུལ་གྱིས། །རྟག་ཆད་ཉམ་

ངའི་གཡང་ལས་ངེས་དྲངས་ཏེ། །ཟབ་ལམ་དབུ་མར་འཁྲིད་མཛད་ཐུགས་རྗེ་
ཅན། །ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་མཆོག་དེར་སྙིང་ནས་འདུད། དེ་ཉིད་སླར་ཡང་བྱོན་པར་རཏྣའི་མཚན། །རྒྱལ་བསྟན་དྲི་མེད་རྩ་བ་རྨང་ནས་འཛིན། བདག་འདྲ་བློ་དམན་འཁྲིད་

པའི་ཐབས་ལ་མཁས། །ཟླ་བྲལ་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་དེར་སྙིང་ནས་འདུད། །རྒྱལ་ཀུན་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་བཟང་རྣམས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་བསྒྲིལ་བའི་མན་
ངག་མཆོག །མཆོག་དམན་ཡོངས་ལ་འདོམས་མཁས་བཀའ་དྲིན་ཅན། །གསུམ་ལྡན་བྱམས་པའི་དཔལ་དེར་སྙིང་ནས་འདུད། སྙིགས་མའི་སྙིགས་མ་འདུལ་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཅན། །དཔག་ཡས་བསྐལ་པར་འབད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའི་གནས། །ཇི་བཞིན་མ་འདྲེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མིག །སྟེར་མཛད་གངས་ཅན་མགོན་པོར་སྙིང་ནས་འདུད། །རྒྱལ་བསྟན་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བའི་མཐུ་རྩལ་ཅན། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཛིན་དང་སྤེལ་མཛད་ལ། །མ་གཡེལ་མྱུར་དུ་བྱོན་ཅིག་འགལ་རྐྱེན་སོལ། །མ་གཡེལ་མྱུར་དུ་བྱོན་ཅིག་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབས།

རྩོམ་པ་དམ་བཅའ།

དེང་དུས་ཕྲ་ཞིབ་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དམན། །དེ་བས་རྟོགས་དཀའི་གནས་ལ་འཇུག་པ་དཀོན། །འོན་ཀྱང་གྲོགས་མཆོག་མཁྱེན་རབ་ཡངས་པའི་མཐུས། །བདག་གིས་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་འདིར་གསལ་བྱ།

3

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བློ་ལྡན་གཉན་པར་བསྐུལ་བ།

ཞེས་འདིར། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང༌། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་

མཆི་མས་མིག་བརླན་ཞིང༌། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྣོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཡངས་པར་མ་ཟད། སྔོན་གོམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་
སྟོབས་ཀྱི་མོས་པ་བརྟན་པའི་རྟགས་དེ་ལྡན་ཞིག་གིས་འདིའི་ཚུལ་ལ་ཐོས་སོགས་
ཀྱིས་ཞུགས་ན་སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོར་བྱེད་ནུས་པས་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་བར་
གདོན་མི་ཟ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མིན་ཀྱང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་པས་ཞུགས་ཤིང་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ། འདིའི་གཞུང་ལ་འདྲིས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཚད་ལྡན་ལ་དྲི་གཏུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་གར་མི་སྡོད་པར་འདིའི་ཚུལ་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་པར་རིགས་སོ། །

དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

དེ་ཡང༌། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་
ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཇིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དུ་འདུག །དེས་ན་རང་ཅག་ཀུན་མི་འདོད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འདི་

4

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རང་ཡིན་ལ། དེ་མ་འདོད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར། མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་འདི་རང་མྱོང་དགོས་པ་བྱུང་བ་འདི་ཡང༌། འདིའི་རྒྱུ་རྩད་གཅོད་མ་ཤེས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་ནི་ངེས་པར་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས། དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་སྐྱེ་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་མ་འབད་པས་ཆོག་པ་ཨེ་འདུག་ལེགས་པར་སེམས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་ལས། །སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འཁྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང༌། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཛུད་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེས་ཇི་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་ནི་ངེས་
པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ལ་ཐོས་པ་
བྱས་པ་གཅིག་པུས་མི་ཆོག་པས་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། ཐོས་པས་མང་པོ་མི་ཤེས་
བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པས་མང་པོ་ཤེས་འོང་གསུངས་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་འདུག་དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་དོན། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ལྟ་བའི་ཕྲ་རགས་འཇོག་ཚུལ་རྣམས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང༌། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འདིར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།

5

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཁྲིད་དམིགས་དང་བསྟུན་ཏེ་བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གང་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། མྱོང་བ་འདོན་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་ན། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ནི་དྲུག་སྟེ། ཁྲིད་ཡིག་ལམ་རིམ་སྒོ་འབྱེད་དུ་
གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་སྐབས། ཐུབ་དབང་དང་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་
སོགས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་བླ་
མ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ་སྐབས་དོན་ཡིན་ནོ། །

དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་

སྤྱིར་བསྟན་པ།

དངོས་གཞི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་ཚུལ་དང༌། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང༌། དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།

མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཕྱེད་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་རང་ཤེས་ཀྱིས་ཞུགས་ན། བསྟན་ཚོད་ཙམ་ལ་ཞེན་
ནས་ལྟ་བའི་ཕྲ་རགས་མི་ཤེས་པ་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ལ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་པས་ན། དེ་ཉིད་ཐོག་མར་

6

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་སྒོམ་
དགོས་པ་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་མགོ་མཇུག་ཀུན་ཏུ་སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་སྟོང་པ་འཆར་དགོས་པ་གསུངས་ཤིང༌། སྟོང་
ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་སྣང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་པ་མན་
ངག་གི་སྙིང་པོར་མཛད་དེ། ལམ་གཙོར་ཡང༌། ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མ་ཉམས་བར་ཡོད་བཞིན་དུ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པར་རློམ་པ་འགའ་རེས་
ཀྱང་ཐོག་མར་སེམས་ལ་གནས་པ་ཆུང་ངུ་རེ་བཙལ་ནས། དེའི་མཐར་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འཇོག་ཐུབ་ན་ལྟ་བ་ལ་གོ་བ་བོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། འདི་མན་ངག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གཟུང་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ཙུག་སྦེད་པ་ཙུག་བྱེད་པ་དེ་དག་
ཀྱང་ཁོང་རུལ་བའི་རྟགས་དང༌། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་རྟོན་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་དག་ལས་འཕྲོས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ན། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ནི། དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས༌། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་
ཀྱིས། །བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། ཞེས་མདོ་ཁུངས་སུ་དྲངས་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་ཡང་དཔྱད་བརྡར་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་

7

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཚད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར། བསྟན་དོན་དང༌། དགོངས་དོན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་རུང་མི་རུང་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་རྩ་བ་དྲང་ངེས་ཕྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས་གལ་པོ་ཆེར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་

གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚེ། ལུང་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱེད་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་པ་བཞིན། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལེགས་པར་བསྡུར་ཏེ། རྩ་འགྲེལ་སྦྱོར་བའི་བཤད་སྲོལ་དར་བ་དང༌། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་གྱིས་

འགྲེལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཉམས་མྱོང་གི་སྒོ་ནས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་བར་སྐབས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་སླར་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུགས་སྲོལ་དེ་དག་ལྟར་གསལ་བ་མཛད་དེ། བེའུ་བུམ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ལ་མན་ངག་ཏུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོར་ནས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་འཁྱེར་ཤེས་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་སོ། །

མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ་དང་འགྲེང་རྐང་བདུན་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཚུལ།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་ལ་ཡང༌། མདོ་སྡེ་ལ་

8

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ཞུས་པའོ། །
དང་པོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་

ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ཡང་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་ཞིང༌། ཀྱང་གི་སྒྲས་ནི་ཕུང་པོ་སོགས་སུ་མ་ཟད། ཕུང་
སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བཀའ་སྩལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། མཛོད་ལས། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞེས་པའི་འཁོར་སའི་གནས་ནི། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་བར་བྱེད་པ་ཡང་ལས་ཉོན་སྔ་མའི་གཞན་དབང་གིས་འཁོར་བ་མ་གཏོགས། རང་དབང་གིས་འཁོར་རྒྱུ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ངང་ཚུལ་ལམ་རང་བཞིན། ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ལས་ཉོན་སྔ་མའི་གཞན་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མཐོང་དགོས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ལྔ། རྒས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ལྔ། ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་ཚུལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་ཐོག་ཏུའང་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དང་དྲུག་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་

9

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནས་སྡུག་བསྔལ་ཚུལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་སྦྱར་ལ། སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣམས་གང་ལས་བྱུང་ན། རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལས་བྱུང་ཞིང༌། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་དེ་ངེས་པར་སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་བ་དང་ཞེས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། རང་ཅག་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་ནས་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱེད་པའི་གཞིའི་རྩ་བའམ་གཙོ་བོ་ནི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བཀའ་སྩལ་བར་མཛད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཟས་གཞིའི་བར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཚུལ་
ཡང་སྔར་གྱི་ཕུང་པོ་དང་རིགས་འདྲ་ལ། ཁྱད་པར་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་
ཚུལ་འདི་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གནད་ཆེ་ཞིང༌། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་སྡོམ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པས་ན། འདིའི་དོན་ཞིབ་པར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡང་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་ན། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་འགྲེས་རྐང་འདི་རྣམས་ལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཚུལ་བསམ་དགོས་ཤིང༌། དེའི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟད་པ་ན་དེ་ལས་ཐར་འདོད་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་འདོད་སྐྱེས་ནས་དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་

10

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། ས་བོན་སྤངས་པ་དགོས་ཤིང༌། དེའི་ལག་རྗེས་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་འོང་བས་དེ་ལ་མངོན་དུ་བྱ་འདོད་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་ཡོད་བ་
གཅིག་པུས་མི་ཆོག་པས། འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་དངོས་ལ་འཇུག་དགོས། དེ་ནི་ལམ་བདེན་སྒོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་པས། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། ཞེས་
སོགས་དཔེ་དོན་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསམ་དགོས་ཤིང༌། ད་དུང་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་དང༌། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཚད་མའི་ལམ་བསྒྲིགས། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་མངོན་རྒྱན་ལམ་བསྒྲིགས་

སོགས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་
གཏིང་ནས་འདྲོངས་པ་དགོས་སོ། །ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཞེས་
པའི་རྣམས་ཀྱི་མང་ཚིག་སྨོས་པ་ནི། ཁམས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། ཁམས་དུ་མ་ཁམས་དྲུག་ལ་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་དང་གི་སྒྲ་ཡང་འབྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས། གང་འབྱེད་ན། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཁམས་དུ་མ་དང༌།
སྤང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། ཞེས་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བས་དང་སྒྲ་འབྱེད་པའི་སྒྲས་འབྱེད་ལུགས་ནི་དེའོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྔའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཚུལ་སོགས་ནི། ཞིབ་པ་རྗེ་རཏྣའི་མཚན་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་

11

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པོའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་དེ་ཡང༌། ལུང་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱེད་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱེད་
དགོས་པ་དང་མཐུན་ཞིང༌། བེའུ་བུམ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ལ་མན་ངག་ཏུ་མི་འཛིན་པར། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་དང༌། དེ་ཡང་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་བཏང་སྟེ། གདམས་ངག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ཕྱོགས་འགྲོ་ཙམ་ཞིག་བཀྲལ་བ་ཡིན་པས། འདིས་གཞིར་བྱས་ཏེ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གཅིག་གྲོགས་སུ་
གཅིག་བྱེད་ཚུལ་དང༌། ཐོས་པ་མང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒོམ་མང་བ་ཡང་གོ་ཚུལ་འདི་དག་
ལ་རག་ལུས་པས། ཚུལ་འདི་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་པར་རིགས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེས་རྐང་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར།
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཁྱད་ཆོས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། སྤང་བྱའམ་

དོར་བྱའི་ཁྱད་པར་མི་མཐུན་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང༌། མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང༌། མི་བསྐྱུད་པ་ནི་མི་བརྗེད་པའི་དོན་དུ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་གོང་གི་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་དྲན་པས་ཐུ་རེ་བཟུང་ན། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
གྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བས་ན་སླར་ཞིང་འབྱུང་བ་ཞེས་སྦྱར་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནུས་པའམ་འབྲས་བུ་གོང་དུ་འཕེལ་བས་ན་
འཕེལ་ཞིང་ཞེས་སྦྱར་ལ། དེ་ཉིད་མི་ཟད་པ་དང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་ལ་ཡངས་པ་ཉིད་

12

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཅེས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེས་རྐང་འདི་རྣམས་སྤང་གཉེན་དུ་སྦྱར་ནས་རྒྱུད་སྟེང་དུ་འཁེལ་ངེས་ཤིག་བྱེད་ན། འགྲེལ་ཚུལ་འདིས་ཀྱང་ས་བོན་ཙམ་འོང་བ་ཡོད་ཅིང༌། རྒྱས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་ལམ་བསྒྲིགས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་

དང་གོ་རིམ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་བཙལ་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས། གང་གི་མ་སྐྱེས་པ་དང་གང་གི་མ་འགགས་པ་སོགས་སྦྱོར་དགོས་པས། དེ་ཡང་གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། གཟུགས་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་དེའི་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། འཇོག་ཚུལ་ཡང༌། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་སའི་གཞི་ཡིན་པས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་དུ་སོང་པའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་ཙམ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང༌། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་གཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པའི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །
དོན་དུ་ན། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཤིས་སུ་སོང་བ་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་དེར་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་བཀའ་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེར་ཡང་གསལ་ཞིང་གནད་ཀྱང་ཆེའོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཤིས་སུ་སོང་བ་ཞེས་པའི་དོན། བརྟག་པ་མཐའ་

13

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཟུང་གིས་ངོས་བཟུང་ན། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་དེ་གཞན་དབང་དང་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཤིས་སུ་སོང་བར་འཇོག་དགོས་པ་ལས། དེ་དེར་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང༌། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་རིགས་འགྲེའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང༌། ཡོངས་གྲུབ་
གྱི་ངོ་བོ་གསུམ་འཇོག་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་བཏགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དང༌། གཞན་དབང་ལ་རང་དབང་གི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་དོན་དམ་པར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་ཚུལ་སྦྱོར་ལུགས་དངོས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དེས་མ་སྐྱེས་བ་དང་མ་འགགས་པར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཡང༌། སྤྱིར་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་
མ་སྐྱེས་བ་དང༌། རེ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་འགགས་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་མ་འགགས་པ་འོང་བ་ནི། དཔེར་ན། དགུན་དུས་སུ་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། སོས་དུས་སུ་མྱུ་གུ་མ་འགགས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་འགག་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་
མ་འགགས་པར་མི་འཇོག་པས། རྐྱེན་དེ་དག་ཚང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་

14

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བོའམ་རང་གི་རང་བཞིན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པར་འཇོག་དགོས་པས་ན། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་སྦྱར་ནས་བཀའ་སྩལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ནི་མདོ་ཚན་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་བདག་གིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་ཞུས་པ་ལགས་པས། སྒྲས་ཟིན་ཚོད་ཙམ་ལ་ཆ་བཞག་བྱས་ན་འགལ་འདུ་འོང་བའི་ཚུལ་ཡང་འདིས་རང་ཤེས་སོ། །སྒྲས་ཟིན་གྱི་འགལ་བ་སྤོང་ཚུལ་གསལ་བར། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་མཐའ་གཅོད་དུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་ཡང་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ་མདོ་དང་སྦྱར་ཏེ། འགལ་བ་སྤོང་བའི་ལན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས།

དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང༌། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང༌། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་

15

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གོང་དུ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞེས་འབོད་པ་མཛད་ནས། ངས་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མིན་པས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དགོངས་དོན་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་ཁོ་རང་གི་ཞེན་པ་སོར་བཞག་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སྦྱར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་དགོངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། འདིའི་དོན་ཞིབ་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་

ཞིང༌། བློ་དམན་ལ་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་གོང་དུ་ཡང་སྨོས་ཟིན་པས། དོན་དུ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་པ་འདི་ཉིད། གཞན་དབང་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་བཀག་ནས་གཞན་དབང་དེས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། གོང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ལ་མཐར་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་བསྟན་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་འཁྲིད་

པར་མཛད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དོན་དང་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་དང་མཐུན་པར་སུམ་ཅུ་པར་ཡང༌།

16

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་ན་དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཞེས་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དགོངས་གཞི་བླངས་ནས་བསྟན་དོན་འཇོག་པ་ནི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་གོང་གི་མདོའི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པོའི་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཤིང༌། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་ན་གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡང་གོང་དུ་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཟིན་པ་བཞིན་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ཙམ་ལ་ཞེན་ཅིང་སྤྱིར་བཏང་ལ་འཇོག་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་དང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ཡང་སྦྱོར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་བཏགས་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཞེས་སྦྱོར་རུང་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་ཀྱང༌། གཟོད་
མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་མི་སྦྱོར་

17

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རོ། །གཞན་དབང་ནི་སྤྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཅན་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་སློང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པོ་གང་དང་ཡང་མི་སྦྱོར་རོ། །ཡོངས་གྲུབ་ནི་སྤྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་
ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་དགོངས་པའི་དོན་མ་བླངས་པར་སྒྲས་ཟིན་ཙམ་ཞིག་སྤྱིར་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དོན་
གྱི་སྙིང་པོ་ནི་དགོངས་པའི་དོན་བླངས་ནས་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དྲང་ངེས་ལེགས་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱིས་

ཤེས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་གཉིས། སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ན་འགལ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་འགལ་བ་འདིས་ཤེས་སོ། །དགོངས་པ་བླངས་ནས་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པའི་
སྐབས་སུ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཤིང༌། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པས་དགོངས་གཞི་གཉིས་མི་འགལ་བ་འདིས་རང་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང༌། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་འདི་ཡང་སྒྲས་ཟིན་ཚོད་ལྟར་བྱས་ན་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པས་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་

18

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཁས་ལེན་མི་ཐུབ་པས་དགོངས་པ་གཞན་ལེན་དགོས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མདོའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་པས་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་

ལ་དགོངས་པ་གཞན་བླངས་པའི་དོན་མི་ཐོབ་ཅིང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་དགག་སྒྲ་དང་མཚུངས་པས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། ཀུན་བཏགས་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་བསྟན་ཅིང༌། གཞན་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་གི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་བཀག་པས། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཉིད་སྒྲ་སྦྱར་བ་འདི་དགག་བྱ་བཅད་ལྡོག་ནས་གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིད་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་ཕྱོགས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ།

དེ་ཡང་འདིའི་ཚིག་ཟིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་མང་པོར། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང༌། བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཀྱི།

དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དགོས་པ་བྱུང་བ་འདི་ཡང་སྒྲས་ཟིན་

19

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཙམ་ལ་ཞེན་ནས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་ལོང་མ་བྱུང་བར། སྒྲས་ཟིན་ཚོད་ཙམ་ཞིག་ལ་འཁྲུལ་ཏེ་ནོར་བ་ཡིན་པས། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་ཀུན་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །

ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། དེ་ཡང་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཤིང༌། ཇི་ལྟར་གསུངས་ན། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྡུད་ན། དེ་གསུམ་གང་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། ཞེས་གསུངས་ནས། སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོགས་པ་སྔ་བསུ་བར་མཛད་དོ། །མདོར་བསྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་དང་སྦྱར་ཏེ། གསལ་བར་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དེ་ནི་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

20

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མདོའི་དམིགས་འབྱེད་ལུགས་དགོངས་རྒྱན་ལ་ཞལ་འཕངས་

དང་བཅས་སྐབས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ།

དེའི་དོན་ལ་མདོའི་དམིགས་འབྱེད་པ་ནི། དགོངས་རྒྱན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། སྐབས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་ན། དེ་ཡང༌། དེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ལ་སྦྱོར་དགོས་ཤིང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས།
རྣམས་ཞེས་མང་ཚིག་གིས་སྨོས་སོ། །ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་ན། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །འདི་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པས། གཟུགས་ལྟ་བུར་
མཚོན་ན་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་བརྡས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་ནན་གྱིས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་

བཏགས་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་དྲི་བ་ཡིན་ལ། དྲི་བའི་ལན་ནི། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ལན་འདེབས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས། མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་

21

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དམ་རང་བཞིན་དེ་ནི་བློས་བཀར་ནས་ངོས་ཟིན་པར་བྱེད་ན། གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་ཐོག་
མར་གཟུགས་ཀྱི་མིང་དང་བརྡ་སྦྱར་ཞིང༌། དེའི་མིང་དང་བརྡ་ལ་བལྟོས་ནས་
གཟུགས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བཅུག་པ་ན་མིང་དང་བརྡའི་དབང་ཁོ་ནས་བཞག་པའི་འདྲ་རྣམ་གཟུགས་དང་ཁྱད་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ནི། མིང་བརྡས་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཟུགས་མིན་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཁྱད་མེད་ལྟ་བུར་མིང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་ཙམ་
གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་འདི་པས་མི་འཇོག་པས་དགག་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་རང་གི་མྱོང་བས་ངེས་ངེས་བྱས་
ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ནམ་ངེས་པ་ན་གཟུགས་དེ་མིང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འཆར་ལ། དེ་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱི་འདྲ་རྣམ་ཞིག་འཆར་ཞིང༌། དེ་ལ་རྟོག་པས་ཞེན་ས་དང་འཁྲུལ་སར་བྱས་ནས་གཟུགས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཟུགས་ཉིད་ངོས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་མི་འཛིན་པས། རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་ཞེན་གཞི་དང་ཞེན་

22

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡུལ་ནི་གཏན་ནས་མི་འདྲའོ། །སྤྱིར་ཡང་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཞེན་གཞི་གཉིས་
མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེར་གསལ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་ཞེན་
གཞིའི་སྐོར་འདི་གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མྱོང་བ་རྩལ་དུ་བཏོན་པའི་མན་ངག་ཨི་ཐི་བ་ཞིག་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་ལ་མེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱ་ཡི། མཚན་མཚོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་ལ་ངོས་མི་བཟུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ནི།
མིང་བརྡ་ལ་བལྟོས་མ་བལྟོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་
ཅིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ལས། ཀུན་བཏགས་ལ་མེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའམ་གནས་པ་ལ་བྱའོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བསྟན་ཚོད་ནི་མིང་དང་བརྡ་ལ་བལྟོས་ནས་བཞག་མ་བཞག་ཡིན་ལ། བཞག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འཇོག་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས། ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཞིང༌། འདིའི་དོན་ཡང༌། སྐབས་འདིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཇོག་པ་

23

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་ནོ། །
འདིར་ཞེས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཞེས་སྦྱོར་ཞིང༌། འདིའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་ཙམ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཞན་དབང་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་པའི་ཀུན་བཏགས་རྣམས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའ་དང་སྤྱི་

མཚན་སོགས་ནི་དེར་མི་མཁོ་བས་མི་འཇོག་ལ། མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་དངོས་ཟིན་ལ་མི་སྦྱོར་བར་སྤྱིར་བཏང་ལ་བཞག་ནས།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དོན་མིང་བརྡ་ལ་བལྟོས་མ་བལྟོས་ལ་འཇོག་
པ་ནི། ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། མིང་བརྡས་འཇོག་མི་ནུས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པ་ནི། སྤྱི་མཚན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྣམས་

འཇོག་པས་གཞན་རྣམས་སླའོ། །མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པ་ཡང་མིང་བརྡ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པས་དེས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་མིང་དང་བརྡའི་གཞིར་འཇོག་རྒྱུའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་
པ་དང༌། མིང་དང་བརྡས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པར་ཡང་མི་འཇོག་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་ཙམ་སྒྲས་གཅོད་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཙམ་སྒྲས་གཅོད་ཚུལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་པས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་

24

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཅོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་མིང་བརྡ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་གཅོད་པས་ཙམ་སྒྲས་གཅོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་དགོས་པས། བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་མར་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་
ནུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ནས། བུམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཚེ་ཐ་སྙད་ལ་བྱང་ཞིང་མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་དོན་གོ་བ་ན། བུམ་པ་མཐོང་རེས་ཀྱིས་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་
ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་གོ་བ་ཙམ་ནི། དེ་འདྲའི་མིང་དོན་སྤྲེལ་པའི་བརྡ་ལ་
བྱང་བའི་དབང་གིས་གོ་བ་ཡིན་ལ། གོ་ཚོད་དེ་ཙམ་ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་བློའི་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པས། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་གཉིས་དང་ཡང་མཐུན་ཞིང༌། བུམ་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གོང་གི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་བུམ་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ཡང༌། སེམས་ཙམ་པས་བུམ་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དེའི་དབང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་མི་ནུས་པར་མིང་གི་ཐ་སྙད་གང་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞི་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་པས་གནད་ཀྱིས་བུམ་

པས་མཚོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འཇོག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བུམ་པས་མཚོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་ནུས་པས་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་

25

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མེད་ཀྱི་དོན་མི་མཐུན་པའི་རྩ་བ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འཇོག་རྒྱུ་བྱུང་ན། འཇོག་ཚུལ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དབང་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལ་དོན་དེ་ཚང་བས་ན་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་བཞག་གོ །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་མིན་པས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་རོ། །
དེས་ན། འཇོག་ཚུལ་འདིའི་ཚིག་རིགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་ཐོབ་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། དེའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་མི་འདོད་པས། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་བཞག་ཆོག་པས། ཙམ་སྒྲས་གཅོད་ཚུལ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཇོག་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་
ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་

མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་བུམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་

26

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རྣམས་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཛིན་པའི་ཚེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་ཕྱིན།

དེའི་འཛིན་ཚུལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ངེས་པར་འོང་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་གསུང་བའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞི་འགའ་ཞིག་སྔ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་དོན་མ་ཚང་བས་སྔ་མ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་མི་རུང་ཡང༌། ཆོས་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་དུ་རུང་བས་ན། ཕྱི་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ་གསུང་བའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ཙམ་
ཞིག་འདྲི་ན་འབྲེལ་མི་ཆེ་བས། འོ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པས་ཨེ་ཁྱབ་ཅེས་འདྲི་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས་ལུགས་ཨེ་འདུག༌།འདི་ལ་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ཀྱི་ལན་གང་བཏབ་

ཀྱང་མི་བདེ་བར་འདུག་པས། དེ་ལས་རྒྱས་པར་སྤྲོས་ན་དེང་སང་གི་རྩོད་པར་མཁོ་བ་ཙམ་འོང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲོ་ཉེན་འདུག་པས་མ་སྤྲོས་སོ། །

27

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་
གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དེ་ནི་རྐྱེན་
གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་དེ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་
ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་དུ་འཇོག་པས། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ལ་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་རེ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་འདྲི་བ་མཛད་ནས། དེའི་ལན་དུ་འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་

སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་མིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་
རྐྱེན་གཞན་ནི་ཁོ་རང་ལ་བལྟོས་པའི་སྔ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མིན་པས་གཞན་ཞེས་སྦྱར་ལ། གཞན་གྱི་སྟོབས་སམ། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་
བདག་ཉིད་དེ། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕན་ཚུན་དུས་མཚུངས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

28

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོར། གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པས་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་སྔ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མ་
གཏོགས། སྐྱེ་ཚུལ་གཞན་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་བྱུང་ན། དེ་ནི་རང་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལས་མ་འདས་ཤིང༌། འདིའི་རང་དབང་ཚུལ་ཡང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རང་དབང་བའི་འཇོག་ཚུལ་དང་ཆེས་འདྲ་སྟེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་
རང་དབང་ཚུལ་ལ་ཚོགས་པ་ལ་དབང་ཚུལ་དང་རྒྱུན་ལ་དབང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་རྒྱུན་ལ་དབང་ཚུལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མར་མཐུད་པའི་ཆ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས། བདག་ཉིད་དམ་རང་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང༌། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་དབང་གིས་མི་སྐྱེས་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཁྱད་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཀོད་པ་འདི་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ཙམ་མ་
ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱིའི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་འདིའི་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་བདག་
གཅིག་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་མིན་པས། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པར་འཇོག་བས་ན།
འདིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ལ། དེས་རང་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་རང་དབང་

29

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཚུལ་ཡང་རྒྱུན་ལ་བརྩིས་པའི་རང་དབང་ཚུལ་ཡིན་པ་ཤེས་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

འདུས་བྱས་རྣམས་རང་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་བསྒྲུབས་པ་འདིས་རྐྱེན་གཞན་གྱི་

སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་ལ། དེ་འགྲུབ་པས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་ཡང་
འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྲ་
མོའི་གྲུབ་ཚུལ་ཚང་གསུངས་པ་ཡང་དེས་རང་ཤེས་པས་སྐལ་བཟང་ཐོབ་བོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ནི་མི་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཞན་དབང་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་སྔ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་

30

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཚེ་ཡོངས་གྲུབ་
ངོས་བཟུང་དགོས་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་གཞན་དབང་ལ་ངོས་བཟུང་དགོས་པས། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ལ་བྱ་ཡི། ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་མི་བྱ་ཞིང༌། དེ་ཡང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་མིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཞག་གི །ཡོངས་གྲུབ་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་མིན་ལ། དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དྲི་བ་ལ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སྨོས་ནས། དེ་སྟོན་པ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅེས་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་རང་དབང་གི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་གྲུབ་མིན་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་འབྲུ་གནོན་ངོས་
བཟུང་ལུགས་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་གཞན་དབང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་མིན་ཟེར་
བ་དང༌། གཞན་དབང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་མིན་ཟེར་བ་ཡང་མིན་པས། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་རྗེ་བཙུན་བ་དང་མཐུན་དགོས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་

31

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་ཡང་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ནོ། །

ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་མ་བཞག་པའི་ཚུལ།

དེས་ན་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྨོས་ནས། ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཀུན་བཏགས་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་

ཚུལ་དངོས་སུ་མི་འདུག་པས་ན། ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ཡང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡོག་ནས་ཡིན་ལ། མཚན་བཞིར་
བཀར་ནས་ནི་མིན་ཞིང༌། སྤྱི་ལྡོག་ནས་འཇོག་ལུགས་ཀྱང་གཞན་དབང་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས། མིང་དང་བརྡས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང༌། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་དེས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཚུལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ཏེ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་ཚུལ་འཇོག་
ཅིང༌། དེ་ལྟར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟེན་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་པས་དེ་ལ་དམིགས་
དགོས་པས་ན། གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

32

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་བས་རྣམ་
དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་སྤྱི་ལྡོག་ནས་འཇོག་མི་ཤེས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཚན་བཞིར་བཀར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་

འཇོག་དགོས་པས། དེའི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའ་གདགས་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པས། འཇོག་ཚུལ་འདི་
ནི་སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འཇོག་དགོས་པས། ཀུན་བཏགས་ལ་ཡང་འཇོག་གོ །འདིའི་སྐོར་གསལ་བ་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་དབང་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བསམས་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར། གཞན་དབང་གི་ནང་ནས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཤེས་པ་གདགས་གཞིར་བཞག་ནས། དེ་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་

དག་པར་འགྱུར་ཚུལ་འདི་བསམས་ནས་བསྒོམས་ན་བློ་བསྐྱེད་ཆེ་བས། དེའི་ཚུལ་ཡང༌། ཐོག་མར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང༌། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་དང་བརྡའི་དབང་གིས་བློ་བུར་དུ་འཆར་བ་མ་ཡིན་པར། ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་སོང་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བ་དེ་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་

33

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་དང་ཐ་སྙད་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཆར་ཞིང༌། སྣང་བ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ཀྱང་སྣང་ངོར། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། མིང་བརྡ་ལ་མ་བལྟོས་པར་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་སོང་ཚོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ནི་མྱོང་བས་གྲུབ་བོ། །དེ་ནི་རང་ཅག་བརྡ་ལ་བྱང་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཞིར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་དགོས་པས། དེ་སྐྱོང་བའི་
ཚེ་སེམས་ལ་སེམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ནས་སྐྱོང་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་བསྐྱངས་པ་ན་སེམས་ལ་སེམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་བཙལ་བ་ན་རྙེད་དགོས་ལ། དེ་རྙེད་ནས་སེམས་ལ་བལྟོས་བ་ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་བལྟོས་པའི་སྣང་བ་མི་འཆར་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་འཇོག་སྒོམ་ཡུན་བསྲིངས་པ་ན། སྔར་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་སྣང་པ་དེ་ཡང་ཇེ་ཕྲ་ཇེ་ཕྲར་གྱུར་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་གཏན་ནས་ལོག་པ་ན་སེམས་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཤིན་
ཏུ་དྭངས་བ་དེ་ཉིད་གསལ་ལེར་འཆར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་འཆར་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འཆར་བ་ཡིན་སྙམ་པའི་རློམ་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཡང་རང་གཞན་ཀུན་ལ་མང་བ་དེ་ཁ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མ་སྦྱར་བར་རང་གི་མྱོང་བ་གཅིག་པུར་ཆ་བཞག་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཆེན་མོ་དང་སྦྱར་ན་གཞན་དབང་ཀུན་

34

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་
སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། སེམས་དགག་བྱའི་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་སྒོམ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་སེམས་དེ་སེམས་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་བསྒོམས་ན་སྒྲིབ་པ་

ཟད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་ཀྱི། སེམས་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་ནི་སྒྲིབ་པ་ཟད་

པར་མ་གསུངས་པས། སྐབས་འདིའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚོད་ཀྱི་དོན་དེ་ཡང་མ་ཚང་འདུག་གོ་འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསར་བཟོ་མིན་གྱི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
དོན་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསྟུན་དགོས་སོ། །
དེའི་ཚུལ་ཡང་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་
དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་ནི་འཐད་ལྡན་ཡིན་ལ་དེ་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་སེམས་དེ་སེམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ནམ་ངེས་པ་ན། ངེས་ཤེས་དེ་ཁའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་དེ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་ནུས་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་པའི་དོན་འཇོག་
དགོས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ཏུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཐ་
སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་

35

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཀུན་མཐུན་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཙོ་བོར་འཇོག་དགོས་པའི་གནད་དམ་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གསལ་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་ལྟར་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དམ་སེམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ངེས་ནུས་པས། ངེས་པ་དེ་ལ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་
ངེས་ཤེས་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ནས་དེ་འདྲའི་ངེས་ཚུལ་ལ་བལྟོས་པ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ལས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་འདིའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་དེའི་རྒྱུན་འཇོག་སྒོམ་གྱིས་

རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས་པ་ན་སེམས་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་དེ་ཉིད་འཆར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་འཆར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་ལྟར་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་མིན་

36

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་
དོན་དམ་དེ་མིན་ཀྱང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེ་ནི་ཡིན་ནོ། །
དོན་དུ། གཞན་དབང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་གཞན་དབང་གི་
སྟེང་གི་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གང་ཡང་སེལ་མི་ནུས་ཤིང༌། གཞན་དབང་དགག་བྱའི་
ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་
སེལ་ནུས་པས་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཐོག་མར་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ནས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞེས་འབོད་པར་མཛད་དེ་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་ཞེས་དོགས་
པའི་ལན་མཛད་ཅིང༌། དེ་ནས་གཞན་དབང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མཛད་པས། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གཞན་དབང་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་སྟེ་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འཆར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་འཆར་བའི་ངེས་ཤེས་དེའི་རྒྱུན་བསྐྱངས་པའི་བློ་རྒྱུན་ཚོགས་ལམ་གྱི་ཚོད་དུ་སོང་པའི་བློ་དེ་ཡིད་ཤེས་ཕྲ་མོའམ། ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་དང་བསྲེ་ཅི་ཐུབ་བྱེད་པ་ནི་མན་ངག་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་གཞན་དབང་ངོས་འཛིན་པའི་ཚེ་སེམས་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ངོས་ཟིན་པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་མི་བྱེད་པར་སེམས་གཅིག་པུ་ལ། ཐོག་མ་ནས་ཙོམ་འཇོག་བྱས་ནས་བསྒོམས་པས་ནི། སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ལོག་རྟོག་གང་ཡང་སེལ་མི་ནུས་ལ། དེ་

37

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནས་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཏང་ནས་བསྒོམས་པས་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་བོགས་ཆེ་བའི་མན་ངག་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་བདེན་པར་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནི་ཅི་དང་འདྲ་ན་སྒྲའི་སྟེང་གི་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འདོད་པ་ན་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་སྒོམ་པར། སྒྲ་རྐྱང་བ་སྒོམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིགདོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཉིད་མཁྱེན་གཏེར་རྗེས་གཟུང་རྗེ་རཏྣ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་ཞལ་གདམས་ནན་ཏན་གྱི་

ཚུལ་དུ་གསུངས་པ།

ཚུལ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པར་འབྱེད་པའི་རྩ་བར་འདུག་ཅིང༌། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་ཡང་དོན་གྱི་དཀའ་

སའི་གནད་ཆེ་སར་འདུག་པས། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་གསལ་བར་འབྱེད་རྒྱུ་འོང་བ་འདི་ཡང་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་རྗེའི་སྒྲུབ་གནས་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཞིག་གསོ་བྱས་པའི་མཐུ་དང༌། ཁྱད་པར་བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་གཅིག་དམ་པར་ཁ་ཙམ་མིན་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང༌། རྗེ་ཉིད་སླར་ཡང་བྱོན་པ་རྗེ་རཏྣའི་མཚན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་དངོས་སུ་
འོངས་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཚུལ་འདི་ནི་ཡི་གེར་འགོད་པ་ཕོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་གྲོགས་མཆོག་དམ་ཚིག་གཙང་ཞིང་དོན་གཉེར་ཆེ་བས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

38

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས།
དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། གཞན་ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། གོང་དུ་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པས། འདིའི་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་བདག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་དག་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་བུ་དོན་དམ་པ་ཡིན་གྱི།

ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་བཞག་པ་དང༌། རྣམ་

39

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་མིན་པས་ན། དེར་མ་བཞག་གོ །འོ་ན།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་འགལ་བས་སོ་སྙམ་ན།
དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་

ཆོས་རྣམས་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡང་འཇོག་དགོས་པས་ཆོས་ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དོགས་པ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་
ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་
པས། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡོངས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པའི་
ཕྱོགས་སྔ་མ་དགག་པ།

ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་
བསམས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཀག་པ་
ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པར་

40

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཐོང་སྟེ། དེའི་སྟེང་གི་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དགག་བྱའི་བཅད་ལྡོག་ཙམ་ནས་མི་འཇོག་པར་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་ཡང་མང་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་འཁྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཆེ་ཤོས་སུ་འདུག་པས། འདོད་ཚུལ་དེ་ནི་དཔྱིས་

ཕྱིན་པར་དགག་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཡང༌། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་དགག་ལ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་བཅད་ལྡོག་ནས་མི་འཇོག་པར། བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་
དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲུབ་པར་རང་དབང་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་བཅད་ལྡོག་ནས་འཇོག་
དགོས་པ་དེ་ཡང༌། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན། དགག་བྱ་བཅད་པའི་བཅད་ཙམ་ཞིག་འཆར་གྱི། དགག་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དང༌། དགག་པ་ཡིན་མིན་དང་ཡོད་མེད་སོགས་གང་གི་འང་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཀྱི། དགག་པའི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་འཇོག་པ་ཡང་མིན་ལ། དགག་བྱ་བཅད་པའི་ཤུལ་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཇོག་ཅིང༌། བློས་ཀྱང་དེ་མི་འཛིན་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཡོངས་གྲུབ་འདི་ནི་ཆོས་

41

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དགག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་མེད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ནས།

སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་སྦྱོར་བར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས། རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལ་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྐབས་དེ་

42

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་ཞེས་སྦྱར་ནས་སྦྱོར་ཚུལ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བར་སྦྱར་ལ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཅེས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏོག་མེད་ཀྱང་མིང་དང་རྟོག་པས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཅེས་བཏགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེར་གྲུབ་པར་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་བཞག་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་དཔེར་འཇོག་པ་ཡིན་པས་དཔེ་དོན་དེ་ནི་མཚུངས་ལ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དཔེ་དོན་ནི་མི་མཚུངས་ཤིང༌། སྦྱོར་བ་ཡང་མིན་ནོ། །
ཡང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞེས་འབོད་པར་མཛད་ནས། གཞན་དབང་
དེ་ལ་ཞེས་སྒྱུ་མའི་དཔེ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེའུ་ཤིང་བུ་རྟ་གླང་དུ་མེད་བཞིན་དུ། སྒྱུ་མའི་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བསླད་ནས་དེར་སྣང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
ལྟ་བུར་ནི་གཞན་དབང་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་བལྟོས་པའི་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་འདི་
ཡང༌། སྒྱུ་མ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་སྔར་ལྟར་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྟོང་པའི་དོན་
དང་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་གཅིག་ཅེས་སྨོས་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱའི་དོན་དམ་དེས་སྟོང་པར་བལྟ་དགོས་ཞེས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དེས་

43

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་དེ་དངོས་མིན་ཀྱང་གཞན་དབང་ནི་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཞིང༌། ཀུན་བཏགས་ཀྱང་སྤྱི་ལྡོག་ཙམ་ནས་
སྦྱོར་ན་མི་བདེ་བས་དེས་སྟོང་པར་མི་འཇོག་ཀྱང་མཚན་བཞིར་བཀར་ནས་ནི་དེས་སྟོང་པར་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཀུན་བཏགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བལྟ་ཚུལ་
འདི་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་རྩ་བར་
གཏུགས་ནས་བསམས་ན་བལྟ་ཚུལ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཅིག་
པུ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞེས་འབོད་པར་མཛད་དེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་ལ་ཞེས་སྦྱར་ནས་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང༌། འདྲ་ཚུལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཞན་དབང་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་བཞན་གཉིས་ལའང་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་རང་གི་བློས་གང་དཔོག་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་གའི་དགོངས་པའི་དོན་

44

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟ་གཞིར་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་ཚུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཅིག་པུ་ལ་སྦྱར་ན་གཞན་དབང་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། གཞན་དབང་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་ན་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་བས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་འདིའི་རྩ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མཁན་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་མི་འཇོག་པར་དགོངས་པ་བླངས་ནས་འཇོག་ཅིང༌། དེའི་ཚུལ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་བཞིན་ལེན་ལ་དེ་ནི་གོང་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ་ཆོས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ། །མ་འགགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཟོད་མ་ནས་ཞིབ་ཁོ་ནའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་

45

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཁོ་ནར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ལྟ་བ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་ཐོབ་ནས་ཀྱང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐུར་བ་

འདེབས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐུར་པ་འདེབས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་
ལ་ཡང་སྐུར་པ་འདེབས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་
ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་
ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་
གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ཞིབ་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཞེས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དགོངས་པ་བླངས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་བསྒྲིལ་ནས་བལྟ་དགོས་ཞེས་དཔེའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མོས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དགོངས་དོན་རབ་ཏུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་མི་ཤེས་པར།

46

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཞེན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
འགགས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡང་སྒྲས་ཟིན་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་འཇོག་ན་ནི་འཇོག་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མེད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བལྟོས་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

སྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་བཏབ་ཅིང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དངོས་སུ་བསྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲས་ཟིན་ཙམ་ལ་སྦྱར་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བ་ཞེ་ཕུགས་སུ་བཞག་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐུར་པ་བཏབ་པས་ནི་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་སྐུར་བ་བཏབ་ཅིང༌། ཀུན་བཏགས་ལ་དོན་གྱིས་

བསྐུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་མན་གྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་ཡིན་པས་སྟོན་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཞེས་སྦྱར་ཏེ། གཞན་དབང་དང་

47

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པས། ཀུན་བཏགས་འདོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གང་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲས་པ་དེས་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་ཅེས་སྐུར་བ་བཏབ་པར་དོན་གྱིས་སྟོན་པར་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་
པར་སོང་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཡང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བ་དང་འགག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཟུང་ན་ཡང་
གཞན་དབང་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་བཏགས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་
གསུངས་པ།

གཉིས་པ་གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།

གཞན་དབང་ལ་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་བཏགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགགས་པ་མེད་པ་གང་ལ་དགོངས་ན། ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལ་དགོངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ལ་དགོངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་

48

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་འགགས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ཀུན་བཏགས་ནི་སྐྱེ་མེད་འགགས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་འགག་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་

ལ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་དགོངས་པ་མི་འཇོག་པ་འདིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་ཟུར་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི་
དེ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་མེད་ཚུལ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
དོན་དེ་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དེ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་བྱེད་པས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་དགག་ཕྱོགས་ནས་འཇོག་ཅིང༌། མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་སྨོས་པ་ཡང་གཞན་དབང་དེར་མི་འཇོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་

49

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཟླ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འདིའི་དོན་ཡང་འགལ་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་ཕྱེ་ཟིན་ཅིང་དེ་ཡང་གསར་བུ་བ་རྣམས་ལ་མཁོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། གོ་རིམ་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་ན་འདིར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །དེའི་འཕྲོས་ཅུང་ཟད་འབྲུ་བསྣན་ན་དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་མྱ་ངན་ནི་ཀུན་ཉོན་ཡིན་ལ། འདས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང༌། བྲལ་ཚུལ་ཡང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་སྦྱངས་ཏེ་དག་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་གཉིས་ལས་འདི་ནི་ཕྱི་མ་

ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དག་ཆ་ལ་ནི་ཀུན་ཉོན་ལས་དག་པའི་ཐབས་སླར་གཞན་ཞིག་བརྟེན་ནས་དག་དགོས་པ་མིན་པས་ཅུང་ཟད་ཅེས་སྨོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་དག་པ་དེ་ཡང་སྔར་གྱི་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པ་མིན་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པས་ཀྱང་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཟླས་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱར་བའི་དོན་ནོ། །

ཡོངས་གྲུབ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་
གསུངས་པ།

དེ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཞེས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཡོངས་གྲུབ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ལ་དགོངས་ན་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་

50

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཤིང༌། དེའི་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་འགགས་པ་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་པས། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་ལ་འཇོག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ནི་སྔར་དང་འདྲ། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་གསུངས་པས། ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པར་བསྟན་ཅིང༌། ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ཏེ་སྔ་མ་སྔ་མའི་དུས་དང༌། ཐེར་ཟུར་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ཏེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་
བཀག་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
འདིའི་ཁོ་ནའི་སྒྲས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་བཅད་ནས་ཡོངས་གྲུབ་
ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་དགོས་པར་བསྟན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་འདུས་མ་བྱས་པར་འཇོག་ཚུལ་ཡང༌། ཆོས་བདག་གིས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཡང་འཇོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་སྔ་
ཕྱིའི་དུས་ཀུན་ཏུ་ཆོས་བདག་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྤྱིར་འདུས་

མ་བྱས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པར་ཡང་འཇོག་
དགོས་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་སྐྱེས་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་དགོངས་པ་

51

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་ཀྱི། གཞན་དབང་ལ་མ་དགོངས་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱིའི་གྲུབ་ཚུལ་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་

འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དེ་ཉིད་ཚང་བར་མ་ཟད། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཀག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱི་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ནི་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཉོན་མོང་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བར་བཞག་ལ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡང་སྔར་མ་བྲལ་བ་ཞིག་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་བྲལ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པར་སྔར་ནས་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་

གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་སྦྱར་ཞིང༌། དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་

དབང་གི་བྲལ་བ་ཡང་མིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སྦྱར། དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་བཀག་པ་དང་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་མིན་ཞིང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྲལ་བས་ན། ཡོངས་སུ་སྦྱར་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་སྨོས་སོ། །
དེས་ན་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གཞན་དབང་ལ་མ་དགོངས་པར་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་ཤིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
གྱི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དམིགས་འབྱེད་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ།

52

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཀུན་བཏུས་སུ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཀར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་འདྲ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་ལ་སྐྱེ་
བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་སོ། །ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་མ་འགགས་སོ། །ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དེ་ལྟར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཚུལ་འདི་ཡང༌། གོང་གི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་སུམ་ཅུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པས་ཟུར་དུ་འགྲེལ་མི་
དགོས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི་སྐྱེ་མེད་འགགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་གཞན་དབང་མི་འཇོག་པ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་མེད་པ་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཞེས་མདོའི་དགོངས་པ་ལེན་པར་མཛད་ཅིང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་གཞན་དབང་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་མེད་

53

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཡང་གཞན་དབང་དེ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་མི་འཇོག་པ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་
ཤས་ཆེ་བས་མ་བཞག་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ཚུལ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་

རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་རྒྱུ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་བ་དང་མ་འགགས་ལ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་གདོད་མ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དགོངས་གཞི་ལེན་ལུགས་ལ་ཡང་ཚིག་ཟིན་ལ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་འདུག་ཀྱང་འདི་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསལ་བ་ནི་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེའི་གདགས་གཞིར་གཞན་དབང་འཇོག་ཚུལ་

སོགས་རྗེ་རཏྣ་བའི་གསུང་རྒྱུན་བཞིན་
འགོད་པ།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ཀུན་བཏགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་

54

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་
དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེའོ་ཞེའམ་འགག་པ་ཞེའམ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། རྣམས་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་དེའི་
ཞེན་ཡུལ་གཞན་དབང་དང༌། གཞན་དབང་དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཚུལ་ནི། ་འདི་ནི་གཞན་དབང་ངོ༌། འདི་ནི་གཞན་དབང་གི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འདོགས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་གནས་སུ་གཞན་དབང་ཉིད་འཇོག་པས་གནས་ཞེས་སྦྱར་ལ། གཞན་དབང་དེ་ལ་གཞན་དབང་ཞེས་པའི་མིང་དང་གཞན་དབང་གི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་ལ་བལྟོས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་འཇོག་
དགོས་པས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ཡང་གདགས་གཞི་གཞན་
དབང་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞིར་འགྲོ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་ཚུལ་གསུམ་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན། འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ན་གཟུགས་ངོས་བཟུང་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་དེས་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་

55

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལ་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ན་རྟོག་པ་དེས་གཟུགས་ལ་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་ནི། གཉིས་སྣང་གི་སྒོ་ནས་འཛིན་དགོས་ཤིང༌། དེའི་འཛིན་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་རྣམ་གཟུགས་དང་ཁྱད་མེད་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་
ལྟར་འཆར་པ་དེ་ལ་རྟོག་པས་འཁྲུལ་སར་བྱས་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་མིང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ཚོད་ཙམ་གྱི་གཟུགས་ཤིག་འཆར་བ་དེ་ནི་སྤྱིར་གཟུགས་དངོས་མིན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་དངོས་ལྟར་བུར་སྣང་བས། གཟུགས་དངོས་གནས་ལ་བལྟོས་ན་དེ་མིན་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་དེར་བཏགས་པས་ན་འདོགས་ཚུལ་འདི་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚུལ་ལོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་གཞིའམ་རྩ་བའི་རྟེན་ནི་གཟུགས་དེ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་དེ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲའི་གཟུགས་དེ་ལ་ཐོག་མར་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཞིག་བཏགས་པ་ན་དེ་འདྲའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལས་ཕྱེ་སྟེ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་འབྱུང་ཞིང༌། གཟུགས་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དེས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་མཚན་མར་བྱས་ཏེ་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ན་མིང་རྒྱུ་མཚན་ནམ་མཚན་མར་བྱས་ཏེ་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་འདུ་ཤེས་འཇོག་པས་ན། དེ་འདྲའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་བལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པར་ཡང་བཞག་ཆོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་དེས་མཚན་མ་བཞག་ས་ནི་གཟུགས་ཡིན་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་དེ་གཟུགས་མིན་

56

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་མཚོན་པའི་རྟགས་སམ་མཚན་མ་བྱས་ནས་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སྤུ་རིས་ཕྱེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འཇོག་པས་ན། གཟུགས་ལ་བལྟོས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་ཚུལ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མར་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེས་
གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་ཟིན་པ་དང་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེ་རེཏྣ་བའི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་པས་བྱིན་རླབས་ཀྱང་ཆེའོ། །

གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་

ཀུན་བཏགས་ཚུལ།

དེས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་འཇོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
བའོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤྱིར་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཞེས་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཀུན་བཏགས་པར་སོང་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་

སྦྱོར་བས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ཀུན་བཏགས་པ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་

ཀུན་བཏགས་བར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་བལྟོས་ས་བལྟོས་འཇོག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་

57

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚུལ་དེ་ཡང་མིང་དང་བརྡས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་མིང་བརྡ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀ་ཡང་
མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་ཙམ་གྱིས་ཀུན་བཏགས་ལ་འཇོག་དགོས་པར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲས་དངོས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཞི་གང་ལ་བལྟོས་ནས་གཅོད་ན་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་གཅོད་པས་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང༌། བརྡས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་ནི་གོང་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་

གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ཏོ། །ཡང་མིང་དང་བརྡའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་འགོག་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཉིད་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་ན་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་མིང་དང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་འདྲའི་ཆ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བལྟོས་ནས་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པའི་དབང་གིས་གོ་བས། དེ་ཡང་རྩ་བའི་རྒྱུ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་གོ་དགོས་པ་ནི་སྤྱིར་ཀུན་

བཏགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་ལ། འདིར་ནི་དེའི་ཐོག་ཏུ་མིང་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་

58

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྦྲེལ་ཏེ་འཇོག་དགོས་པས་ན། མིང་བརྗོད་པའི་ལག་རྗེས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་མིང་དང་སྦྲེལ་ནས་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་དང་སྤྱི་མཚན་སོགས་མིང་བརྡས་
འཇོག་ནུས་མིན་པའི་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ཀྱང་མིང་དང་སྦྲེལ་ནས་གོ་མི་དགོས་ཤིང་མིང་བརྗོད་པའི་ལག་རྗེས་དང་མིང་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་ཚང་མི་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པ་དང་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཇོག་དགོས་པ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་འཛིན་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་ལ། དེས་འདོགས་ཚུལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཉིད་འཛིན་པ་ན་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་བ་གང་ཡང་མི་འཛིན་ཞིང༌། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ། རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་དུ་སོང་བའི་ཚོད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འཇོག་རྒྱུའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་ཡང་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་ཙམ་དུ་སོང་བ་དེ་ལས་ཟུར་དུ་ཁོ་རང་གི་གྲུབ་ཚུལ་དང་ཡིན་ཚུལ་གཞན་མེད་པས་ན་ཙམ་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཙམ་སྒྲ་དེས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅོད་པས་དེ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཡང་དེས་གྲུབ་བོ། །
ཡང་ནམ་མཁའ་དེ་ཁོ་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ཡང་

59

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནམ་མཁའ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚུལ་ལམ་སྡོད་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོག་པ་ཁོ་རང་གི་སྣང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་འཇོག་པ་དེ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་མིང་ཐོབ་ཅིང༌། དེ་སྒྲོ་བཏགས་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་བག་ཆགས་སྔ་མའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་རང་དབང་གིས་འགྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་སྔ་མའི་དབང་གིས་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་
བག་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ནི་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའ་འོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཅིང་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་མིང་བརྡའི་གཞིར་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བྱེད་པས། འདོགས་ཚུལ་འདི་ནི་དགག་བྱའི། སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ཙམ་དང་མི་འདྲ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
ཡང་དགག་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ནི། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཅིང༌། འཛིན་ཚུལ་དེ་རྣམས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་དང་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་རྣམས་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ནམ་མཁའ་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་ནི་འཛིན་ཚུལ་དེ་རྣམས་མེད་ཅིང་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁར་འཛིན་པ་དེ་ནི་དོན་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་

60

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་ན་ནམ་མཁའ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡང་གྲུབ་དགོས་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚང་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡང་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ནི་དོན་དེ་མི་ཚང་ངོ༌། །ཡང་རྟོག་པའི་འདོགས་ཚུལ་དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འདོགས་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་དང༌། ཞེན་
ཡུལ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་དང་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་འཇོག་པ་
དང་འདྲ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་པས་ན། རྟོག་པས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་འདོགས་པ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་དང་འདྲ་བས་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་སོ། །དེ་བཞག་བས་གཞན་དབང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་དབང་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་འདི་འདྲའི་དཀའ་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རྒྱུ་མཚན་སྔ་ཕྱི་སྦྲེལ་ནས་གཏན་
ལ་འབེབས་ཚུལ་འདི་ཡང་བློས་ངང་བསྲིངས་ཏེ་ཡུན་རིང་བསམས་ན་ངེས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་པས་གྲོགས་མཆོག་རྣམས་བློ་སྣ་མ་ཐུང་བར་བག་ཕབ་སྟེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛོད་ཅིག་དེ་བཞིན་
དུ་གཟུགས་ཕུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་བསྟན་ལ་དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཚུལ་སྟོན་

61

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཏེ། འདི་གཟུགས་ཕུང་ངོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་ཕུང་སྐྱེའོ་ཞེས་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་བ།

གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་
ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དོན་ནི་སྔར་ལྟར་འདྲ་ལ། གཞན་དབང་གདགས་གཞིར་འགྲོ་ཚུལ་གསུམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ཁྱད་མེད་དུ་སྦྱར་འདུག་པ་དེ་ནི་གནད་ཆེ་ཞིང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་གདགས་གཞི་ནི་གཞན་དབང་མ་གཏོགས་གཞན་གཉིས་མི་འཇོག་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལྡོག་ནས་ཡིན་གྱི་མཚན་གཞིར་བཀར་ནས་མིན་པ་ཡང་འདིས་ཤེས་ནུས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལྡོག་ནས་ཡིན་ཚུལ་ཡང་གཞན་དབང་སྤྱིར་བདགས་གཞིར་
འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་བཏགས་པས་ན་ཀུན་བཏགས་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེའི་གཤིས་སུ་གཞན་དབང་གྲུབ་ན་དགག་བྱ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་དེས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པས། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡོག་ནས་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་
འཇོག་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་གིས་ཀུན་བཏགས། ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་སྟོང་བར་བསྒྲུབས་ཀྱང་དེའི་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་མིན་ཞིང་འབྲེལ་ཡང་མི་

62

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཆགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་ཉིད་གདགས་གཞིར་འགྲོ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དང་པོས་གང་གིས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང༌། གསུམ་པས་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་
ངོས་བཟུང་བ།

ཡོངས་གྲུབ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད།
ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གཞན་དབང་གདགས་གཞིར་འགྲོ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་
ལྟར་གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཤིས་སུ་སོང་བར་འཇོག་དགོས་པས་
དེ་ནི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། གཞན་དབང་དེར་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོའམ་མཚན་ཉིད་དེར་མ་གྲུབ་པས་ན་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲུབ་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོང་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་

63

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མིན་པར་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པའི་དོན་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་འཇོག་དགོས་པས་ན། ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཅེས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་
པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། ཡོངས་གྲུབ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་
དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དེ།
དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཚུལ་ཡང་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཙམ་དུ་འཇོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྟོང་ཚུལ་ཡང་
ས་ཕྱོགས་བུམ་པས་སྟོང་པ་ལྟར་ས་ཕྱོགས་བུམ་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེས་སྟོང་བར་འཇོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་ལ། དེ་བུམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་
གཞན་དབང་གིས་སྟོང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་ཟད་

པར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་ན་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མི་འཇོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་སྟོང་
ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་ངོ་བོའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས།
དོན་དུ་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མདོ་འདིས་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་

64

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་འགལ་བའོ། །སྟོང་ལུགས་ཀྱང་ས་ཕྱོགས་བུམ་པས་སྟོང་བ་ལྟར་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་གྱི་གང་ཟག་རྫས་སུ་མེད་པ་ལྟར་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་ཚང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཚང་བས་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་དང༌། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་སྒྲིབ་པས་

རྣམ་པར་མ་དག་ཅིང་རང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་

འགྱུར་པ་དང་ལྔ་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་ཆར་ཚང་ངོ༌། །
དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་མེད་བྲི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་མེད། །རྣམ་པར་དག་འགྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་མཚན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་ལྔ་བོ་དེས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་
གྱི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཇོག་ཅིང༌། འཇོག་ཚུལ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་བ་བཞིན་དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གོ་བ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་དགོས་སོ། །དེ་

65

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་དག་ནི་སྔར་འགལ་སྤོང་དྲིས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གཟུགས་ཕུང་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད། གསུམ་གསུམ་གྱི་འཇོག་ལུགས་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པར་བདག་གིས་གོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་འཇོག་ཚུལ་དང་ཙམ་སྒྲས་གཅད་བྱ་
ཆེས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ།

དེ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གའི་སྤྱིའི་ཡོད་ཚུལ་ཙམ་ནི་འདྲ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང༌། རྙེད་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པ་དང་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ནི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་རང་གིས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་ནི་ཆོས་གང་ཡང་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པའི་སྡོད་ཚུལ་མི་འཇོག་ལ། འདིར་ནི་དེའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་པས། སྐབས་འདིར་ཀུན་བཏགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་འཇོག་ཚུལ་དང༌། རང་རྒྱུད་པས་གཞི་གྲུབ་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་
ཀུན་བཏགས་ཀྱང་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པའི་དོན་
གྱི་སྡོད་ཚུལ་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དེའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་

66

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཙམ་འཇོག་པས། དེའི་དོན་ཡང་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་ཙམ་དང་ཐུན་མོང་དུ་སོང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་ཁོ་རང་གི་སྡོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་དོན་འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་
དང་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་དང༌། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་
ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཙམ་སྒྲའི་གཅོད་ཚུལ་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་དེས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

དེ་དག་གིས་གྲུབ་དོན།

བཞི་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞུས་ཚུལ་ལ་མདོ་འགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོ་འགོད་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ། ཞེས་པ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འདི་ནི་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐབས་མ་མཆིས་པ་ངེས་བའི་དོན་ལགས་ཏེ་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

67

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མདོའི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ་ཡང་མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་
དང༌། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོའི་ཚིག་དོན་ནི། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དེ་བསྐོར་བའི་གནས་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་སི་ནི་ཚིག་དང་པོས་བསྟན་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་བརྗོད་བྱ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ནི་ཚིག་གཉིས་པས་བསྟན་ཅིང༌། ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་དང་བསྔགས་པ་ནི་གསུམ་པ་དང༌། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཚུལ་ནི་བཞི་བས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བ་དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ལྔ་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ནི་བསྐོར་བ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར། བརྗོད་བྱ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་སོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་མང་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་དོན་མ་ཡིན་པར་དགོངས་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་གསལ་པོར་མ་མཛད་པར་མཁྱུད་པ་སྟེ་སྤེད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པས་ན། དོན་དུ་དགོངས་པའི་དོན་སྤས་པ་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ་སྟེ་འདིའི་གོང་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་

68

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྐབས་མཆིས་པ་ནི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ལས་དགོངས་པའི་བསྟན་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་མཆིས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་ཞིང་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་དྲང་བའི་དོན་དང༌། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོགས་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་
བཞི་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་དོན་འདྲ་ཞིང་བཤད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་

པར་ཅུང་ཟད་ནི་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཝེན་ཚེག་གིས་གསུངས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནི་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཚུལ་དང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་ཚུལ་དེ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་དང་སྐབས་མ་མཆིས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གསལ་བ་གཞན་མེད་པས་ན་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་འདི་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐབས་དང་བརྗོད་བྱའི་
དོན་དེར་མི་གནས་པའི་གཞན་དུ་གཞིག་པའི་སྐབས་མེད་པས་ན་སྐབས་མ་མཆིས་པ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བསྟན་

ཅིང་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་མི་དགོས་པས་ན་ངེས་པའི་དོན་ཏེ་འཁོར་ལོ་

69

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གསུམ་པ་འདིར་ཁྱད་ཆོས་དེ་གསུམ་ག་ཚང་བས་ན་རྩོད་པ་སྨྲ་བའི་གཞིའི་གནས་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བཞག་པ་ལ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་འཇུག་ལ། གསུམ་པར་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་
པས་ན་རྩོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པར་འདྲ་ནའང་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས། བར་པའི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྔར་ལྟར་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བས་དེ་ཉིད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པས་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཆེད་དུ་གསུང་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
ཀའི་རིགས་ཅན་ཡོད་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་
སོར་ངེས་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་གཉིས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་དབུ་མ་པ་འཇོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྩམས་པ་བར་པ་དང་འདྲ་ཞིང༌། གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་སྔ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དགོངས་པ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པར་འདྲ་བས་གཅིག་གོ འདི་དག་ཞིབ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང༌། དེའི་དགོངས་རྒྱན་དང་བཀའ་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང༌། མཐའ་གཅོད་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

70

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང༌། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང༌། གསུམ་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་གསུངས་ཤིང༌། འཁོར་ལོ་བར་པར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དྲང་ངེས་སུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། རང་གི་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་དྲང་དོན་དང༌། དེ་ལྟར་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ངེས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་པ་
ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོར་འཇོག་དགོས་པཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཇོག་པ་དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་པར་ཕྱེ་སྟེ་
འཇོག་པས། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། བར་པར་དེ་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ལ། ཐ་མར་ཀུན་

71

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། དེ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

འབྱེད་པ་འདི་ཡང་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲིས་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་དྲི་བ་དང་དྲིས་
ལན་མཛད་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དུས་དང་པོ་
དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བ་མིན་ལ། དེ་ཡང་དུས་དང་པོར་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་སིར་ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་བྱ་དང༌། དུས་གཉིས་པར་གསུངས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་མ་བརྩམས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་སྤོང་དྲིས་པ་ལྟར་གྱི་དོགས་པ་མེད་པས་མདོ་འདིས་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་མི་
དགོས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཐ་མ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་འདིས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པས་དེ་གསུམ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །

ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དོན་ཕྱོགས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

ཡང་བོད་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་བློ་
འཁྲུལ་པས་རློམ་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀ་

72

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་དོན་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་དོན་མིན་གྱི། ཡོངས་
གྲུབ་གཅིག་པུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བདེན་མི་བདེན་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང༌། གཞན་དག་ཕྱོགས་སྔ་འདིས་འདོད་པ་ལྟར་འཐད་སྙམ་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་འགོགས་པར་བྱེད་ལ། འདིར་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མདོ་འདིར་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ་བྱུང་ལུགས་དང༌། དེ་ལ་སྟོན་པས་ལན་བཏབ་ལུགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་སུ་བཞག་ལུགས་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པར་དྲང་ངེས་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པའི་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ལ་རྩོད་པར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ།

གཉིས་པ། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་

གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་བསྡུ་བ་ལས། དོན་དམ་པ་མཚན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་

73

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་སོགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་ལེའུ་རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་བྱང་ས་དང་བསྡུ་བ་ཐེག་བསྡུས་རྣམས་ལས་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལྟར་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
མཛད་པས་ན། སློབ་དཔོན་འདིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་བརྟེན་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཉིད་རྩ་བར་མཛད་དགོས་པར་གཟིགས་ཏེ་མི་ཕམ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུའང་མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་མཛད་པས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང༌། དེ་ནས་བྱང་ས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གཉིས་པོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་པས། །མི་ཕམ་ཆོས་རྗེའི་གཞུང་དང་རྗེས་འབྲང་གི །གཞུང་ཀུན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པ་ཤར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལ། མཐའ་

74

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཉིས་སྤོང་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་
དང༌། དེས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་བྱང་ས་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །
དང་པོ་བྱང་ས་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། སྒྲོ་སྐུར་དུ་ལྟ་ཚུལ་དང༌། དེ་ཉིད་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་དག་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤང་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྒྲོ་སྐུར་དུ་ལྟ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་དྲི་བ་དང་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་མཛད་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཚོད་ལ་མི་གནས་པར་དེ་ལས་ཡར་ཐལ་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས། དོན་དུ་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པ་དེ་ཉིད་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཚོད་དེ་ལས་མར་ཐལ་ཏེ་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སོང་བས་གཟུགས་ནི་སྒྲོ་སྐུར་
གྱི་མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་

75

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་སྐུར་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ཚིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྒྲོ་ཇི་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་རྣམས་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་ཐོག་ཏུ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་ལ་ནི་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་
འདི་ནི་ནམ་མཁའ་འོ་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་སོ། །ཚིག་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་གོ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་གོ་བའི་ཚེ་ན་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་པའི་དོན་ནམ་ངོ་བོ་དེ་ནི་མིང་གི་ཚིག་ཀྱང་མིན་ལ་མིང་གི་ཚིག་དེས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གོ་ན་དེ་དང་

76

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཉམ་དུ་གཟུགས་དང་མིང་དོན་སྤྲེལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་རྣམ་གཟུགས་དང་

ཁྱད་མེད་དུ་འཆར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མིང་གི་གཞིར་སྣང་ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་

ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་བཀར་ནས་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ན། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་སྣང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ནོ། །

བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐུར་བར་འདེབས་ཚུལ།

དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འོ་ན་སྐུར་བར་བཏབ་པའི་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

སྐུར་བ་འདེབས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ཡང་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་བཏགས་པའི་ཚིག་གིས་མཚན་མའི་གཞིར་འགྲོ་ལུགས་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་རྟེན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་
པའི་མིང་བཏགས་ཏེ་མིང་གི་མཚན་མ་བཞག་པ་ན། གཟུགས་དེ་དེ་འདྲའི་མིང་གི་གཞིར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་དང་གཞི་དེའི་རྩ་བའི་རྟེན་དུ་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་འཇོག་དགོས་པས་ན། གཟུགས་དེ་

77

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞིར་གཞི་དང་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་སྦྱར་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རང་

མཚན་བརྗོད་མེད་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་མ་གཉིས་
ཀྱི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བྲལ་ཚུལ་ཡང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལ་གཏུག་དགོས་ཤིང༌། ཁོ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་
པ་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རང་རིག་གི་ངོར་ཡོད་ཚུལ་དང་སྦྱོར་དགོས་པས། དོན་དུ་ན་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རང་རིག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེས་ནི་དངོས་པོའི་ཡོད་ཚུལ་དང་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལས་ཉམས་ཏེ་ཆུད་ཟོས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་སྐུར་གཉིས་ཀྱིས་

དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལས་ཉམས་པར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་འདིས་ནི། ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ཏེ། །མཐར་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་འདུལ་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རབ་ཏུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་ཡང་མིང་གི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་
བཏགས་པ་འདིས་ནི། ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་སྡང་གི་རྩ་བ་བྱེད་ཅིང༌། རྙེད་

78

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཀུར་སྙན་གྲགས་གང་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱེད་པས་འདི་ནི་ངེས་པར་སུན་
འབྱིན་དགོས་པར་མཐོང་ནས་བརྟན་པོར་འབུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྒྲོ་སྐུར་གཉིས་ཀའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་སོ། །བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་ནི་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་རྟེན་ཞེས་པས་བཤད་དེ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་བཞིའོ། །དེ་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་ནི་སྐུར་འདེབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གསུངས་པས་ན་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་འཛིན་པ་སྐུར་འདེབས་སུ་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཡང་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་དང་རྟེན་གཉིས་ཀ་དངོས་བསྟན་གཞན་དབང་ལ་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནའང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
དོན་ཐོབ་ཅིང༌།

གཞན་དབང་བརྗོད་དུ་མེད་ཚུལ་གྱི་དོན་བཤད་པ།

དེ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཚུལ། བློ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འཇོག་

79

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡང་མེད་ལ་འདོགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་ཙམ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དགོས་ཤིང༌། ཁོ་ན་དང་ཡང་གི་སྒྲས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཟུགས་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐུར་བ་འདེབས་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། སྤྱིར་མེད་པར་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པས། དེས་ན་གདགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་དེར་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་
དེ་འགོག་ཚུལ།

གཉིས་པ། སྒྲོ་སྐུར་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་

80

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོགས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། དེར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཡུལ་ཅན་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོ་འདོགས་སྤོང་ཚུལ་དང་དེའི་མཐའ་འགོག་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །

སྐུར་འདེབས་དང་དེའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་
དེ་འགོག་ཚུལ།

སྐུར་འདེབས་ནི་བྱང་ས་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡོད་ན་གང་ཟག་གདགས་སུ་རུང་གི་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གདགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡོད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདོགས་པའི་ཚིག་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་གི་མེད་དུ་ཟིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གདགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བས་འདོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་དཔེའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གདགས་སུ་རུང་བ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཀུན་

81

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཏགས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། གདགས་གཞིའི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་ན་གདགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡང་དོན་ལ་མི་གནས་པས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིས་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་
གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལ་སྤྱིར་ཡང་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་ན་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་མཚན་གཞིར་བཀར་ནས་དེ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚིག་གིས་འདོགས་པ་ན་གདགས་གཞི་ཀུན་བཏགས་དེ་མེད་ན་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་

གཞི་བཏགས་ཆོས་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་འདིས་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་ཕུད་པ་འདི་ཡང་དོགས་སློང་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞུང་གི་དངོས་ཟིན་གཞན་དབང་ལ་སྦྱོར་དགོས་སོ། །
དེས་ན་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ནི་བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱིས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པས་དེའི་སྒོ་ནས་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་མ་ཟད། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་འདི་དང་མིང་ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་དེས་ནི་འདིའི་

82

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ལུགས་ཀྱི་ཡོད་གོ་ཡང་མི་ཆོད་དོ། །དེས་ན་འདིའི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་གི་སྐྱེ་
འགག་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་འགག་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡིན་པས། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་འདིའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་
གི་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ཀྱང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་ངོར་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི།
སྤྱིར་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ། ཞེན་པའི་འཁྲུལ་ངོར་ཐག་པ་སྦྲུལ་ཡིན་ལ་སྤྱིར་ཐག་པ་སྦྲུལ་དུ་གྲུབ་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་
གིས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་མ་ཤེས་ཤིང༌། འཁྲུལ་ངོར་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་བཞག་པས་རྒྱུ་འབྲས་དངོས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པར་སོང་བས་ན་སྐུར་འདེབས་ཀྱང་སྤོང་མི་ནུས་སོ། །ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་ཡིན་པ་དང་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་རིགས་པས་དེས་ནི་ཆད་ལྟའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ།

གཞན་དབང་ལ་སྐུར་བར་འདེབས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་དེའི་གནད་ཀྱིས་

ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་སོགས།

བྱང་ས་ལས། དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤེས་པར་དཀའ་བའི་མདོ་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོངས་པའི་དོན་བསྟན་པ་

83

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དག་ཐོས་ནས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་ཏེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སུ་འདི་ལྟར་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་སྨྲའོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་འདོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ན་གདགས་པ་ཙམ་གྱི་
དེ་ཁོ་ན་ལྟ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་དང་བཏགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བཏགས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལ། སྐུར་བ་བཏབ་པས་ན་མེད་པར་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ། ཁ་ཅིག་ཅེས་སྨོས་ནས་དེ་དག་གིས་ཤེས་པར་དཀའ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དགོངས་པའི་དོན་དུ། ཡོད་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་ཏེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སོང་བས་ན། དེ་ལ་འདོགས་པའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོའམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་སོང་བ་དེས་ནི་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

84

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་མེད་པར་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་སླ་ཡི་སྟོང་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཟིན་པ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་སར་གསུངས་ཞིང༌། དེའི་དོན་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་དེའི་བདག་འཛིན་སྤོང་
པ་ཙམ་མི་དཀའ་བས་སླ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ཡོང་
གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་དེའི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱང་ས་སོགས་ནས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དངོས་སུ་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པར། ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་སྐུར་གྱིས་ལོག་པར་ཟིན་པ་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་
རྨོངས་པ་ཙམ་དང་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པས་འཕྲལ་ལས་ཕུགས་ཉེས་པར་འགྱུར་ཚབ་ཆེ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་འཕུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། །སྐུར་འདེབས་ཀྱིས་ནི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བས་ན་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱེད་ཅིང་བསླབ་པའི་གཞི་ལས་གཡེལ་བར་བྱེད་ལ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་འཁྲིད་དེ་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མྱོང་བར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེས་ལྕི་བ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་ལྟ་བ་ཚེ་རབས་ཕྱི་
མ་ལ། གནས་པ་དེ་ན་མུན་ནག་རླུང་གྲང་ལྡང༌། །དེས་ནི་རུས་པའང་འཇིག་པའི་ནད་

85

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སློང་ན། བདག་ལ་ཕན་འདོད་སུ་ཞིག་དེ་རུ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོ་སྐུར་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་སྐུར་འདེབས་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །འོ་ན་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ཡང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་
རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་

སྤངས་པས་ནི་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་སྐུར་འདེབས་སྤངས་པས་མེད་པའི་མཐའ་སྤངས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ཞིང་འདི་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང༌། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་བཏགས་དེས་སྟོང་པའི་ལྷག་མ་ནི་གདགས་གཞི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་འདོགས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་བྱང་སར་གསུངས་པ་བཞིན།་འདིར་སྣང་སྟོང་ཚོགས་པའི་སྒྱུ་མར་འཇོག་ན་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་གཟུགས་སོགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཉིད་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྟོང་པ་འཇོག་པ་ན་

86

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྟོང་པ་ན་གདགས་གཞི་ཙམ་ཡང་ལྷག་མར་མ་ལུས་པར་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་མེད་པར་སོང་བ་ཡིན་ཆད་ལྟ་བ་ལྟར་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་སར་ཡང་དངོས་པོ་སྔ་མ་གང་ཡིན་པ་
དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། །མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདིའི་དངོས་པོ་སྔ་མ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང༌།

དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བྱེད་པས་མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དྲིས་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

གཉིས་པ་བསྡུ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་ཅིང་དེའི་དོན་ལ་དྲིས་ལན་བྱ་བ་དང༌། ལན་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྡུ་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལ་རང་གིས་ཉེས་པར་བཟུང་བས། འདི་སྐད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ནི་དེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀར་འཇོག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

87

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡོད་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དོན་དམ་པ་ནི་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དྲིས་པ་ན་གལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་འདོགས་པ་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དབུ་མ་པ་དེ་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་འབོད་པ་མཛད་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་དྲིས་པ་ན་དོན་དམ་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ནི། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་ཀྱང༌། བརྫུན་པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངོས་འཛིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། །ཡུལ་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་
ནི་བདེན་འཛིན་འདིའོ། །དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ཡང་དབུ་མ་པས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་འདི་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ན། དབུ་མ་པས་འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཞེས་ལན་བཏབ་ཅིང༌། དེའི་ཚུལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང༌། བཏགས་ཙམ་དང༌། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཙམ་དང༌། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་མེད་པ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་མིན་པས། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དབུ་མ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་

88

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ནི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ངོས་འཛིན་འགོག་པའི་སྒོ་
ནས་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང༌། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི་བསྡུ་པ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་དེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་
འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་
མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་གཞི་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ནང་གི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཡོད་པ་མིན་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མ་པས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་མེད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མངོན་པར་

89

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འདོགས་པའི་གཞི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་སོང་ན་དེ་ལ་བཏགས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགལ་བ་བསྟན་ཏོ། །
ཡང་དོན་དམ་པའི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གང་དམིགས་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་དྲིས་པ་ན་གལ་ཏེ་དེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་པར་འདོད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་

དམིགས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཆོས་གང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་བཞིན་དུ་དེ་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་ལ། ཡང་དབུ་མ་པས་དེ་ལྟར་མི་གནོད་དེ། དེ་འདྲའི་བློ་དེ་ཉིད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ཤིང་དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་འཛིན་དེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད་

90

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་མི་རུང་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་འཛིན་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེས་དམིགས་པ་ལྟར་མེད་ན་ནི། དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེས་གང་དམིགས་པ་ལྟར་མེད་དགོས་པས་དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་འཛིན་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མི་རིགས་ལ། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་ནི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་ནས་བཀག་པའོ། །

གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པར་བྱས་ནས་ངོ་བོ་

ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བསྡུ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་ཚུལ།

དེས་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་པ་འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་མ་བསྟན་པར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་

91

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་གཙོ་བོར་རྩོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པས་ན། དེའི་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་མ་བསྟན་པར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་བརྟག་ནས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ནི། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འདོགས་པ་པོ་དང༌། གདགས་བཞི་ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་འདི་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་དེ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་སྟོང་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ། བྱང་ས་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྡུ་བ་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་
གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཚུལ་གཞན་དབང་དང་འདྲ་ལ་ཀུན་བཏགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང༌། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་

92

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་དེ་དག་མིང་གང་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། འོན་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་ཐ་སྙད་ལས་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པར་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་གདགས་གཞི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སོགས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་སོ་སོའི་མིང་གང་དང་གང་བརྗོད་པ་དང་མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་བྱས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་འཇོག་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང༌། གཟུགས་འཇོག་པ་ན་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་དང་དེའི་དོན་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་གཉིས་ལས། དེ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གོ་བ་ན་དེ་མིང་གི་གཞིར་སོང་ཚོད་ཙམ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་དེའི་གཞིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་ནི་མིང་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། མིང་དང་རྟོག་པའི་ཐ་སྙད་ལས་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་མིང་དང་རྟོག་པ་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནས་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་མིང་དང་རྟོག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དེའི་གཞིར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཞག་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ཀྱང༌། གཟུགས་དེ་
གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་དེ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་སྦྱར་

93

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བས་ཆོག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་དག་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་བསྡུ་ལས། དེ་ལ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་མིང་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ཡོད་པའི་གཟུགས་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་ན་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གང་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་ན་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་གིས་སྣང་བའི་གཟུགས་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྤྱིར་ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་མི་སྲིད་པས་བཏགས་ཡོད་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ཁ་ཅིག་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་

པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ། བྱང་ས། བསྡུ་བ་སོགས་དང་འགལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྤང་དུ་མེད་པའི་འགལ་

94

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་པ་སྤོང་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་བྱང་ས་དང་བསྡུ་བར། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ནི་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པས། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཡིན་ན། ཆོས་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་པ་ཡང་མི་རིགས་ཤིང༌། དེས་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འདུས་བྱས་ལ་དོན་དམ་མི་
རུང་བར་གསུངས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་ཞིང༌། འདི་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དམ་པའི་དོན་ནི་གཅིག་པུའོ། །ཞེས་

95

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པུར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ལ་ནི་གཞན་དབང་མི་འཇོག་གོ །
ཡང་བསྡུ་པར། རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེ་ཡིན་པས། རྣམ་དག་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དེ་མིན་ནོ། །བསྡུ་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ། དབུས་མཐའ་སོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་བསྡུ་པ་ལས། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་མཚོན་ན། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཏེ་མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གོ་བ་ན་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སྣང་བ་དེ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་རྫུན་པར་སོང་བས་ན་མིང་རྒྱུ་མཚན་
དེ་སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཅིག་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡང་མིང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་མཚན་མ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་དངོས་སུ་

96

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཐོང་བ་ལ་གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་པས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཆོག་
གོ །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་མིང་རྒྱུ་མཚན་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡང་འདིའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །

འཇོག་ཚུལ་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ།

དེས་ནི་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་ཚུལ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཞིག་ལ་འཇོག་པས་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀུན་བཏགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་ལ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང༌། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་མིང་དང་རྟོག་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་
གིས་བཞག་པ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཡང༌། འདི་ནི་དབུ་མ་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་དོན་དམ་པ་
དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་

97

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡང༌། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་གང་གི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཤེས་པ་གང་གི་
དམིགས་པར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་ནི། དེ་ཡང་བསྡུ་པ་
ལས། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་མིང་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་དེས་རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེས་ཀུན་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་མཚོན་ན་མིང་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང༌། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་རང་རིག་ལ་གཏུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་རིག་ལ་གཏུགས་ནས་འཇོག་ན་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་འཇོག་ཚུལ་དུ་འགྲོ་ལ། འདིར་ནི་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་དེ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་མིང་གི་གཞིར་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་ཤིང་

98

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རྣམ་པ་དེ་དང་བཅས་ཏེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ཞེས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་སྣང་བའི་གཟུགས་དེ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་གཟུགས་དངོས་གནས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་སྣང་ཡང་སྣང་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་གཟུགས་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པར་ནི་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་གཟུགས་དངོས་གནས་པའི་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འཇོག་པར་མ་ཟད། དེ་དང་བདག་
ཉིད་གཅིག་པའི་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མེད་པས། གཟུགས་དངོས་གནས་པའི་བདག་
ཉིད་གང་གི་སྒོ་ནས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་གཞན་དབང་དང༌། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱར་ཞིང༌། དེས་
ན་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྣང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུགས་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་མིན་ལ། དེ་གཟུགས་མིན་ཀྱང་གཟུགས་སུ་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་གཟུགས་སུ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །
འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་གཙོར་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་ཚུལ་ནི་སྟོང་ཐུན་དང་དགོངས་རྒྱན་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དབང་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པ་མིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཚན་གཞི་

99

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཅིག་གི་སྟེང་ནས་བཟུང་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང༌། དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་མིང་གི་མཚན་མ་དང་མིང་གི་གཞིར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་མཚན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རང་མཚན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་འདིའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཀྱང་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པ་འདིའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་

བསླད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས། དེའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དབང་ཡང་སྤྱི་ལྡོག་ནས་རྫས་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྫས་

100

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡོད་དང༌། ཀུན་བཏགས་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞན་དབང་དེ་རྫས་ཡོད་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཅིང༌། ཀུན་བཏགས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཉིས་ཀར་བཞག་ཆོག་པ་དགོངས་རྒྱན་དང་མཐུན་ནོ། །

བསྡུ་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

དེ་ཡང་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་
རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར། རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པར་དག་ལ་བལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་བལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ནི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཤིང༌། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། དེའི་ཙམ་སྒྲས་ནི་དངོས་སུ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་གཅོད་ལ་ཤུགས་ལ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་དང་བརྟེན་པ་ཡང་གཅོད་པས་ན། གང་ཟག་

101

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ནི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང་ཅུང་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། ཕུང་པོ་དེ་གང་ཟག་འདོགས་པའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དེ་ནི་གང་ཟག་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་ལས་

གཞན་ཡིན་པར་འཇོག་ལ། དེ་ལ་བལྟོས་པ་དང་བརྟེན་པའི་དབང་ཁོ་ནས་གང་ཟག་དང་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཕུང་པོའི་རྫས་ལས་ཟུར་དུ་གང་ཟག་གམ་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་ཕྲ་མོ་ཡང་འཇོག་རྒྱུ་མེད་པས་གང་ཟག་དང་སེམས་ཅན་ནི་ཕུང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་ནི་གདགས་གཞི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགོས་ཤིང༌། དེའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་གཞན་ལ་མི་རྟེན་པ་ཡང་ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་ཁོ་རང་མིན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་བོ། །
དེ་ཡང་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ནི་བུམ་པ་ལ་མཚོན་ན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བུམ་པ་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་དེ་བཏགས་པ་ན་ཆ་ཤས་རེ་རེ་དང་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་གང་ཡང་བུམ་པ་ཡིན་པར་འཇོག་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆ་ལ་བཏགས་

པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་ལ། དེའི་ཙམ་སྒྲས་ནི་ཆ་ཤས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་བུམ་པ་ཡིན་པར་གཅོད་ཅིང༌། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་

102

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་ནི་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་གང་ཟག་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་མིན་ལ་དེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞིའི་
སྟེང་གི་བག་ཆགས་ནི། ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་བལྟོས་ནས་བཟུང་དགོས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་བག་ཆགས་བཟུང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་གོ །དེའི་ཕྱིར་གདགས་གཞི་གཞན་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང༌། ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང༌། ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་བལྟོས་ནས་བཟུང་དགོས་པའི་བཏགས་ཡོད་རྣམས་ནི་ནང་ཕན་ཚུན་ལ་འཇོག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཡང་དེ་རྣམས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཞིང་དེ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ནས་རྫས་ཡོད་ལ་བཞིར་འཇོག་ཚུལ།

ཡང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་སྤྱིར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་འབྱེད་ན།
བརྟན་པའི་རྫས་ཡོད། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ཡོད། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་ཡོད་དང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཚད་མའི་གཞུང་དང་མཐུན་ནོ། །དེས་ན། རྫས་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་

103

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྫས་ཡོད་ནི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་ཚུལ་ཡང་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་པ་ན་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་བ་དང་བརྟེན་མི་དགོས་པར་ཁོ་རང་གི་ངོ་གདོང་ནས་ངོས་བཟུང་ཆོག་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ལྟ་བུ་འཇོག་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་པ་ལམ་རིམ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད་དུ་གསལ་ལོ། །

དབུས་མཐའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་དམ་གསུམ་
ངོས་བཟུང་བ།

འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དོན་དམ་འཇོག་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། དོན་
དང་ཐོབ་དང་སྒྲུབ་པ་ནི། །དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་དོན་དམ་པ། ཐོབ་པ་དོན་དམ་པ། སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ན་དོན་དོན་དམ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། ཐོག་མར་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་སྣང་བཏོན་ཏེ་གསལ་སྣང་རྫོགས་པ་ན་སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་ཐོབ་ཅིང༌། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པ་བསྲིངས་པའི་ལག་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་དོན་དམ་ཐོབ་
ཅིང་དེ་ནི་གཙོ་བོར་མྱང་འདས་ཡིན་པས། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་

104

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་དོན་དམ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡང་རྗེ་བཙུན་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། །རྣམ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །གཅིག་པུ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང༌། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་མི་འཇོག་པར་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

འཇོག་དགོས་ཤིང༌། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་འཇོག་དགོས་ལ།

སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དང་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་

ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་བཞག་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་འདིར་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་རང་

105

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རིག་ཏུ་ཡང་བཞེད་པས་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ཤིང༌། དེའི་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གང་ལ་བལྟོས་ནས་འཇོག་ན། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང༌། དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་
གྱི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟུགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང༌། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང༌།
དེ་འདྲའི་ངེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་ནམ་རྟོགས་པ་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ལོག་སྟེ་སེམས་ཀྱི་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངེས་པ་བྱུང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནང་ཤེས་པ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྐྱེས་འདུག་པས། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་རང་རིག་ཏུ་འཇོག་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ལ་གཞན་དག་ལ་ནི་རང་རིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡང་མང་ངོ༌། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་ཏུ་མི་འདོད་ཅིང་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བ་དང་རྟོགས་པ་ལ། ཡིག་ཆའི་འཇོག་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་
ལ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། ཡེ་ཤེས་ནི་དེར་འཇོག་པའི་དོན་

106

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མེད་ལ། དེ་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཇོག་པ་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལུགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཡུལ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་དེ་མིན་ཀྱང༌། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཅིང༌། དེའི་དོན་དམ་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །བློ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་དང་འཛིན་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གིས་མ་བསླད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་དམ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་དུ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་བློ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཡང་ཐོབ་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སྟེ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་དུ་གྲགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དོན་དམ་

107

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པར་ཡོད་ཚུལ་སྔ་མ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་དབུ་མ་པ་རྣམས་གཞན་དབང་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་པས། དེས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་དང་རྣམ་དག་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེད་པ་ཡང་གནད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་
པའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ལ་བྱེད་པས། སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མང་བ་ནི། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་ནི་དོན་དམ་པའི་རྣམ་
གཞག་ཕྱི་མིའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་མང་དུ་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་ཀུན་བཏགས་དང་བཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ཡང་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཡང༌།
བསྡུ་བ་ལས། རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སློང་ཚུལ་ནི། གཟུགས་ལ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གོ་བ་ན་གཟུགས་དེ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་མིང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་སློང་

108

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་པ་དང༌། རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ཚུལ་
ནི་གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་སོང་ལ། དེའི་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པས། དེའི་སྣང་ངོར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཆར་
ཞིང༌། དེ་ཡང་གཟུགས་དེ་མིང་བརྡས་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་མཚན་མའི་གཞིར་ཡང་སྣང་བས་ན། སྣང་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ཡང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བཤད་པའི་ཟླས་དྲངས་པ་ན་གང་ལ་དམིགས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་དོན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པར་བཞག་སྟེ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་སོ། །རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ནི་མིང་དང་བརྡའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་མཚན་མའི་གཞིར་གྱུར་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྤྱིར་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་ཤིང༌། ཁྱད་པར་མིང་རྒྱུ་མཚན་ནི་མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། མིང་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྡུ་པ་ལས། །རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་མིང་ཡང་ཡིན་ལ། མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

109

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རེ་ཤིག་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ལ་མིང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིང་རྒྱུ་མཚན་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་དག་གོ །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།

རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་དོན།

སྐབས་འདིའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པར་གསུངས་སོ། །བརྗོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་
ན། རྐང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒལ་བར་བྱ་བའི་འབབ་སྟེགས་ལ་རྐང་བའི་འབབ་སྟེགས་
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཀོ་གྲུས་བརྒལ་བར་བྱ་བའི་འབབ་སྟེགས་ལ་ཀོ་གྲུའི་འབབ་སྟེགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་བདེན་ཚུལ་གཉིས་ངོས་འཛིན་
དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་མིང་དོན་འདྲེས་ནས་འཛིན་པའི་འཇིག་རྟེན་

110

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སྣང་ཅན་རྣམས་ལ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་གཉིས་དང་འདྲ་ལ་དེའི་ངོར་བདེན་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་མིང་དང་སྦྲེལ་ནས་གཟུགས་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚེ་སྣང་ངོར་གཟུགས་དེ་མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་མཚན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཤར་བའི་གཟུགས་དེ་དང་གཟུགས་དངོས་གནས་པ་གཉིས་སྣང་ངོར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སྣང་བས་ན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྣང་ངོའི་བརྫུན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་སྣང་ངོར་བརྫུན་ཀྱང་གཟུགས་དེ་འཛིན་སྟངས་སམ་ངེས་ངོར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་གཟུགས་གཟུགས་ཡིན་པ་དོན་ལ་གནས་པ་ལྟར་འཛིན་པས་ན་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་
ཡིན་པས། དོན་དུ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་བཞག་ཀྱང་ཆོག་གོ །འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ནི་བརྗོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བདེན་པ་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
ཞེས་འཇོག་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྐང་བའི་འབབ་སྟེགས་ཀོ་གྲུའི་འབབ་སྟེགས་ཞེས་པ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་མཚུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་སྣང་ངོ་དང་ངེས་ངོ་གཉིས་ཀར་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་མཚུངས་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇོག་ལ། འདིའི་དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཙམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེ་

111

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མིན་གྱི །རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་པའི་འགལ་ཟླའི་དོན་དམ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་ནི་གཞན་དབང་གི་ནང་
ནས་ཀྱང་འབྱེད་རུང་བས་མི་འདྲ་ཞིང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་བཞག་ཆོག་གོ །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
དང༌། སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་དུ་
འཇོག་པས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་འཇོག་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྡུ་བ་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་འཇོག་ཚུལ་ནི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེའི་འཇོག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་འཇོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

112

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་

ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ།

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྨིན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ནི་དེར་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པས་དེ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོ་དོན་དམ་པ་ཡོད་ན་ནི། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ནི་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྨིན་མྱོང་
བ་པོ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པས་ན་དེ་མི་དམིགས་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་འགལ་བ་བསྟན་ནས་རྩོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིང་དང་བརྗོད་པ་དང་གདགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མིང་དུ་ཡང་ཡོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་
ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ཡོད་དུ་རྟོག་ལ་རག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིང་སོགས་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་ལྟར་ལན་བཏབ་པས་ལས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་

113

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་གཉིས་ནི་མིང་དུ་ཡང་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ཞིང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པས་དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང༌། འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་འགལ་བ་བསྟན་ནས་རྩོད་པ་དེའི་སྐྱོན་དེ་སུ་ལ་འཇུག་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་

འཇོག་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་རྫས་སུ་ཡང་གྲུབ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་གཉིས་པའི་འཇོག་ཚུལ་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དེ་མིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མིན་པར་བཞག་འདུག་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི་མིང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་ཤེས་རྣམས་འཇོག་ཅིང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

114

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དབུས་མཐའ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ལ་དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ནས་གསུམ་དུ་འཇོག་ཚུལ།

ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། བཏགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་བརྗོད་པ་རགས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང༌། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང༌། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་སྦྱོར་ན་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀུན་བཏགས་དང༌། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཞན་དབང་དང༌། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོངས་གྲུབ་དང་སྦྱོར་དགོས་ཤིང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་སྦྱར་བ་ཡང་དབུ་མ་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོངས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་འཇོག་དགོས་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཀུན་

རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་པར་ཕྱེད་ན། གྲུབ་མཐའི་གནད་འགག་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐབས་འདིར་ཡང་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ཙམ་དབུ་མ་པ་དང་འདྲ་ཡང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ནི་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་རང་
རྒྱུད་པ་མན་ཆད་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཙམ་སྤྱིར་འདྲ་ལ། ཐལ་འགྱུར་

115

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བ་ནི་རྫས་ཡོད་མི་འདོད་ཅིང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་མི་འདྲའོ། །འདི་པས་རྫས་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཞག་ན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གི་གྲུབ་ཚད་ལས་མ་འདས་པས་མི་འཇོག་ཅིང༌། ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་འདིའི་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇོག་ཚུལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བདེན་གཉིས་ངོས་
བཟུང་ལུགས་དང་ཕྱོགས་ཙམ་མཐུན་ཡང་ནང་ཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲའོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་ལ་སྐབས་འདིའི་འཇོག་ཚུལ་གོང་དུ་གསལ་བར་ཕྱེ་ཟིན་པ་རྣམས་དང༌། དེ་དང་དབུ་མ་པ་དང་བྱེ་མདོ་སོགས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གང་ཟག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡང་རྫས་ཡོད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་གཞིར་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ།

གསུམ་པ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་གཞན་ནས་གསུངས་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས །རང་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ། །མེད་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། མི་གནས་ཕྱིར་དང་འཛིན་བཞིན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདོད། ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་

116

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་དང་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་དབང་གིས་མི་བྱེད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང༌། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེན་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ལས་གསུངས་ན་འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་བསྟན་དོན་ནམ་དགོངས་གཞི་དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པར་རྒྱན་འདིར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་འདས་པ་སླར་ཡང་གཟུགས་སུ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་མེད་པ་བཞི་དང༌། འདིའི་བདག་ཏུ་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བསྡུས་ནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཞིན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་གནས་པ་དང༌། བྱིས་པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་མེད་པ་སྟེ་བསྟན་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་རྒྱན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྟེན་ཡིན་པས། །ངོ་བོ་

117

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཉིད་ནི་མེད་པ་ཡིན། །སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་བཟོད་ནས་ཞི། །རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་བསྟན་དོན་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་འདྲ་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་བཞི་པོ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྔར་ལྟར་ཡིན་ཞིང༌།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོས་བཟུང་བ།

ཡང་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཞན་ཉིད་དང༌། །རང་གི་མཚན་
ཉིད་རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཁྱད་པར་ལ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི། བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྦྱོར་ན། དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དང་སྦྱོར་ལ། དེས་ན་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡང་ཐོག་མའི་མཐའ་མི་མངོན་པས་དེ་ལ་བཟོད་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ནི་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང༌། དེ་ཉིད་ནི་སྔ་མ་སྟེ་ཆོས་གང་སྔར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་སླར་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གཞན་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ་སྔོན་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །ཞེས་
ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ན་སྔོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་སྔར་འགགས་པ་

118

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་རིགས་མཐུན་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཀུན་བཏགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། རང་དང་ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་དབང་
གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཞན་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་དང་སྦྱར་རོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། ཁྱད་པར་ནི་ཆོས་སྐུ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་འདི་བཞིན་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང༌། འདུས་
བྱས་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་བྱིས་པས་ཞེན་པ་བཞིན་གྱི་གཙང་བདེ་རྟག་གསུམ་དང༌། བདག་མེད་ལ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་
དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི། སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པས་ན། དུས་གསུམ་རྫས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་
གནས་པ་འཇོག་པས་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་
པར་འདོད་པ་དང་མི་འདྲའོ། །

119

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྒྱུ་མ་དཔེར་བྱེད་ལུགས་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་སྤོང་པ་དང༌། དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

འོ་ན། གཞན་དབང་སྤྱིར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འཇོག་དགོས་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། །བརྫུན་པའི་སྒྲུབ་ལུགས་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་དེ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་འདོད། །སྒྱུ་མའི་རྣམ་བ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་གཉིས་སུ་འཁྲུལ་བ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ན་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ཚུལ་
ཡང་དག་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལ། ཀུན་རྟོག་གི་རྙོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེའུ་ཤིང་བུ་སོགས་སྒྱུ་མའི་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་གཉིས་དཔེ་
དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་སྤྲུལ་གཞི་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དབང་གིས་རྟ་གླང་
གི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདིས་སྒྱུ་མ་དཔེར་བྱེད་ལུགས་བསྟན་ཏེ། འཁྲུལ་པའི་གཞི་བོང་བ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པར་སྒྱུ་མའི་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ན་ཀུན་རྟོག་གཞན་

120

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དབང་དང་འདྲ་སྟེ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནོ། །
སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྒྱངས་ཆད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་

བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་སྒྱུ་མའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཛད་པ་འདི་ཡང་གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་གཙོ་བོར་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་གིས། འདིར་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ལ། སྒྱུ་མའི་དཔེ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྱུ་མའི་དཔེ་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ཉིད་གཙོར་བོ་བྱེད་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ། བྱང་ས། བསྡུ་བ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་མེད་པ་ཡང་མིན་
ནོ། །དེས་ན་འདིར་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དོན་མི་སྦྱོར་བར་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བ་དང་སྦྱར་བའི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་མཛད་ན་གཞན་དབང་ཡང་བརྫུན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅིང༌། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་དང་སྦྱར་བའི་སྒྱུ་མའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཐལ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པས་བདེན་པར་མི་སྟོན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱེད་ལུགས་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྫུན་པའི་གྲུབ་ཚད་དུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་དཔེ་

121

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་དེ་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དོན་དམ་འདོད། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་དམིགས་གྱུར་པ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྒྱུ་མ་དཔེར་བྱེད་ཚུལ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དཔེར་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་དོན་དམ་གྱི་དཔེར་བྱེད་
ཚུལ་ནི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང༌། དེའི་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། གཞན་དབང་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་འཇོག་པས་དེའི་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་དེའི་ཚུལ་ཡང༌། དཔེར་ན། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ་རྟ་གླང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་
གཞན་དབང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་
ལ་དེའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་དང་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དཔེ་སྔར་བཞིན་ལ་
དོན་གཞན་དབང་དེ་ཕྱི་རོལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་ཡང་དག་པ་སྟེ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྟོག་གི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱན་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ལུགས་དང་བསྟུན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱན་ལས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདག་དང་སྲོག་ལ་སོགས་པར་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ཆ་ནས་སྒྱུ་མར་གསུངས་པ་ཡང་འདུག་པས་ན། སྐབས་འདིར་སྒྱུ་མའི་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེའི་སྦྱོར་ཚུལ་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱིས་

122

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་སྒྱུ་མའི་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་དམིགས་སྙམ་པའི་ལག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་དཔེ་དོན་
དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་སྒྱུ་མའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང༌། སྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་མི་བདེན་པའི་དཔེ་འདི་ཡང་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་མི་བདེན་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་དགོས་པ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཐེག་བསྡུས་ལས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་པའི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་གཞན་
དབང་བསྟན་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་
དམིགས་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་དང༌། དོན་མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྨིག་རྒྱུ་དང༌། དོན་མེད་ན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་
ཇི་ལྟར་སྐྱེས་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བཤད་དོ། །སྒྱུ་མ་
སོགས་མི་བདེན་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་ལ་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་མི་བདེན་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བྱེད་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་ཕྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབུས་མཐའ་ལས་གསུང་ཚུལ།

གཉིས་པ། དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

123

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཡོངས་གྲུབ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཀུན་རྟོག་གི་རྙོག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དབང་ལ་ནི་ཀུན་རྟོག་གི་རྙོག་པ་ཡོད་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཀུན་རྟོག་ཡོད་ཅེས་སྦྱར་རོ། །ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ལ། གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་དེས་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་སྟོང་ཞིང༌། དེས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཡོད་ཅེས་སྦྱར་རོ། །དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་ནི་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ། སྟོང་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་

མི་སྟོང་བ་ཡང་མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བས་ན། གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཆད་ཀྱི་

མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་དེར་ཡོད་པས་ན། དེ་འདྲའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཚིག་བཅད་དང་པོས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཉིས་པས་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབུ་མར་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ཀྱིས་སྟོང་བར་

124

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྒྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་དགོས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ།

དབུས་མཐའི་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲེལ་སྐབས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ཏུ་ལྷག་མ་ཞིག་
ཡོད་པར་གསུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་བདག་
འགོག་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་
དགག་ཏུ་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ།

འོ་ན། ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ལུས་པས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་དུ་སོང་འདུག་གོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་
མཚུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་འཇོག་མི་
འཇོག་ནི་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་རིགས་པའམ་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནམ་
གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གང་ཡང་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་པ་དགོས་པ་ནི་དབུ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བས། སྐབས་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་ཅི་ལ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཤུལ་དུ་ལྷག་མ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་དེས་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་མ་བསྒྲུབས་པར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་སྤྱིར་བཞག་པ་ཡིན་

125

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པས། རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་འཕངས་མ་འཕངས་དང༌། མི་འདྲ་བ་ནི་དེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་མེད་ན་དེའི་ཤུལ་དུ་ལྷག་མ་ལུས་པའི་ཡོད་པ་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། ཀུན་རྟོག་ཡོད་ཅེས་པ་དང་རྐང་བ་གསུམ་པས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་ལྷག་མ་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པར་འཇོག་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་མི་རིགས་ལ། འདིའི་ལྷག་མ་ནི་དགག་བྱ་བཀག་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་ཅན་མ་བཀག་བར་ལུས་པའི་ལྷག་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྱུ་མའི་དོན་ལྷག་མར་ལུས་པ་དང་འདྲའོ། །
དེས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ལྟར་གྱི་ལྷག་མ་དེ་མ་བཞག་པར་ཆོས་ཅན་དང་དགག་བྱ་གཉིས་ཀ་གཏན་མེད་དུ་བཏང་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དུ་སོང་བས་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ལྷུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་མ་འཇོག་དགོས་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གང་སྟོང་པ་དང་གང་གིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་
བཤད་པ་ལྟར། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མཛད་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་
བཤད་ལས། ལ་ལ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་དགག་པའི་དོན་དུ། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷག་མ་འཇོག་དགོས་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་ཀུན་རྟོག་ཡོད་ཅེས་པ་ཡང་དབུ་མ་པའི་ངོར་བསྒྲུབས་ན་སྤྱིར་ཡོད་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབས་པས་ཆོག་པ་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་དགོས་

126

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡང་དབུ་མ་བ་དེས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་ཞེས་ཚིག་གི་ལྷག་མར་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་འདྲའོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་མདོ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་འདི་ལྟར། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའི། རང་བཞིན་ཡེ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ །དེའི་ཕྱིར་

མདོ་དང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་ལུགས་གོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། འོ་ན། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་བའི་ལན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །ཀུན་རྟོག་དེ་ཕྱི་གཟུང་བ་དང་

ནང་གི་འཛིན་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ནི་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་འདི་ལ་གཞན་དབང་རང་སྟོང་དུ་འཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དག་གི་ལུགས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། །དེས་ན། འདིའི་འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་མཐའི་ཚིག་བཅད་ལྷུག་པར་བཀྲལ་བ་བཞིན་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཉིས་པོ་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་

127

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལྟར་ཡེ་མེད་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དོགས་པ་སེལ་ཚུལ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཀུན་རྟོག་ཡོད་པ་དང་གཉིས་པོ་མེད་ཅེས་པས་ཡོད་པ་སྔ་མ་དང་མེད་པ་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས། སྟོང་ཉིད་མེད་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བྱུང་བ་བསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཀུན་རྟོག་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཅེས་རྩོད་པ་ནི། དགག་བྱའི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བླངས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་བསྟུན་པའི་ལན་མཛད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཡང་རྫས་ཉིད་དུ། ཁ་ཅིག་སེམས་པ་དང༌། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཡང་ན་ཞེས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གཉིས་རྫས་ཉིད་དུ་དོགས་ནས་གཞན་དབང་དུ་སེམས་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་དག་གིས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའམ་དོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོགས་པའི་གནས་འདི་ཡང་དགག་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གཞན་དབང་གི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་གཞན་དབང་གི་རྫས་སུ་གྲུབ་མི་དགོས་པ་ནི། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ནས་གཞན་དབང་གི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་

128

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞི་
ལྡོག་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཅིག་པུའི་བརྩི་ལུགས་མིན་གྱི། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་སྦྱར་ནས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་བྱ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་ཙམ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པར་
མཚུངས་ཀྱང༌། ཤེས་པ་སྔ་མའི་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྡོག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་ཕྱི་མའི་
ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྡོག་ལ་གཟུགས་འཇོག་དགོས་པས། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་དེས་རིགས་འདྲའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་གཞན་དབང་ཡེ་མེད་མིན་གསུངས་པ་ཡང་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡེ་མེད་མིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཡེ་མེད་ཙམ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ནི་དངོས་བསྟན་ཆད་མཐའ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཞན་དབང་ཡེ་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྔར་བྱང་ས་དྲངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡེ་མེད་དམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་

ཅད་དུ་མེད་ཅེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་འགོག་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོར་དགོས་པས། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དོན་སྔར་བཤད་པ་དེ་ནི། དེང་སང་གི་རྩོད་པར་མཁོ་བའི་རིགས་པའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་

129

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དངོས་གཞིའི་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུར་དམིགས་ཀྱིས་འབྱེད་ན་དེ་གཞན་དབང་གི་རྫས་སུ་
གྲུབ་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་རྙོག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་དེ་ནི་གཞན་དབང་གི་རྫས་ཉིད་དུ་ཡང་གྲུབ་ཅིང་བདེན་པར་ཡང་གྲུབ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀས་གཟུངས་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་མཐར་
གནས་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། གཞན་དག་དབུ་མ་པས་ནི་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཤེས་བྱ་གཟུགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྨོས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེས་ནི་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་བྱེད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་དགག་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་ཚུལ་
འདི་ཡང་དོན་ལ་ཐོབ་ཚོད་ཀྱི་སྦྱོར་ལུགས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་དབུ་
མ་བར་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་ལ་འདྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་
གནས་སོ། །
ཡང་གོང་དུ་དབུས་མཐའ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་རྐང་བ་བཞི་པས་ནི་དོགས་པ་གཞན་ཞིག་གཅོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུང་

130

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཀུན་རྟོག་ལ་གཏན་དུ་ཡོད་ན། འོ་ན།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་གསལ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོག་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། དོགས་པ་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཀུན་རྟོག་ཡོད་
ལ། དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་བརྫུན་པ་མེད་ཀྱང༌། ཁོ་རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བལྟོས་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ནི་སྒྲིབ་

པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དབུ་མའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དགག་པའི་དོན་དུ་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་རྟོག་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་

སྟོང་བ་མིན་ཞིང༌། གཟུངས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྟོག་གི་འདུས་བྱས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་
པོར་བཤད་པ་འདི་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་གཅིག་ཏུ་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མི་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བཤད་ཚུལ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
གྱི་བཤད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ཏེ་འབྱེད་ན། འདུས་བྱས་ཀུན་རྟོག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་

131

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཐམས་ཅད་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་རྟོག་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡང་མིན་ཞིང༌།
གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་ཡང་མིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྟོག་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡང་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྟོག་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་གང་ལས་འཕྲོས་ན་ཡུམ་གྱི་

མདོ་ལས། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་གཅིག་ཏུ་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས་ཤིང༌། དེའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཀྲལ་ཏེ་འགྲེལ་བྱེད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བཀྲལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གི་གཉེན་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཀྲལ་བ་ཡིན་པས། འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་ཀྱི་འདི་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་འཆད་ཚུལ་ནི་འདིའི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་འཇོག་མ་ཤེས་པ་དང༌།
ཡང་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲུབ་དང༌། མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་འཆད་པ་དང༌། ཡང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་གཉིས་གཅིག་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཅིག་ཤོས་སྟོང་ཞེས་འཇོག་པ་རྣམས་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ལས། ཡོད་མེད་གཉིས་མཐའ་རེ་རེར་བཤད་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་དུ་བློ་བརྟན་གྱིས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་

132

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དུ་འཇོག་ཚུལ་ཐལ་རང་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འདི་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བས་ན། ཡུལ་སྟོང་པ་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཇོག་པར་འདྲ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང༌། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་ནི། སྐབས་གང་མཚམས་ལ་བཀྲལ་བར་མཛད་ཅིང༌།

ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་

ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་ཐེག་བསྡུས་དང་མཐུན་པར་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་སུ་བཀྲལ་ལོ་ཞེས་ཁུངས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང༌། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་པོ་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་པས། གཉིས་ཀའང་ཉམས་སྟེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་
འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀའི་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུང་

133

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཞན་དབང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་
དེས་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་ནི། །དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ནི་བསླད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་བསླད་འགྱུར། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་བའི་ཕྱིར། །རང་

བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་གནས་ལ། དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ནི་བློ་གང་གིས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ན་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱིབློས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་

རིག་གིས་འབྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་

ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ཐ་དད་ཀྱང་ནི་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་ཀྱིས་བསླད་པར་འགྱུར་བས་སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་བརྫུན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་གཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་ཤེས་པ་ལས་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འཛིན་པ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དམ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མ་
གྲུབ་པར་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་རབ་ཏུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་

134

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བྱེད་པ་ཡི། ཁྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བྲལ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མཚོན་གྱི་བྱེ་བྲག་
གམ་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དང༌། ཁྱད་གཞི་
ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ལྡོག་རྟོག་བཏགས་ཙམ་
ཡིན་ཀྱང༌། གཞི་ལྡོག་ཏུ་གཞན་དབང་རྫས་གྲུབ་འཇོག་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་མཐུན་ཞིང༌། དེ་ཡང་གཟུགས་ཕུང་ལ་མཚོན་ན། གཟུགས་མཚོན་བྱ་དང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་སའི་གཞི་ནི་གཟུགས་ཡིན་པས། དེ་ནི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་གི་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ནི་རྟོག་བཏགས་དང་ཀུན་བཏགས་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང༌། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ལ་ཡང༌། སྦྱོར་ཚུལ་དེས་རིགས་འགྲེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུགས་ཕུང་ལ་སོགས་པ་མཚོན་བྱ་དང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ལ་དེ་དག་གི་གཞི་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་
གསུངས་པར་བཤད་དེ། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན། བྱ་བྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་འབྲས་སྐྱེ་པའི་ནུས་པ་མེད་ན། ས་བོན་སོགས་ལས་ནི་མྱུག་སོགས་སྐྱེ་པའི་ནུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ན་འདོད་ཚུལ་དེས་རང་འབྲས་སྐྱེད་ནུས་པ་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་

135

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འགྱུར་སྙམ་ན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ན། །ས་བོན་སོགས་ནི་མྱུག་སོགས་ལ། །ནུས་མཐོང་གལ་ཏེ་དེ་ཀུན་རྫོབ། །འདོད་ན་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་གསུངས་པས་ན། འོ་ན་ས་བོན་ལས་མྱུག་སོགས་སྐྱེ་པའི་ནུས་པ་དེ་ཡང་་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་དགོས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེད་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། དགག་བྱ་སྒྲོ་
འདོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིའི་དགག་བྱར་གཉིས་ལས། སྐུར་འདེབས་ནི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲོ་འདོགས་ནི་སྔར་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་འདིར་འཆད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཞན་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་དང༌། རང་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་གཞན་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི། སྒྲ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ལ་ཡང༌། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་དང༌། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་ལོ། །དེ་

136

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་ཚུལ་ནི། དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་འདྲ་བས་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འདིའི་གཞུང་མང་པོར་དངོས་སུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བཤད་ཅིང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་
ཚུལ་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་འདིར་གཙོ་བོར་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གཙོ་བོར་མི་བརྟེན་
པར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ནི་གཙོ་བོར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་ཚུལ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྒྲོ་འདོགས་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཀུན་བཏགས་ནི་གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདིའི་གཞུང་མང་པོར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཞན་མ་བཤད་

137

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཀྱང༌། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བསྟན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་འགྲོ་ཚུལ་དང༌། དེས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པ་ལ་

ཀུན་བཏགས་ཚུལ་བཅས།

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འོག་ཏུ་
སྟོན་པར་མཛད་ཅིང༌། གཉིས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཙོར་ཆེ་བ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལྷན་སྐྱེས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། གྲུབ་མཐས་ཆོས་བདག་བཏགས་པ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་

ཆོས་བདག་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ནི། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང༌། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་དང་

138

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བརྡའི་གཞིར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། ཕུང་སོགས་རྣམས་དེ་འདྲའི་མིང་དང་བརྡར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། དེར་ཡོད་པ་ཙམ་སྒྲོ་འདོགས་མིན་ཀྱང༌། ཕུང་སོགས་ངོ་བོ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་ཡིན་
ཞིང༌། ཕུང་སོགས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཀུན་
བཏགས་འདིའི་བཏགས་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཇོག་མི་ཤེས་པས་ཚུལ་འདི་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཞན་དབང་ལ་ཆོས་བདག་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་ཤེས་ན་ལུགས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐའ་ཆོད་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་མིང་དང་བརྡར་
བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་དེར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་མིན་གྱི། ཕུང་སོགས་ངོ་བོ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

139

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་

འགོག་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྩོད་པ་ལྔའི་
ངོས་འཛིན་དང་དེའི་ལན་བཅས།

འོ་ན། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་མིང་དང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་པས་སོ་སྙམ་ན་དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ་དང་པོ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ནི་མིང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་རང་ལྡོག་ཙམ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དངོས་
ཡུལ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བས་ན། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་ཤིང༌། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པས་ན་སྒྲའི་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དང་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་སྤྱི་རྣམས་སྤྱི་མཚན་
དང་དངོས་མེད་དུ་ངེས་ཟིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་མི་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་ཡང་བྱེད་མི་ནུས་པས། དེས་ན་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང༌། བྱང་སར་སྟོང་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་

དག་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་

140

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་མིང་དང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགོག་པ་དེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་ན་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་དོན་སྨྲ་བ་
རྣམས་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་གཞན་དབང་དེས་སྟོང་བར་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ་དང༌། དེས་སྟོང་བར་གྲུབ་པའི་ཚད་མས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་མི་འགྱུར་བས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་ཅིང༌། བྱང་ས་ལས་སྟོང་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ། །གཟུགས་སོགས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ཞེན་
ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྡོག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་

གྲུབ་པ་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་

འགོག་ནའང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མེད་པར་མདོ་སྡེ་
པས་ཀྱང་གྲུབ་པས་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་རྟོག་
པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་སྦྱར་ན་གོ་བདེ་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱེད་ཅིང༌། ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་གཞི་ལྡོག་དང་རང་ལྡོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་

གྲུབ་པ་འགོག་ན་ཞེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེ་ན་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྡོག་ནི་གཟུགས་ལ་བྱེད་པས་གཞི་ལྡོག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་དེར་གྲུབ་པ་བཀག་

141

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པར་འགྱུར་ཞིང༌། དོན་དུ་གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་འགྱུར་

ལ། རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་

པ་འགོག་དགོས་ལ། དེ་བཀག་ནའང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལྟར། དེའི་རང་ལྡོག་གི་ཆ་དེ་མདོ་སྡེ་པས་
ཀྱང་སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་དུ་ངེས་ཟིན་པས་མི་འཐད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། །མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་ཡིན་ཀྱང༌། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ངེས་ཟིན་པ་ཡང་མིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་རང་གི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་དེ་རྣམས་ནི་མིང་གི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་གྲུབ་ཟིན་པ་མིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ཆོས་གང་ཡང་མིང་གི་གཞིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འགོག་པ་ན་བྱང་སར་ལུང་གསུམ་གྱི་

སྒོ་ནས་འགོག་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ཡང་གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་བཀག་པ་མིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་དངོས་སུ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཡང་གྲུབ་པས་

142

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དེ་ལས་ལྷག་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་མི་
སྣང་ངོ་ཞེས་པ་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་འགོག་པ་མིན་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ལུང་གི་ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་འགོག་པ་ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཁུངས་སུ་མ་དྲངས་པར་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་རྣམས་
ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཆོས་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར། ཁོ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་མདོ་གསུམ་ཡང་སྡུམ་བྱེད་ཀ་ཏྱའི་བུ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་བའི་མདོ་དང༌། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་དང༌། དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་མདོ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི་འདི་ན་དགེ་སློང་སྡུམ་བྱེད་ནི་ས་ལ་བརྟེན་ནས། བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། གཉིས་པ་ནི་མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ་ཞེས་སོགས་དང༌།
གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་དྲངས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་འགོག་ཚུལ་ཡིན་
ལ། །སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་འགོག་པ་ན། ཐོག་མར་དེ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བསྡུ་བ་ལས་དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་ལྔས་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་

143

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དོན་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ལ་བྱིས་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་
འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་རྣམས་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ལྔའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་དེ་འཇོག་པ་ན་དང་པོ་མིང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་མིང་དེའི་སྒོ་ནས་གོ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གོ་བ་
ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་མིང་དང་བརྗོད་པ་གཟུགས་གསུམ་སོ་སོར་མི་སྣང་བར། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་གཞིར་གཟུགས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་བརྗོད་པས་དྲིས་པ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འདི་ནི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཆར་བ་ལྟར་གྱི་ལན་འདེབས་ལུགས་ཡིན་གྱི། བརྟག་པ་བཅུག་ནས་འཐད་པ་དང་ལྡན་

པའི་ལན་བཏབ་ན་དེ་ལྟར་མི་འདེབས་སོ། །
དེ་ཡང་མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ནི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་འདེབས་ན། མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་གཙོར་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། བློ་ཀུན་བཏགས་གྱིས་འཐད་པ་བཅུག་ནས་ལན་འདེབས་ན། གཟུགས་ཟེར་བའི་ཆ་དེ་
ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་
པས་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལན་འདེབས་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། སྐབས་ཕྱེ་ནས་ལན་

144

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་འདི་དག་ཞིབ་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ནི་དགོངས་རྒྱན་དུ་
གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་ལ། བཞི་པོ་དེ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རྒྱུ་

མཚན་ནི་དེ་བཞི་གའི་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱོར་བས་ན་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་འདྲེན་པའི་ཚེ་དང་པོར་རྒྱུ་མཚན་དྲངས་ཀྱང༌། མིང་གི་དོན་སྟོན་པ་ན་མིང་རྒྱུ་མཚན་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་དྲིས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ཀྱི། མིང་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་མི་འདེབས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་པོར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་པོ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་དུ་བཏགས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་མེད་ན་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་རྣམས་མེད་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པ་ཡང་མི་འབྱུང༌། དེས་དེ་མ་དམིགས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་བས། དེས་ན་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་པོ་དེའི་རྒྱུར་འགྲོ་ཚུལ་ནི་དེས་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་སོགས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་སོགས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རིགས་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བྱིས་པ་རྨོངས་པའི་སེམས་ལྡན་པ། །མཚན་མ་

145

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དག་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས། །ཞེས་དང༌། བསྡུ་བར་ཡང༌། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་དམིགས་ལ། བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དག་དངོས་པོ་ཡོད་ན་མིང་དུ་ཡང་བརྗོད་པས་རབ་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ནི་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མིང་དང་བརྗོད་པ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ལས་སྤུ་རིས་ཕྱེ་སྟེ་མིང་གི་མཚན་མ་འཇོག་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྗོད་པ་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་དེ་མིང་གི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

ཞེན་ཅིང་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ངང་གིས་སྐྱེ་བས་ན། མཚན་མ་དག་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྗོད་པ་ཡང་བྱེད་ལ། བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་མཐོང་ཞིང༌། དེའི་དབང་གིས་བྱིས་པ་རྨོངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་
ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞི་དང་གཟུགས་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པའི་གཞིར་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ངང་གིས་སྐྱེད་བ་ནི་བྱིས་པ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ན་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་

146

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞིར་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བྱིས་པ་

རྣམས་ལ་ནི་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་སྔོན་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུགས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བལྟས་པ་ན། མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་མིན་བར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ༌། །སྔོན་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། སྔོན་པོ་ལ་གཟུགས་སོ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་བ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས། སྔོན་པོ་
གཟུགས་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱའི་རང་ལྡོག་རྟོག་བཏགས་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་ལ་ནི་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་སེམས་ཙམ་པ་འདྲ་ལ། གཞི་ལྡོག་ཏུ་རང་མཚན་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་ལྡོག་གི་རང་མཚན་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི། གོང་དུ་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་ཕྱེ་བའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་འཇོག་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་སྔོན་པོར་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་དང་སྒྲོ་འདོགས་
ཀྱི་མཐར་འདོད་ཅིང༌། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྔོན་པོ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་

147

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་འདོད་པས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཇོག་ཚུལ་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་བྱིས་པ་རྣམས་

ལ་ཡོད་པར་སྔར་བཤད་པ་དེས་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་སྟངས་དེ་འཐད་ལྡན་དུ་དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པས། སྒྲའི་བརྗོད་བྱའི་རང་ལྡོག་རྟོག་བཏགས་
ཡིན་ཀྱང༌། དེའི་གཞི་ལྡོག་ཏུ་རང་མཚན་འོང་བའི་ལུགས་དང་ག་ལ་མཚུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། རྩོད་པ་ལྷག་མའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ།

གཉིས་པ། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་
སྤང་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་བསྡུས་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཅི་མངོན་ཞེ་ན། ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་པར་མཛད་པའི་ངོར་ནི། དེ་ཡང་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་

ས་དང༌། བསྡུ་བ་ལས་ནི་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་གསུངས་ལ། འདིར་ནི། གཞན་
དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་མིན་པར་

148

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། །མིང་གི་སྔ་རོལ་
བློ་མེད་ཕྱིར། མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་
དང༌། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་ངོས་བཟུང་ན་རིགས་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིའམ་གནས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་སྟེ། དེ་ནི་ལྟོ་ལྡིར་བའི་གནས་ལུགས་སམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའི་གཞིའམ་གནས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལྟོ་ལྡིར་བའི་གནས་ལུགས་སམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་ན། དེ་བརྡའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བརྡའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་བརྡ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་སོང་ན། འོ་ན། བུམ་པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ལྟོར་ལྡིར་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡང་མིན་པ་ནི་ལུང༌། རིགས་པ། མྱོང་བ་གསུམ་གྱིས་

འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་དངོས་ཟིན་ཀུན་བཏགས་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་
ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞི་གཞན་དབང་གི་ནང་ཚན་ཆོས་ཅན་དུ་བཀོད་དེ་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིའམ་
གནས་སུ་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

149

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཁྱོད་དེ་འདྲའི་གཞིར་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་གཞིར་ཁྱོད་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་མིང་བརྡ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དོ། །
རིགས་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། དོན་གཅིག་ཉིད་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མང་
པོར་འགྱུར་བའི་འགལ་བར་འགྲོ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
ཡང་བརྒྱ་བྱིན་དང་དབང་པོ་དང་གྲོང་འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་འཇུག་པ་
དེ་ཡང༌། མིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་བརྒྱ་བྱིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་མིང་དེ་རྣམས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ལ་མིང་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་སྣང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་གཅིག་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་དངོས་གནས་ལ་སོ་སོར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་གཅིག་པུ་དེ་དོན་དུ་མ་ཐལ་བས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དབང་པོ་སོགས་མིང་དུ་མ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ལ་མིང་དེ་རྣམས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་དོན་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་ཉིད་དོན་མང་པོར་འགྱུར་བས་འགལ་བའོ། །རིགས་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དོན་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འདྲེས་པར་འགྱུར་བའི་འགལ་བར་སོང་ཚུལ་ནི། །དེ་ཡང་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་

150

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཉིས་ལ་ཉེར་སྦས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་ཚེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེར་སྦས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉེར་སྦས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་པོ་དེའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལ་དེ་འདྲའི་མིང་དང་རྟོག་པ་ཡང་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་འགལ་བར་སོང་ངོ༌། །དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་ཏུ་
བསྒྲིལ་ན། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་ཉེར་སྦས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེས་སྦས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་པོ་དེའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལ་དེ་འདྲའི་མིང་དང་རྟོག་པ་ཡང་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན། དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་འགྱུར་བས་འགལ་བའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་བས་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བར་འགྲུབ་ཚུལ་གོ་སླ་བར་བརྗོད་ན།
ཞེས་པ་ནས། དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་སུ་འཇོག་པར་འདྲ་བས་ན། ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འཕུལ་མཚམས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་

151

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། བརྡ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་བྱ་སྒྲོ་
འདོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ནའང་མིང་དུ་བཏགས་པའི་གནས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་

པར་འཛིན་པ་དང་འདྲ་བས། འདིའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་བརྡ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་ལ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་ལ་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་གོང་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཕྱིས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཏེ། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་དེ་བུམ་པའོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་ཡོད་པར་སོང་བ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ག་བ་ལ་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་གོང་གི་བུམ་པ་དང༌། བཏགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་དང་ཐ་དད་
ཀྱི་སྣང་བ་གང་ཡང་མི་འཆར་ཡང༌། བུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་རྒྱུན་གཅིག་གིས་ཡོང་པའི་ཚོད་ཀྱི་བུམ་པ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སོ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་སྟེ་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་མ་བཏགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་བལྟོས་ན་རྩ་བ་ཆོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་བློ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ལ་ནི་མིང་བཏགས་མ་བཏགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་ཁོ་ན་འཆར་ཞིང༌། དེ་ཡང་མིང་བཏགས་མ་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཆར་ཞིང་འཛིན་པ་
མིན་པས་ན། སྤྱིར་བུམ་པ་ཡང་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཆར་བ་ལྟར་མིང་བཏགས་མ་

152

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཏགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ལ་བློ་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་འཐད་པ་བཅུག་པ་ན་བུམ་པའི་མིང་མ་བཏགས་གོང་དུ་དེས་བུམ་པ་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་མ་གཏོགས། བུམ་པ་དེ་ལ་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

འཛིན་སོ་དང་འདྲ་ལ། ཕྱིས་བུམ་པའི་མིང་བཏགས་ནས་ནི་བུམ་པ་མཐོང་བ་ན་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་དང༌། མིང་བཏགས་མ་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་
འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བློ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་སོ་ཡིན་པས། སྤྱིར་བུམ་པ་དེ་
མིང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་བློ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སོ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་ན། བུམ་པ་ཞེས་བའི་མིང་མ་བཏགས་གོང་དུ་བུམ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་དེའི་དུས་སུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བརྡ་ཅན་གྱི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡང་ན་བུམ་པའི་མིང་བཏགས་ཀྱང་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་རེས་ཀྱིས་

འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་ས་མེད་པར་འགྱུར་བས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་སའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ།

དེའི་ཕྱིར་བྱང་སར། དོན་སྔར་ཡོད་ལ་འདི་འདིའོ་ཞེས་མིང་ཕྱིས་འདོགས་ན་དེ་
ལྟར་མ་བཏགས་པའི་ཚེ་དོན་དེའི་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་བཏགས་པའི་ཚེ་ཡང་

153

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ངོ་བོ་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་འདོགས་ན་མིང་མ་བཏགས་པའི་དུས་སུ་འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱང་ས་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་བཀག་གོ །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཆོས་གང་ཡང་མིང་དང་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་མིང་དང་བརྡའི་གཞིར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་དང་ཁྱད་མེད་དུ་མིང་དང་བརྡ་ལ་བལྟོས་ནས་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ་ཁོ་རང་དངོས་ཡིན་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མིང་ཅན་
གྱི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌།

གཞན་གྱི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་
མི་བལྟོས་པར་མིང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང༌། གཟུགས་
སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་གོང་གི་སྐྱོན་དེ་འདྲ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་ཡང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་དང་སྒྲ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་
བཞིན་འདིར་ཡང་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་དེ་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ངོས་བཟུང་

154

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལུགས་ནི་གོང་དུ་ངོས་བཟུང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་སྣང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་བས་སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་དུ་ཡང་འཇོག་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་ནུས་ལ། གཟུགས་སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ནི་གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་རང་ལྡོག་ཙམ་འཇོག་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཡུལ་དེའི་གཞི་
ལྡོག་གཟུགས་སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་འཇོག་དགོས་པས་ན། དེ་འདྲའི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པར་གོང་གི་སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་
གོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་དེ་གཉིས་དོན་འདྲ་བའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་ལ།
དེ་ལྟར་འདྲ་ཚུལ་ནི་གཟུགས་སོགས་གང་ལ་ཡང་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་

དེ་གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌།

གཟུགས་སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་
མཐར་འཇོག་པ་དང༌། དེ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པར་འདྲ་བས་ན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་ལ།

155

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པས་འདྲའོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མིང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་སོགས་
ཀྱིས་སྐྱོན་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། གཟུགས་སོགས་བརྡ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་སྨྲ་མོད་ཀྱང་འདྲའོ། །

མིང་བརྡས་བཞག་པ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་དང༌། མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་

དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་
འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པས་དགག་མི་ནུས་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་

པའི་ཀུན་བཏགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་མི་དང་བརྡས་བཞག་པ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཕྱིན་

ཆད་དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་བར་འདི་པ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དོན་

156

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དེའི་ངོ་བོར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་ཀྱང༌། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྡ་འདོགས་བའི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མ་བཞག་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །
འོ་ན། དེ་ལྟར་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་གང་ལ་བལྟོས་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་ན་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བརྡའི་གཞི་ལ་བལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེར་ཡོད་ཚུལ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡོད་ཚུལ་མིན་པར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ནས་དེ་འདྲའི་གཞི་དེར་སོང་བར་འཇོག་པས་ན། དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང༌། རྟོག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་འཇོག་ཚུལ་དང་ནི་ཆེས་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་བཞིན་གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་
འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་མཚན་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པས་གཟུགས་སོགས་མིང་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟེང་མ་ཚང་བས་ན་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་

157

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྙིང་པོར། དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྡ་འདོགས་བའི་གནས་སུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔར་གོང་དུ་རིམ་པར་བཤད་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་
གཞིར་ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོར་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་
ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇོག་ཚུལ།

རིགས་པ་འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི།
དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་
པའི་གནས་དང་རྣམ་རྟོག་གི་ཞེན་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནམ་ཁེགས་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྡུས་ལས། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་རིག་པར་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་བརྩོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་གེ་དང་དོན་སྣང་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ། དེ་ལ་ཡི་གེའི་མིང་དེ་ཡང༌། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་
རྟོག་གོ །ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་
དག་པར་རྟོག་གོ །མིང་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པར་ཟད་པ་ཙམ་

158

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་
ཤིང༌། མིང་དང་བཅས་པའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཅས་པ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པ་ན། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་བཞི་དང༌། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དག་གིས་ཡི་གེ་དང་དོན་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དོན་སྦྲེལ་ནས་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་འབྱུང་ཚུལ་
གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་
ཡི་གེ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བྱུང་བ་ན་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་བརྗོད་པ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡི་གེ་དང་མིང་དང་དོན་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་རྣམས་རྫས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང༌། ཇི་ལྟར་
སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེར་མ་གྲུབ་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ནི། ཡིད་
ཀྱི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་སྟེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཡི་གེའི་མིང་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གཟུགས་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་
དུ་སོང་བས་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་ངེས་པར་མཛད་དོ། །མིང་དེ་ཡང་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་

159

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མིང་
དོན་སྦྲེལ་ནས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འཚོལ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་ངེས་པར་མཛད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་དེའི་མིང་འཚོལ་བ། དེའི་དོན་འཚོལ་བ། དེའི་ངོ་བོ་འཚོལ་བ། དེའི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་
མིན་ཀྱང་སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང༌།
བརྗོད་བྱའི་དོན་དང༌། མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་སྟེ། འཚོལ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་
སྣང་ཚུལ་ཡོད་པ་ནི་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་སྣང་ན་སེམས་ལས་རྫས་སམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་དོན་དེ་རྣམས་མ་དམིགས་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པས་ན། ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་བཞི་དང༌། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

160

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་གི་
ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྣམ་རྟོག་གི་ཞེན་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཁེགས་པ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་མིང་དོན་འབྲེལ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི།
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་སའི་དོན་མེད་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ནས་གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་བལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་ཚུལ་དང༌། བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་སྣང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་སྣང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དེ་བག་ཆགས་གང་ལས་བྱུང་ན་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ལ། དེ་ནི་འཕྲལ་གྱི་རྐྱེན་
ཙམ་གྱི་གློ་བུར་བ་མིན་པར་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ཕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་
གཉིས་སྣང་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེའི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གཙོ་བོར་ཡིན་པས། ཕྱི་དོན་འགོག་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་བལྟོས་ནས་གཙོ་བོར་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ཡང་སྣང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་འཇོག་ལ། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་སྣང་བས་ན། ལུགས་འདིར་དགག་

161

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བྱ་ཆོས་བདག་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བར་བཞག་གོ །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་རྫས་གཞན་ཁེགས་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྫས་གཞན་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་རིགས་པས་ཁེགས་ན། སྔོན་པོ་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་སྣང་བའི་སྔོ་འཛིན་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་སྣང་བ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་གྲུབ་ན་སྔོན་པོ་དེ་རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་རིག་ལ་མི་སྣང་ཡང༌། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་ཞིང༌། དེ་ཡང་རང་རིག་ལ་ནི་གཉིས་སྣང་གི་རིགས་གང་ཡང་མེད་པས་ན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ནི་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་དེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་དགོས་ལ། དེ་འཆར་བ་ན་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རང་རིག་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་མི་སྣང་ལ། སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ཡིན་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་རང་རིག་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་ཞིང་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་ལ་སྣང་བ་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དེ་སྣང་བ་ན་གཉིས་སྣང་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེའི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་པ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པ་སྣང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་ཤེས་

162

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བས་ན། རྟོག་པ་དེ་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སོང་
བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པ་སྣང་ཕྱིན་མྱོང་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་

དུ་སྣང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པ་སྣང་ཕྱིན་མྱོང་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བ་འདི་
ཐལ་རང་གཉིས་དང་ཡང་མི་འདྲ་བ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་མཆོག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ལུགས་འདིར་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་གཞིར་བཞག་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་ནས་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་འཇོག་ཚུལ་འདི་དང༌། གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་གྱི་གནད་འདི་དང༌། གཟུངས་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་འདི་རྣམས་གུང་བསྒྲིགས་ནས་ལེགས་པར་བསམས་ན། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
སྣང་ཕྱིན་ཆད་མྱོང་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་དགོས་པ་ནི་འདིའི་གྲུབ་པའི་མཐར་འོང་ཚོད་དུ་འདུག་པས་དོན་དུ་ན། ཤེས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ན་མྱོང་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་འཆར་ནས་འཛིན་པ་དང༌། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་སྔོན་པོ་འཛིན་པ་ན་གཉིས་སྣང་འཆར་ཏེ་འཛིན་དགོས་པ་ཡང་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྤྱིར་གཉིས་སྣང་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། དེས་ཤེས་
པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་གཉིས་སྣང་མེད་པར་མྱོང་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འཆར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་ན་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་དང༌། ནང་ཤེས་པའི་གསལ་རིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་གཉིས་སྣང་མེད་པར་མྱོང་ཙམ་དུ་འཆར་དགོས་པ་ཡང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར།

163

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདི་ཤེས་པ་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྤྱི་འཆར་བ་ནའང་མྱོང་ཙམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ངེས་པར་ཡོད་པས་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་དེ་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པར་འཆར་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང༌། ཡུལ་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་
གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པར་མི་འཆར་བས་དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་ཅེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐབས་འདིར་རྟོགས་པས་བཏགས་ཙམ་དང་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང༌། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་འགལ་ཞིང༌། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པ་དང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། འདིར་བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང༌། དེའི་གནད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ཡང་
སྣང་བས་ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བྲལ་ལ་མི་སྣང་ངོ་སྙམ་ན་སྒྱུ་མ་རྟ་གླང་ཡིན་པ་ཡང་རྟོག་
བྲལ་ལ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་བས་བཞག་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་
བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དེས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཀུན་བཏགས་དེ་ལ་སྤྱིར་མིང་བརྡས་

164

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཇོག་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང༌། གཞན་དབང་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་པ་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །མདོ་དེ་ལས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཕྱི་རོལ་དགག་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་

ཀུན་བཏགས་ལ་སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་
ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་མི་མཁོ་བས་སོ། །དེ་དག་གི་མང་པོ་ཞིག་མིང་བརྡས་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགོག་པའི་

རིགས་པ།

དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ། བྱང་ས། བསྡུ་བ། དབུས་མཐའ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན། ཐེག་བསྡུས་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། འདིར་གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང༌། ཐེག་བསྡུས། ཉི་ཤུ་པ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་

165

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དམིགས་བརྟག་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་བསྡུས་སུ་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་དཔེས་འགོག་པར་མཛད་ལ། དེའི་འགོག་ཚུལ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་རྟ་གླང་དུ་མེད་པ་དང༌།
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་
ཞེས་འགོག་པ་དང༌། ཉི་ཤུ་པར་ཕྱི་དོན་མེད་དེ། རྡུལ་ཆ་མེད་ཀྱང་མེད། དེ་བསགས་པའི་རགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གལ་ཏེ་ཆ་མེད་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་རྡུལ་གྱིས་བསྐོར་བའི་ཚེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཆ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་ཆ་མེད་
ཉམས་ལ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཆ་བཅུ་ནས་བསྐོར་བའི་ཚེ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་ལས་མེད་ན་བཅུ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ། དབུ་མ་སྣང་བ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་
འགོག་ཚུལ་འདི་དང་འདྲའོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གཉིས་དང་སྦྱར་ཏེ་སྐྱེས་ལ་འདྲ་ཚུལ་བཤད་ན། དེ་ནི་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྔོན་པོའི་སྟེང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཚུར་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྔོན་དུ་ཡུལ་སྔོན་པོ་གྲུབ་ནས་དེ་ལས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་ལ། ཚུལ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་སྐྱེས་ལ་འདྲ་ཚུལ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་ཡུལ་སྔོན་པོ་གཉིས་པོ་སོ་

166

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སོ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་ལ། འདྲ་བ་ནི་འཛིན་པ་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཕར་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་གཏོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ནས་ཀྱང་ཚུར་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་གཏོད་པས་ན་འདྲ་
བ་ཞེས་སྦྱར་ལ། དོན་དུ་ན་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བའི་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇོག་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་

རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང༌། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ལུང་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་དམིགས་བརྟག་རྩ་འགྲེལ་ལས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དམིགས་བརྟག་རྩ་བ་ལས། དབང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱུ། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ནི། །རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དབང་པོས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པས་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། བསགས་རྡུལ་རགས་པ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟླ་གཉིས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པར། ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྡུལ་ཕྲ་

167

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མོ་དག་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཤིག་རྡུལ་ཕྲ་མོ་དག་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། རྫས་སུ་མེད་བཞིན་ཟླ་གཉིས་བཞིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དབང་པོ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་

གཉིས་མཐོང་བ་ནི་དེར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་

དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ།
རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་པ་གང་ཡང་གཟུང་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིའི་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཁྲིད་སྐྱོང་བ་ཕྱོགས་འགྲོ་ཙམ་བྱེད་པ་
མང་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཤིས་སུ་སོང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་ངོས་ཟིན་པ་ཆེར་མ་བྱུང་བས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས། གོང་དུ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འདིར་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཕྱི་རོལ་ལ་བལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་འགོག་པ་ནི། ཐེག་བསྡུས་སུ་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཉི་ཤུ་པར་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་

168

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ།

གཉིས་བ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་ཅིང༌། དེས་
ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་ན་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་ལྡོག་པར་གསུངས་ནས། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གསུམ་གས་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མྱ་ངན་

ལས་འདས་པ་འཐོབ་པས། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡང་གསུངས་ཤིང༌། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་རྣམས་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དེས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གའི་བསྒོམ་བྱའི་ལམ་དང༌། སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་དང༌། ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མྱང་འདས་དང༌། དགག་བྱ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་འདྲ་བའི་རྩ་བ་ཡང་གཞན་དབང་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ནི། སྔར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་སྟོང་ཚུལ་

169

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞན་མ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མདོ་འདིའི་དོན་དུ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་ཅེས་གལ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། སྔར་དེ་འདྲའི་མདོ་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཕ་རོལ་པོས་འགལ་བ་བསྟན་ནས་རྒོལ་བར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་འཆད་དགོས་སོ། །ཞེ་ན།

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྡོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན།

དེ་ནི་ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སར་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལས་ཕྱི་དོན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིལ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེ། དེ་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་སྤོང་པའི་གནས། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་ལྟ་སྐྱེ་ཞིང༌། དེས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་འཚོལ་བ་བཞི་དང༌། བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞིས་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་ཤེས་ན་དེ་དག་ལྡོག་པར་གསུངས་ཞེས་འགལ་བ་སྤོང་བར་མཛད་ཅིང༌། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་

170

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བྱེད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་རྣམས་དང་འདྲ་པས་འགལ་བ་མི་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལོག་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྡོག་དགོས་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀ་ཡང་བཞག་ཆོག་པས་འགལ་བར་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། ལམ་འདི་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཅིག་ཏེ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པ་འདི་ཉིད་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དང༌། རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་ག་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་
ཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་དགོས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགལ་བ་མི་འཇུག་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་ན་ཇི་ལྟར་རྒོལ་བའི་འགལ་བ་རྣམས་འཇུག་གོ༌།ཡང་ན་ཕ་རོལ་པོས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེན་ཚོད་ལྟར་ན། གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་དེ་དག་ལྡོག་པར་གསུངས་ཞེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ཕུགས་སུ་མཚུངས་ཀྱང༌། དངོས་བསྟན་གང་ལ་སྦྱོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་མ་ཆོད་པར་འདོམས་པའི་འགལ་བརྗོད་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་འགལ་བ་སྐབས་འདིར་འཇུག་ས་མེད་དོ། །

171

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དགོངས་འགྲེལ་དངོས་ཤུགས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་ཆུང་གི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ།

དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལ་གཞན་དབང་ལ་ཆོས་བདག་ཏུ་
སྒྲོ་འདོགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་དེས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཞིང༌། དེའི་ཤུགས་བསྟན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་

ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་ཤུགས་ཀྱི་བཀྲལ་བས་ན། ཕ་རོལ་པོའི་དགོངས་ཚོད་ལྟར་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གས་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མྱང་

འདས་འཐོབ་པར་གསུངས་བ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལམ་འདི་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་
བྱེད་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དབང་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་པར་
ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཉོན་མོངས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཐེག་པ་
ཆེན་ཆུང་ཁྱད་མེད་པས། རྣམ་དག་གི་ལམ་དང་རྣམ་དག་གཅིག་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་དང༌། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་
ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་དེས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་

172

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཀྲལ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཕུང་པོའི་
གཞན་དབང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཙམ་ཞིག་ཐེག་
དམན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་གོ་ནུས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

མ་བསྟན་པར་འཁོར་ལོ་བར་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་ཐ་མར་དེ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པས་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཉིས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་ཆེ་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གནོད་འཇོམས་གྱི་ལུང་དོན་གང་ཡིན་བསྟན་པ།

ཡང་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཉིད་མདོར་བསྡུས་བརྗོད་ན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་གོ །མིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མིག་གིས་སོ། །སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ༌།དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་རྣ་བས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་མིག་

173

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དང་ཀུན་བཏགས་རྣམ་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་མིག་གིས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། དོན་དུ་མིག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་མིག་དང་མིག་གི་ཀུན་བཏགས་རྣམ་བཏགས་བཅས་ཀྱིས་

སྟོང་ཞིང༌། དེ་ཡང་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐ་སྙད་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བས་སྟོང་བ་སོགས་འགྲེས་རྐང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གནོད་འཇོམས་ཀྱི་བཤད་ཡམས་འགོག་པ་དང༌། རང་ལུགས་ཆོས་བདག་གི་སྟོང་ཚུལ་སོགས།

དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་དབུ་སེམས་སུའི་ལུགས་ལ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྟོང་ཚུལ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ངོས་
བཟུང་ནས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ས་ཕྱོགས་བུམ་པས་སྟོང་བ་དང་བུམ་པ་ཀ་བས་
སྟོང་པ་ལྟ་བུ་དོན་མི་གཅིག་པས་སྟོང་ཚུལ་ཙམ་མིན་པ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་བཏགས་པའི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུན་དབྱུང་བར་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཞན་དབང་
སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ངོས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་གྲུབ་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ནི། དབུ་སེམས་གང་གིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དུ་
མི་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ལ་ལ་མེ་ཡོད་

174

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་ཅིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་སེམས་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་ནང་གི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་ན་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དེ་འགོག་པ་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པས་ཆོག་གི །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ལ་ལ་མེད་པ་དང་ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་ལ་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་

དགག་བྱའི་རྩ་བ་འགོག་མི་ནུས་ལ། དེའི་རྩ་བ་འགོག་ནུས་པ་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་
རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཅེས་པ་ནས། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་དུ་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དང་མཐུན་པར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བ་ལྟར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཚུལ་མིན་གྱི། སྟོང་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཐག་པ་
སྦྲུལ་གྱིས་སྟོང་བ་ལྟར། ཆོས་བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་ཐག་པ་ཡང་སྦྲུལ་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཙམ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་འདྲ་བས། དེ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཚུལ་མིན་གྱི་སྟོང་
ཚུལ་ཁྱད་པར་པ་ནམ་གསལ་དུས་ཐག་པའི་འཁྱིལ་ལུགས་སྦྲུལ་དང་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཕྱི་སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གཉིས་པོ་དེའི་དབང་གིས་ཐག་པ་སྤྲུལ་དུ་སྣང་བ་ན་སྤྲུལ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་འཇིགས་སྐྲག་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དེ་བསལ་བར་འདོད་

175

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་ན། འཁྲུལ་སའི་ཐག་པ་དེ་སྟོང་གཞིར་གཟུང་ནས་དེ་སྦྲུལ་གྱིས་སྟོང་བ་སྟེ་དེ་སྦྲུལ་
མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་འཇིགས་སྐྲག་དེ་སེལ་ནུས་པས། ཚུལ་འདི་ནི་དབུ་སེམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དབེར་མཛད་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐག་
པ་སྦྲུལ་གྱིས་སྟོང་བ་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཐག་པ་དང་སྦྲུལ་དོན་གཞན་གྱིས་

སྟོང་ངོ་ཞེས་སྦྱར་བ་ནི་འདྲེ་ཤར་དང་གླུད་ནུབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་འདྲའོ། །

སླར་ཡང་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་
རྒྱས་པར་འགོད་པ།

དེས་ན་གནོད་འཇོམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་བཟུང་བའི་མིག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན་བཏགས་པའི་མིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་སོ་སོར་སྣང་བ་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མིག་གོ །དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་དང་བྲལ་ཏེ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། འདི་ལྟར་ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒོམ་པའི་ཚེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་མི་སྣང་བས་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་མིག་དེ་ནི་བརྗོད་བར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་སྒྲ་
སྤྱི་དང་བཅས་ཏེ་བཟུང་བའི་མིག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཟུང་བ་

176

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང༌། འཛིན་པ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མིག་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་མིག་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྒྲ་རྟོག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་
སོ་སོར་སྣང་བ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཏུ་བརྗོད་དོ། །འདི་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་གཉིས་སྣང་གང་ཡང་མེད་ལ། དེ་འདྲའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང༌། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་
ཡུལ་དེ་ཀུན་བཏགས་རྣམ་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། དོན་
དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་ཅེས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་དེ་གཞིའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གནོད་འཇོམས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།
འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་
དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་
པས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་གཞི་རྣམ་
བཏགས་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་

177

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཤད་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྟོང་གཞི་རྣམ་བཏགས་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་
ཏུ་བཤད་པས་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་མིག་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མིག་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་སྟོང་པ་
མདོའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ཡང་ལེགས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་ལོ་དང་པོ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེར་ཕྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་གཞི་ལེན་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལས་དེའི་ས་བོན་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྨིན་པ་ལས་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་གང་བྱུང་བ་དེ་དང༌། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་སོགས་གཉིས་ལ་ནི་གཟུང་བ་བ་དང་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་

178

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །དེས་འདུལ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །བརྫུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་སམ་སྒོ་ནས་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བས་བཅིངས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདུལ་བའི་ཐབས་སམ་སྒོ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་ལ།
དེའི་ཚུལ་ནི་དེས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་དེའི་བསམ་པའི་ཕུགས་ལ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཞེན་པའམ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ཞེས་བསྟན་པ་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བས་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་གྲུབ་པ་ན་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པར་ངེས་ནུས་ལ། དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ངེས་ནུས་པས་ན་བསྟན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པས་བཅིངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དེས་བཅིངས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བྱེད་དངོས་སམ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཡང་གཙོར་ཆེ་བ་ནི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྒྲས་
ཟིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཡང་བརྫུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་དཀོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་དེ་ལས་ལྡོག་
པའི་ཆེད་དུ་བར་སྲིད་ཡོད་པར་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་བར་སྲིད་དེ་འབྱུང་

179

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཚུལ་མངོན་སུམ་ལ་གཏུགས་པ་ན་བརྫུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཟུགས་བལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ན། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུའོ། །སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་ཕྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
པས་དེ་གཉིས་མ་ཕྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་

དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཕྱི་དོན་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་བར་པ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བར་བ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ལུང་གིས་གྲུབ་ན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཆོས་

180

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཚིག་དེ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་གྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་ན་བླང་དོར་གྱི་གནས་བྱ་ས་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་
པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འགལ་ཚུལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་འདི་དང་འདི་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བླང་བྱ་དང༌། ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། གཙོ་ཆེར་གཞན་དབང་མི་རུང་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྦྱོར་ངག་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དགོས་པ་མི་འཇོག་པ་ནི། སྒྲས་ཟིན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མི་འཇོག་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་དབང་པོ་རྣོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་པ་ལས་གཞན་མི་འཇོག་གོ །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། བྱང་ས། བསྡུ་བ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་སྐུར་

181

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདེབས་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་
མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར།

དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་མི་འཇོག་པར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་དེའི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་བར་བ་ནི་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་དུ་འཆད་པས་དགོངས་དོན་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་འཇོག་མི་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ། ཡང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མ་ཕྱེ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཆད་པ་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་ཡང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་
མི་རུང་བ་ཡིན་པས། དེའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བར་བ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་འདི་དག་གིས་མ་ཕྱེ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཆད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་ཡང་དེ་དྲང་དོན་ཡིན་ཞེས་མི་འགྲེལ་གྱི། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་
པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་དུ་མ་ངེས་ཀྱི་ད་དུང་དེའི་དོན་བཤད་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །འཆད་ལུགས་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་

182

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པའི་དོན་དམ་དེར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྒྲས་ཟིན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་གྱི།

དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་འདིར་བར་བ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།

དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ཅིང༌།
བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བས་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྣམས་དང་

183

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྦྱར་བས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་གཞིར་ཡང་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་མིན་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ནི་འདིར་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་གཞིར་འཇོག་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་དྲང་ངེས་དཔྱོད་པའི་གཞིར་འོང་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་མན་

ངག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བའི་མདོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་གཤེགས་སོགས་དང༌། བརྗོད་བྱ་ངེས་དོན་སྟོན་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་སོགས་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་རྣམས་སླར་རིམ་པར་བཀྲལ་ཆོག་པས་རེ་ཞིག་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ནི་འདི་ཡན་གྱིས་གསལ་

བར་བྱས་པའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཀུན་མཁྱེན་བུ་རམ་ཤིང་པའི་ལམ་བཟང་མཆོག །གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཡི་ཕྲ་ཞིབ་རིགས་པས་གསལ། །ཤེས་བྱེད་དགོངས་འགྲེལ་བྱང་ས་བསྡུ་བ་སོགས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ཁུངས་སུ་དྲངས། །སྒྲོ་སྐུར་
རྟག་ཆད་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་

འདིར། །ཐུན་བཞིར་བཅད་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས། །མཚན་འཛིན་གཉིས་སྣང་སྤྲོས་པ་ཀུན་བཅད་ལ། །དཔྱད་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་བ་རེས། །ཚིམ་པར་མི་བྱེད་མཁས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། །ལམ་བཟང་འདི་ཉིད་འཛིན་དང་སྤེལ་བ་
ལ། །ཟླ་བྲལ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཛོད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་
དང་སྨོན་ཚིག་གོ །

184

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་

སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། དྲང་
ངེས་འབྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུད་ཞིང༌། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་
ལ་སྤོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་འདུལ་ལུགས་དངོས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཉག་
གཅིག་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུད་དངོས་སུ་འདུལ་བར་བྱེད་ནུས་པ་ཡང་དེའི་བསྟན་དོན་ཇི་
ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་གའི་ཐོག་ཏུ་གནས་མི་གནས་དང༌། གནས་པ་སྒྲ་ཇི་
བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་ཡང་དེ་ལྟར་རུང་བ་ལྟར་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་དོན་
དེ་ཁ་ལས་དོན་གཉིས་པ་དོན་གཞན་ཞིག་འདྲེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་སྡོད་ཚུལ་མཐར་ཐུག་སྟོང་ཉིད་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཤིང༌། དེ་ནི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པས་ན་དྲང་ངེས་སྤྱིར་འབྱེད་དགོས་
པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་འཛིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་
པ་ཡང་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་གཅིག་པུ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་བཞིན། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་ཐོག་མར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་སྟེ་དྲི་མ་

185

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མེད་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། འདིར་ཡང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ལ། ཐོག་མར་དེའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱེ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གསལ་བར་མཛད་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལམ་འདི་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ།

གཉིས་པ་མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང༌། དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཟབ་མོ་བལྟར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་ཤེད་བུ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་སྐད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་

186

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྲོག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་བདག་པོ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི། ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི་དྲང་བའི་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དྲང་དོན་ངེས་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་གཉིས་ལ་ནི་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། དེ་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པ་དང༌། བལྟ་ཚུལ་བལྟ་
བར་དཀའ་བ་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་སྐད་ཟེར་ཞེས་འབོད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བོས་པ་ན་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་གོ་ཞིང་བསྟན་པས་ན་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་ཚུལ་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་གང་ཡིན་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་ཚུལ་ལོ། །
འོ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཏེ་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་ཡིད་རྟོན་དུ་རུང་ན། དེ་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་

187

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མི་རྟོན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ལ་དྲང་ངེས་སུ་མཛད་དེ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའོ། །བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་ཚིག་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་དོན་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་དང༌། དོན་དམ་སྟོན་པ་ནི་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རོ་གཅིག་པ་སྟོན་པར་བཤད་དེ་འཇོག་ཚུལ་ལོགས་པར་མིན་ནོ། །ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྟན་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་བསྟན་ལུགས་ནི་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ།
བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་མིན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་
པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སོགས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་མེད་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་སྟེ། སྟོན་ལུགས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་དོན་དམ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་འདིར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་རྒྱུ་རྟག་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་དེ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་བཤད་ལུགས་མིན་གྱི། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱེ་མེད་སོགས་ནི་
དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་སྦྱོར་དགོས་བས། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱེ་མེད་སོགས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་དོན་

188

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དམ་དེ་དག་སྟོན་པ་ནི་གོང་གི་མདོ་ཚན་འདི་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དམ་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ཡང༌།
ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་ཚིག་གསལ་དུ་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་བསྟན་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་གདུལ་བྱ་ཁ་དྲང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དྲང་ཞེས་སྦྱོར་བ་མིན་གྱི། སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་དེའམ་བསྟན་དོན་དངོས་ཟིན་ལས་
གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་ལ།

དོན་གཞན་དུ་དྲང་ཚུལ།

དེའི་དྲང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱས་ཤིང་ཞེས་ཕ་མ་བསད་པར་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་ཀྱང་དེའི་བསྟན་དོན་ནི་དེ་མིན་པས་སྲིད་པ་དང་སྲེད་
པ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་སྒྲས་ཟིན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ལས་དཀར་ནག་ལས། འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་ཡང་དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན། ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཁོ་རང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་ཕར་དྲང་དགོས་པ་ནི་བསྟན་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་ཚུལ་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དོན་དྲང་དགོས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས།

189

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཕ་དང་མ་ནི་གསད་བྱས་ཤིང༌། །ཞེས་ཕ་མ་བསད་པར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ཕ་མ་ལས་གཞན་དུ་སྲིད་པ་དང་སྲེད་པ་ལ་དྲང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་གཅིག་
གོ །ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་གྱི། དེ་མིན་པའི་དེ་དག་གི་ཡིན་ལུགས་མེད་པས། མདོ་དེའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེར་ངེས་བས་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། དེའི་དོན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིན་ནི་དངོས་ཟིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཁོ་རང་ལས་ལོགས་སུ་གཞན་གང་དུ་ཡང་དྲང་ས་མེད་པའི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གཞན་
གྱིས་གང་དུ་ཡང་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

བསྟན་དོན་ཡོད་པ་ངེས་དོན་དང་བསྟན་དོན་མེད་པ་དྲང་དོན་དུ་བྱེད་ན། ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པ་ན་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དེས་མི་ཆོག་པར་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་
ཀྱི། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པ་མིན་

190

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་དོན་གཞན་གང་དུ་ཡང་དྲང་དུ་མི་རུང་བས་ན། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དྲང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ལ་དྲང་ངེས་སུ་བྱེད་ན་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་ཆོག་
ཀྱང་དེས་མི་ཆོག་པས་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་མིན་པས་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་འདྲེན་ལུགས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད་པར་དོན་གཞན་དུ་ཡང་དྲང་མི་ནུས་པ་དེ་འདྲ་བའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ།

དེས་ན་དྲང་ངེས་སུ་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལ་གཉིས་ལས། གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། སྒྲས་ཟིན་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ལ་དྲང་དོན་དང༌། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་དྲང་མི་དགོས་པ་ནི་ངེས་དོན་དུ་འཇོག་ལ། བརྗོད་བྱ་ལ་

191

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དྲང་ངེས་སུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་དེ་ཉིད་དོན་གཞན་གནས་ལུགས་ལ་དྲང་དགོས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་

རྣམས་ཡིན་ལ། དོན་གཞན་དུ་དྲང་མི་དགོས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འདིའི་གཞུང་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་ཞེས་པའི་གཞན་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་གྱི་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་གཞན་ཞེས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་འདིའི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ལ་ཡིད་རྟོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པར་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་དང༌། ཆོས་ལ་ཚིག་དོན་གཉིས་ལས། ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང༌། དོན་ལ་གཉིས་ལས། དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང༌། དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་
ཡང་གཉིས་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་སྟེ་རྟོན་པ་བཞིའི་ཡིད་རྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དྲང་ངེས་འཇོག་པ་ན་
གསུང་རབ་ཉིད་དྲང་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་ལ། གཞན་དུ་དྲང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་སུ་འཇོག་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་དྲང་ངེས་སུ་བྱ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པར་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི། ཆོས་ལ་ཚིག་དོན་གཉིས་དང༌། དོན་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་དང༌། ངེས་དོན་ལ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་ཀ་ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཡང་མདོ་སྡེ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་དུ་བཏགས་པ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་

192

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ནི་དོན་དམ་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང༌། དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་
དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང༌། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་བ་དོན་དམ་པར་བསྟན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པ་དང་དེ་སྟོན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ངོ༌། །དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྐབས་དེར་མ་སྦྱར་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་ངེས་དོན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། དཔེར་ན། འབུམ་ལས་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་
སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་གྱིས་སྦྱར་ཟིན་པས་དངོས་སུ་མ་
སྨོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཚུལ་དང༌། དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྔགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀའང་བཤད་ལ། མདོ་ཁ་

193

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དང༌། ཁ་ཅིག་ལས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་ལ།
དབུ་མ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་
གསུངས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ནི་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་པ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང༌། དོན་དེ་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་འདིའི་
ངེས་དོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པ་དྲང་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ལ། དེས་ནི་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པར་བཤད་པའི་མདོ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ལ་དགོངས་པ་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང༌། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་ཀུན་

བཏགས་ནི་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་ཕྲ་མོ་དང་དེས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱང་ས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་རིགས་པ་མ་

194

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་པས། དབུ་སེམས་གཉིས་མདོའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་མཆོག་ལ་མིན་གྱི་དམན་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་གསུངས་ཚུལ་དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། སྟོན་པའི་
བཞེད་པ་དངོས་ནི་མིན་པས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་བློ་མཆོག་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་སྐུར་འདེབས་འགོག་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཡང་འཇོག་གོ །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་

མཐོང་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་དགོངས་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་མཐོང་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་གྱི་བློ་མཆོག་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་
ལྟར་གསུངས་ཀྱི་སྟོན་པའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། བློ་མཆོག་གི་གདུལ་བྱས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་
རྣམ་པར་བཞག་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས།
དེ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

195

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་བློ་མཆོག་དམན་ལ་བལྟོས་ནས་དྲང་ངེས་སུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པ་ནི་གདུལ་བྱ་བློ་དམན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་མཆོག་ལ་ནི་དེ་ལས་གོ་ལྡོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དང་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་འགྲོ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདག་དང་བདག་མེད་པ་བསྟན་པ་གཉིས་སྔ་མ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དྲང་ངེས་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བདག་མེད་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པར་མཛད་ན་དོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ། རྩ་ཤེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་འཇིག་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སོགས་འཁོར་
འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱ་ས་མེད་པར་གསུངས་ཤིང༌། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་གོང་གི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལན་དུ་ཐལ་འགྱུར་བས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་ན་ནི། འབྱུང་འཇིག་སོགས་གོང་དུ་སྨོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་ཤུགས་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཀག་ལ། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་

196

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་སྣང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་
དོན་དུ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཉིད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་རྩ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སློབ་དཔོན་གྱི་ཚུལ་འདི་ཉིད་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ནི། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་ན་སྒོ་གཞན་ནས་དེ་དག་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མེད་པས། དེ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་ཚིག་གསལ་ཁུངས་དྲངས་ནས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་རྣམ་དབྱེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང༌། རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པའི་ལན་དང༌། དེ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་གསལ་བ་དང༌། གདུལ་བྱ་བློན་ཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲང་བའི་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་ངེས་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་གནས་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་སྙམ་པ་དང་དྲང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་གང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་

197

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འདི་བརྩམས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཆོས་རྣམས་ལ་འགག་པ་ནས་དོན་ཐ་དད་པའི་བར་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང༌། མེད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང༌། ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས། འདིར་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་

པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། དགོངས་པ་ཅན་ནི་འདིར་གང་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། གང་ཞིག་བློ་ཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲང་བའི་དོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་

ངེས་པའི་དོན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དག་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདི་བརྩམས་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཆོས་ཟབ་མོ་གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་དུ་འབུམ་དང༌། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དྲངས་ཤིང༌། རིགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་ངེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ངེས་པའི་དོན་དང་ཞེས་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་སོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་

198

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
གསུངས་པ། །བྱིས་རྣམས་སྐྲག་པ་སྤང་དོན་དེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་པ་བློ་ཞན་པ་རྣམས་ཟབ་
མོའི་གནས་ལ་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེས་དོན་དང༌། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཕྱིར་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་སྒྲུབ་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་གསུངས་ལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར་ཡང༌། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུ། །ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ཀློག་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཕུགས་ཀྱི་གཏད་སོ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་
ཆེན་དུ་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀྲི་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཐོག་མར་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་
མེད་ཙམ་ཡང་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་རིགས་ཅན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་བར་བསྟན་ཏེ་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང༌། དེ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྤངས་བླང་གི་བསོད་ནམས་ལས་བདག་མེད་སྟོན་པའི་རྒྱུད་སྣོད་རུང་དུ་སོང་བ་ན། ཐུན་མོང་བའི་བདག་མེད་ཙམ་བསྟན་ནས་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་གདུལ་བྱ་སོ་སོས་ཇི་ཙམ་བཟོད་པ་སྟེ། བློར་

199

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཆུད་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རིམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུས་སྟོན་པར་མཛད་ན། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་གིས་ཐོག་མར་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ཨཱ་འཕྲེང་ཀཱ་ཕྲེང་སོགས་ཀློག་ཏུ་བཅུག་ནས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཤེས་སུ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དྲང་ངེས་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟེན་བརྟན་ཐབས་མངོན་མཐོ་
ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་སྡིག་པ་ལས། །རྣམ་པར་
བཟློག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྡིག་པ་མི་
དགེ་བ་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་སྟེ་བསོད་ནམས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐུལ་བར་མཛད་དོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཞེས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གཉིས། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསོད་ནམས་སྒྲུབ་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་རྟེན། ཞེས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་
དང༌། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་པས་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་དམིགས་པ་ཅན་དག་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྟན་ནས་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བཀྲི་བར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར།
ཚིགས་བཅད་དང་པོས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་བློ་དང་ཇི་ཙམ་འཚམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། དེ་ནས་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་མཐོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པ་དང༌། དེ་

200

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནས་གཅིག་གིས་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་དང༌། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་བློ་རབ་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དམིགས་པ་ཅན་
རྣམས་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ནས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའམ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར། དེ་སྲིད་དུ་བདག་མེད་
ཕྱོགས་རེ་བའི་དོན་བསྟན་ནས་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པར་མཛད་པའི་ཐབས་སུ་ཁ་ཅིག་
བདེན་ལ་ཁ་ཅིག་མི་བདེན་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་མཛད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་བཀག་ནས་ཕུང་པོ་ལ་ཕལ་ཆེར་མ་བཀག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་

ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་མཛད་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་སྟེ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་གང་གི་ཚེ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་ནམ་རྟོགས་ནུས་པ་དེ་ནས་ནི། ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་དང་ཐབས་
ཀྱི་སྒོ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་སྟོན་པར་མི་མཛད་ཅིང༌། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཟབ་མོའི་གནད་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་སྙིང་པོར་
བསྒྲིལ་བ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་གང་བདེན་པ་མེད་པར་

201

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བསྟན་པ་དེ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་མི་ཆོག་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་བཀག་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལས་འབྲས་སོགས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཉེན་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དགག་བྱ་བདེན་པ་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བཀག་པས་ནི་ཅིར་ཡང་མ་ཕྱིན་པས་ཕྲ་མོ་ནས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་དང༌། ཕྲ་མོ་ནས་འགོགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། དེ་དག་ལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་གཅིག་པུར་གསུངས་ཤིང༌། མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང༌། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཀྲལ་བར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་ནའང་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་ལ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཉེན་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་པ་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བཀག་ཀྱང་ཕྲ་མོ་ནས་མི་ཁེགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ཞེས་པ་ནས། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་དེའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཀྲལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

202

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྔགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྔགས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ནི། མུ་
སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་སོགས་གཞན་ལ་མེད་ཅིང་རང་གི་སྟོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བླ་ན་མེད་པར་གཟིགས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་འདི་ཉིད་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གཟིགས་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ནི། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང༌། །འགགས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་

དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་མཛད་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རང་གིས་མངོན་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན། དེ་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་གཅིག་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་སྐྱེ་དང་འཇིགས་པ་དག །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་དབང་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པ་དང༌། རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དང༌། །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུངས་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་

203

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་རང་གིས་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་དང་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་གནས་པ་རྣམས་དོན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་གཅིག་ཅེས་གསུང་པའི་གསུང་དེ་ནི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་ཁྱབ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། འགག་སོགས་བརྒྱད་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྟོག་གེའི་བློས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་མཉམ་པ་

དང་དཔེ་མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུངས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པས་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་ན་བསྟན་པའི་དེ་
ཉིད་མི་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་དང་དོན་དམ་སྤྲོས་བྲལ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་
རྣམས་ཀྱི། རྟེན་འབྱུང་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པས་ཉེ་བར་
བསྟན། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

ནི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་སུ། སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་བཏགས། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

204

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་
འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ། དམ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་དུ་གསུངས་ཤིང༌། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ་དེའི་ཕྱིར་ལེགས་
བཤད་སྙིང་པོར། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྩམས་ནས་འཇུག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་ན་
བསྟན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་རབ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ལ། དོན་དམ་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་ཀྱང༌། ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེང་དུ། དགག་བྱའི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ཡང་སྤྱིར་མཚུངས་ལ། ཁྱད་པར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དགག་བྱའི་
བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་

205

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལས་གཞན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་མ་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་ཞིང་དེ་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྟོད་པ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་
ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྨད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་པ་གང་

དག་སྟོང་ཉིད་ལ། བདེན་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་ཕྱིན་ཆད་སྟོང་པ་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པ་དང༌། བདེན་འཛིན་ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་
སྟོན་པར་མཛད་ན་ཡང་བྱིས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངེས་ངོར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་ངེས་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་ནི་བཞག་ཆོག་གོ །དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་ངེས་ངོར་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་བར་གནས་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པས་སྟོང་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་

206

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དགོས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་སྨྲ་ལ། དབུ་མ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་
འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྟེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང༌། མདོ་ལས། གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་
གཟུགས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དམིགས་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་དམིགས་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུགས་གཉིས་ཀས་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པ་མཛད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ནས་འདུས་བྱས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་

འགྱུར་དགོས་ཞེས་འཕུལ་མཚམས་བསྟན་ནས་འགྲེལ་བ་དང༌། དངོས་སྨྲ་བས་ནི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་རྟེན་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་འགྲེལ་བས་འགྲེལ་ཚུལ་གཏན་ནས་མི་འདྲའོ། །
དེ་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་པུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྫུན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་སླུ་མི་སླུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བདེན་

207

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
རྫུན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པས་བདེན་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་གྱི་དགག་བྱའི་བདེན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྫུན་པའི་དོན་ཡང་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇོག་གི། ལས་འབྲས་མི་སླུ་བ་དང་རྫུན་ཚིག་སླུ་བར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་བདེན་རྫུན་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་གཅིག་པུ་བདེན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་མི་བདེན་པ་བརྫུན་པའི་དོན་ཞེས་པ་ནས་བརྫུན་པའམ་སླུ་བ་ཟེར་ལ། ཞེས་བའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མྱང་འདས་འགོག་བདེན་རྣམས་ནི་སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་ན་མི་སླུ་བ་དང་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཆོས་དང་གང་ཟག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
པ་ལས། །གང་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་པར། །བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་ཀྱེ་མ་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་ལྟ་བས་འཕྲོགས་པ་ཡིན། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་སོགས་སྐྱོན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོགས། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གཞན་སྡེ་གང་དག་གིས་ནི་དངོས་པོ་གང་དག་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་མངོན་པར་ཞེན་

208

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་དེ་དག་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ངན་པས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། རང་སྡེ་གང་དག་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་
དུ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད་པ། དེ་དག་ལ་ཡང་རྟགས་སོགས་སྐྱོན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མི་འབྱུང་སྟེ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པ་གང་དག་ཕྱི་ནང་

གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་ནམ་ཆ་ཤས་ལ་བལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པས་རྟག་ལྟ་སྤོང་ལ། རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པས་ཆད་ལྟ་སྤོང་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ལོག་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཡང་
འདོད་ལ། སྟོང་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཆད་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་
ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་ཐབས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོལ་བས་ནི་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་མཚར་བས་གནས་མིན་ལ། དེ་བས་རང་སྡེ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཆེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་

སུ་གསུངས་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས། །དངོས་

209

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཆོག་གཟུང་ནས་གནས་པ་ནི། །ལམ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་ཡ་མཚན་ཆུང་ངུའང་མེད། སངས་རྒྱས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཀུན་ལ་མི་རྟག་སྨྲ་བ་རྣམས། །རྩོད་པས་དངོས་རྣམས་མཆོག་བཟུང་ནས། །གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་སྨད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རང་སྡེའི་ལུགས་དེ་ལས་གལ་ཏེ་ཁོ་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུགས་དེ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ལུགས་དེ་ལ་གནས་ནས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་པས་བསྟན་པའི་ལམ་དེ་དག་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཡ་མཚན་ཆུང་ངུའང་མེད་ན་ཆེན་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
ནི་ཀུན་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ། བཞི་ལ་གནས་
ནས། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་

འདི་ལ་རྩོད་ཅིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་དེ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་ངོ༌། །ཞེས་མི་འོས་པར་མཛད་པའི་དོན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདིས་ནི་བདེན་པར་མེད་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་རྟེན་འགྲེལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཚུལ་ཡང༌།

210

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རྩ་ཤེ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞེན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཕྲ་མོ་འདི་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར་

བློ་ཞན་པ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་འདིའི་གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་གཟིགས་ནས། ཐུབ་པ་སངས་

རྒྱས་ཀྱིས་རེ་ཤིག་ཟབ་མོའི་བསྟན་པ་ལས་ཐུགས་ལོག་སྟེ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་འཕྲལ་དུ་ཟབ་མོའི་ཆོས་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྲོལ་འབྱེད་ཚུལ་དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
པའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་མི་དཀའ་ཡང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་
ཀྱི་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་ན། དེ་ལ་ལོག་པར་བཟུང་བ་ཡང་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་བས་དེ་དག་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་སོགས་ཀྱི་འཕུང་ཚབས་ཆེ་བ་དང་བློ་མཆོག་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་དཀའ་བར་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལུགས་འདིའི་ཟབ་མོའི་དོན་དང་དེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་བཞག་ས་མེད་པར་སོང་བའི་མེད་ལྟ་དེ་ཉིད་སྤོང་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་ལོག་པར་བཟུང་བ་དེས།

211

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཕུང་བ་དག་ནི་འཐོབ་འགྱུར་ཞིང༌། །ལེགས་པར་ཤེས་པས་བདེ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་པ་འཐོབ། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་སྤོང་བ་དང༌། །མེད་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་ནས་ནི། དོན་ཀུན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི། །ཤེས་ལ་ནན་ཏན་མཆོག་མཛོད་ཅིག །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལོག་པར་བཟུང་བ་དེ་ནི་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དག་འབྱུང་ཞིང༌། དེའི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ནི་ཕྱི་མར་བདེ་བ་དང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་རྟག་
ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤོངས་ལ་དོན་ཀུན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་བསྒྲུབ་པ་ནན་ཏན་མཛོད་ཅེས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཟབ་དོན་
འགྲེལ་བའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ལ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་བདིའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། འཁྱེར་ནས་དབུ་མའི་དོན་འདི་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་མི་དཀའ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྲོའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་
ཡང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཙོ་བོར་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། འདིས་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་སྲོལ་འདི་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བར་མཛད་པ་དང༌།

212

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལྷ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཁུངས་སུ་མཛད་པས་ན། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་
ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དེ་དག་གིས་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་བརྗོད་
པར་བྱ་ལ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་བཞིན་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང༌། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང༌།
ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་དོན་དམ་
པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རང་འགྲེལ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ག་ལས་
འཇིགས་མེད་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་པར་འདིར་ཁུངས་དང་བཅས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང༌། ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དང༌། །སྨྲ་པོ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་

213

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཁུངས་དང་བཅས་རང་
འགྲེལ་ཡིན་པ་བཀག་གོ །དེ་བཞིན་དུ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱང་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་དེ་བ་ཤར་མའི་འགྲེལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ་གསུམ་ཀའི་འགྲེལ་བར་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་བཤད་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པས་ན་དེ་རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་པ་གོ་ནུས་སོ། །
དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ནི་མེད་
ལ། ཕྱི་མཐའ་མེད་པ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། མཉན་བྱ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང༌།

ཉན་པ་པོ་བློ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྨྲ་བ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་འཛོམ་པའི་ཞིང་འདི་ནས་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ནུས་སོ་ཞེས་བསྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་

འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་ཚུལ་ཤེས་ན་གསལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། དེ་ལ་འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཞེས་

214

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བྱ་པར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་ལ། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་རྟོག་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡང༌། སྤྱིར་མེད་ཅེས་འདོད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་ནི་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་པས་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང༌། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་དམ་སྙམ་ན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཚུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཚུལ་དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་ཅིང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ནི་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་བཤད་པས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་འཇོག་ཚུལ་མིང་ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་ནི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །
དེའི་གནད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྐབས་འདིར་ཡང་གཞན་དབང་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང༌། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིས་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་མདོ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་ལ་ཡིན་གྱི།

གཞན་དབང་ལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་ཀུན་

215

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
བཏགས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་མ་འདྲ་བས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་དེ་ཕྱོགས་
སྔར་བླངས་ནས་མིང་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ཆོས་ལྔ་པོ་བསྡུ་བ་དང༌། དབུས་མཐའ་ནས་བཤད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བཏགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཁུངས་གསལ་ཤོས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་བཏགས་ནི་དགག་བྱ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་རྟོགས་པར་བཞེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཀུན་བཏགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཀུན་བཏགས་དེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་མིང་ལ་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་ཕུང་པོར་གཏོགས་པས། གཞན་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐུར་འདེབས་སུ་བཤད་པས་གཞན་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཅིང༌། འདི་དག་ཀྱང་མདོ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་དེ་བཞིན་

216

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཉིད་ལྔ་པོ་འདྲེན་པར་མཛད་ནས། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཆོས་ལྔ་པོ་དེ་གང་གིས་ཡང་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇོག་པར་མཛད་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ཉིད་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་ནས་དེས་གང་ཁུངས་སུ་མཛད་ན། བསྡུ་བ་དང་དབུས་མཐའ་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་སྐབས་འདིར་མིང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་བཤད་པ་དང༌། ཀུན་བཏགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆོས་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ནི་གཞི་གྲུབ་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པས་མི་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བློ་བརྟན་གྱིས་

བཞེད་པ་དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དང༌། དེར་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དབང་དུ་བཤད་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་དགོངས་པ་དང༌། སྤྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྡུ་བ་ལས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་པ་དེའི་ཁུངས་སུ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་ཀུན་བཏགས་ཞེས་པ་ནས། བསྡུ་བ་ལས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ལྔ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཚན་

217

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་འཇོག་ཐུབ་པ་ཙམ་ཞིག་འདྲ་ཡང༌། ལྔ་པོ་དེར་མི་གཏོགས་པ་ མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་སྐབས་འདིར་འཇོག་མི་རིགས་ཤིང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་
སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་པས་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འདི་གཟུགས་སོ་འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་དེ་འཛིན་པ་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་ཀུན་བཏགས་དེ་ངོས་མི་འཛིན་པར་དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་བཙལ་ནས་རྙེད་པའི་བཏགས་དོན་ནི་གཟུགས་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པར་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་མི་འཇོག་པར་དེ་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་འཇོག་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཚུལ་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ལ་འཆད་ཚུལ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འདྲའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀར་སྦྱོར་ཚུལ་མང་བས་དེའི་ནང་ཚན་གྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐབས་ཐོབ་
དང་སྦྱར་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱའི་བདག་གཉིས་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ཅི་སྟེ་གང་

218

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་རུང་བས་དེ་གཉིས་དོན་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་
གྱི་བློ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། ཀུན་བཏགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་འདྲ་བས་བློ་གྲོས་འཁྲུལ་བས་ཀུན་བཏགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དགག་བྱ་ཅི་སྟེ་སྙམ་ན་
བྱིས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་སྟོན་པ་བཞིན་སྐྱོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་དབུ་མ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདིའི་དོན་འཇོག་དགོས་པས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་སྤྱིར་མེད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དེར་མ་གོ་བར་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱོན་བསྟན་ཚུལ་ནི་ཀུན་བཏགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་འདྲ་བས་བློ་གྲོས་འཁྲུལ་བས་ཀུན་བཏགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་ནས་བཟུང་བའི་བློ་འཁྲུལ་བས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པ་བཞིན་དུ། བཏགས་དོན་
གཟུགས་སོགས་མེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་སྐྱོན་གཅིག་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལ་སྦྲུལ་བཟུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། བཏགས་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པས་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

219

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཀུན་བཏགས་དེ་འདོགས་བྱེད་མིན་གྱི། བྱིས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་
དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་སྟོན་ཏོ། །
དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་དུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེར་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་མེད་པར་འཇོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བ་དེའི་དོན་མེད་ཀྱང་སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་ཚོར་བའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བར་ནུས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་ན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་ཡང་དབུ་མ་པའི་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེའི་རིགས་པ་ནི་རྩ་ཤེ་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལྡོག་པས་སོ། །མ་སྐྱེས་བ་དང་མ་འགགས་པ། །ཆོས་

220

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་མཚུངས། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གང་ལྡོག་ན་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ལྡོག་པ་སྟེ། དགག་བྱ་དེ་གཉིས་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཏེ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ། ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྡོག་པའམ། མེད་
པར་འཇོག་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མཚན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་བ་ཙམ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་ལ་མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་རེ་ཤིག་མ་འགགས་པ་ཙམ་མིན་ཅིང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་སམ་སྡོད་ཚུལ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་

མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་དབུ་མའི་རིགས་པ་བསྟན་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པའི་གཙོ་བོའམ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌།
དེས་བདེན་མེད་ནམ་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་བློ་གྲོས་འབྱུང་ལ། དེའི་རྩ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མ་བལྟོས་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་བཞིའི་དང་པོར་བལྟོས་པའི་རིགས་པ་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་རྐྱེན་དེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་

221

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བལྟོས་ནས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འམ་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་པའོ། །འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ཡང་འཐད་པས་བསྒྲུབ་ནུས་པ་ལ་ནི་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བས་གནོད་པ་མི་འབབ་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ནི་བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་སོ་སྐྱེ་རང་ག་བས་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་འཇོག་མཚམས་མི་རྙེད་ཅིང་ཧ་ཅང་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་དང༌། ཡང་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་དང་ཆུ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་མེ་གྱེན་དུ་འབར་བ་སོགས་ནི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་དྲིས་ཀྱང་དེ་ཁ་སྲོལ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་བཤད་དུ་མེད་པ་དང་བསམ་དུ་མེད་པས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ན་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་

ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་བུམ་པར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཏེ། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པར་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་

222

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་

ཡིན་པས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་མིང་བརྡའ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པ་ཙམ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ནི་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་དང་འདྲ་བས་བུམ་པ་དངོས་མིན་ལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པར་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་པ་ནི། བུམ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་བརྡས་བཞག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་མིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ལྐུག་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྡ་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཤེས་ཤིང༌། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དྲི་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་གཞན་གྱི་བུ་ཤེས་ནུས་བས་མིང་གི་བརྡས་བཞག་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མིང་དང་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་ནི་ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེའི་སྣང་
ངོར་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཞེན་ཡུལ་གྱི་སྟོ་ལྡིར་བ་དེ་མིན་པས་སྐབས་འདིའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་བུམ་པ་དངོས་མ་ཡིན་པ་དེས་གྲུབ་ཅིང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ནི་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་བུམ་པར་འཇོག་ཐུབ་ན་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་ཏུ་འགྱུར་

223

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དགོས་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་
དགོས་པས་དེ་གཉིས་འདྲ་ཞེས་འཁྲུལ་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིའི་
ལུགས་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ངོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དང་མིང་བརྡ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པ་ཙམ་མིན་པའི་མིང་བརྡས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་པས་དེ་ནི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ན་དེ་
ལྟར་འདོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་འཇོག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་
ལྟར་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པས་ན། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འཇོག་གི་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཇོག་པས་དེ་ནི་མདོའི་དོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི། ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་ལ་འཇོག་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ནི་མིང་བརྡས་བཞག་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཙམ་ལས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་པས་མདོའི་

224

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དོན་ཡང་དེ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར་གྱི་མདོའི་དོན་འཇོག་ཚུལ་དང་ཆེས་
མི་འདྲ་བ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཀུན་བཏགས་ནི་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་
བཏགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །གཞན་དབང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པར་མཛད་པས་ན། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ནས་དེས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཁུངས་སུ་མཛད་
ནས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་འདི་གཟུགས་སོ་འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་སུ་འདོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་དེས་
བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་པའོ། །དེའི་ཚེ་ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི། ཞེན་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་མ་ཡིན་ནོ་

225

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྙམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་བཞེད་པས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཆད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡང་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སུ་འཇོག་པ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཕྱོགས་ཙམ་འདྲ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་ཆེས་མི་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་འཇོག་ལུགས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་
འདོད་ཚུལ་ནི་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སྣང་བའི་ཚེ་དེ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པས། དེ་ལ་སྣང་ཞིང་དེས་གཟུགས་འཛིན་པ་ན་རྣམ་མེད་དུ་མི་འཛིན་པར་རྣམ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་དང༌། དེ་ཡང་གཟུགས་ནི་རྒྱུ་དང་དེ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུར་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་སྔ་ཕྱི་

བར་བཞེད་དོ། །དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཀྱང༌། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཕྱོགས་

226

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཐུན་ཞིང་ཕྱི་དོན་བཞེད་ལུགས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པས་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འོ་ན། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་པ་དང༌། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཕྱི་རོལ་

སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བར། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་བས་ན། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ང་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྒྲུབས་པ་འདི་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གཞན་སྡེ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་
འགོག་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དོན་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལང་གཤེགས་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པ་དང༌། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གནས་ཀྱི་དོན་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་འདྲ་
བའི་དོན་དང༌། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་དོན་ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དང་འདྲའོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ས་བཅུ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་གྱི་དོན་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་འཇོག་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ནི་དབང་ཤེས་རྣམས་དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་འདུས་པ་དང་རགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌།

227

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དེ་རྣམས་འདུས་པ་ཙམ་དང་རགས་པ་ཡིན་པའི་རང་ལྡོག་ཙམ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པས་དངོས་པོ་ཡང་མིན་ལ། གཞི་ལྡོག་དམག་དང་ནགས་ཚལ་སོགས་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཀུན་ལ་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་མཐུན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ནས་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་སོགས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡང་ཟླ་གཅིག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་

སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་མི་འཇོག་སྟེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས། །བདག་ནི་ངེས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཡུལ་དུ་སྣང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང༌། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང༌། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གང་ཟག་གི་མཚན་བཞིར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བར། ཁོ་བོ་ཅག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྣང་བ་ལས་གཞན་པའི་འཛིན་རྣམ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་རང་རིག་ཀྱང་མི་བཞེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དམག་དང་ནགས་ཚལ་ལ་

228

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདུས་པ་ཡིན་ལ་དེ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང༌། རྟེན་ཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་མཐུན་བའི་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཟླ་གཅིག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་
པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་སྐྱེའོ། །ཕྱི་རོལ་མེད་ན་མདོ་སྡེ་ལས་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་དམིགས་རྐྱེན་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་དབུ་མའི་ཚུལ་བཀྲལ་བ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་འགོགས་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་ནི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པ་གཙོ་བོར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་ཇི་ལྟ་བུས་འགོག་ན། མིག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། སའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་

229

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་འཕགས་
པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་

རིགས་པ་ཡིན་ལ། མགོ་སྙོམས་ཚུལ་ནི་མིག་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུ་ལ་མི་བལྟོས་པར་ལྟ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ལྟ་ན་རྣ་བས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ཡང་དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུ་ལ་མི་བལྟོས་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་ན་ཆུ་ཡང་སྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་དང༌། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབང་པོར་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་ལྟ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནས་མགོ་སྙོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དུ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་

ལ་བལྟོས་ནས་འབྱུང་དགོས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་ཞེས་འཇོག་ན་ནི། ཡང་ན་ནི་དུ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟོས་ནས་འབྱུང་དགོས་པ་དང༌། ཡང་ན་ནི་མེ་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་དགོས་ཞེས་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་དཔེ་དང་
མཚུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དགག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

འགོག་པ་ལ་འགའ་ཟུང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་ཅིང༌། ཞེས་པ་ནས། མེ་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་
དམ་པར་མེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་ནི། བློ་

230

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ཚུལ་ཞིག་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་དབང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། ཡང་ན་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། འདུས་པའི་ངོ་བོ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྲ་རབ་དང་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཡན་གར་བར་འབའ་ཞིག་པར་གནས་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་དགོས་པ་སོགས་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི་འཕགས་
པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་ནི་རིགས་
པའི་གནད་རྣམས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་

ན་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་གཙོ་བོར་སློབ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱང་ཆ་ཆ་ཅན་དང་གཅིག་ཏུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་གཙོ་མི་ཆེ་བར་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་
པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡན་གར་བར་འབའ་ཞིག་པར་གནས་དགོས་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམས་ནི་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་དང༌། ་སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་པར་མེད་ལ། ཞེས་པ་ནས་མགོ་སྙོམས་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་ལེགས་པོར་བསླབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

231

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། དོན་
དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན་ཞི་བ་འཚོ་ཡང༌། དོན་དམ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་འདྲའོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་
ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་རིགས་པའི་སྒྲུབ་
ལུགས་རྣམས། དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བཞིན་དུ་དབུ་མ་སྣང་བར་བཀྲལ་བ་ཞི་བ་འཚོའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཞེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

232

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། དང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་ན་ཡང་འདམ་རྫབ་ཀྱི་སྦགས་ནས་འཁྲུད་བ་ལས། དང་
པོ་ནས་མི་རེག་པར་ཐག་སྲིང་བ་བཟང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱར་རུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་འདིའི་དངོས་བསྟན་བཤད་ལུགས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ཚུལ་ཡང་
དང་པོར་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་དང༌།
ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་སླར་ཡང་དབུ་མ་པའི་ཚུལ་ལུགས་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་
བདེན་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ལུགས་འདི་ནི། དང་པོར་འདམ་རྫས་ཀྱིས་སྤགས་ནས་
ཕྱིས་འཁྲུད་བར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་བས་དང་པོ་ནས་མ་རེག་པར་དེས་མ་བསྒོས་པ་བཟང་བ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དེ་མ་བཟུང་བར་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདི་ཉིད་བཟུང་ན་ལེགས་སྙམ་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཉིད་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟེགས་སུ་མ་གོ་བར་དོན་མེད་དུ་མཐོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རོལ་དགག་ཅིང་རྣམ་ཤེས་
ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་ལ། ཕྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་འཆད་

233

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་ན། དེ་ནི་དང་པོར་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་ཕྱིས་དེ་བདེན་པ་འགོག་པ་ལས་དང་པོ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་དམིགས་ཕུག་སྟེ་བཤད་ན་འདི་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ནང་མཚན་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་དེར་འཇུག་པའི་
ཚུལ་ལའང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་རྟོག་གི་རྙོག་པས་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པར་
བྱེད་ཅིང༌། དེ་ནམ་ཁེགས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་

ཉིད་ཙམ་དུ་མཐོང་ལ། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་སེམས་ཀྱི་གསལ་རིག་ཙམ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་སེམས་བཟུང་སྟེ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཕྱིས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་དེའི་སྟེང་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བསྐྱེད་དེ་ཆེན་པོར་ནམ་གྱུར་པ་ན་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་དེའི་ངོར་ནི་རྣམ་ཤེས་

234

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཙམ་ཡང་སྤང་བ་སྟེ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མེད་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲའི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྣང་ངོ་དང་ངེས་ངོ་གཉིས་ཀར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་གང་ཡང་
མེད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་དང་ཡང་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་

འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་དང་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། སེམས་ཀྱི་གསལ་བ་ཙམ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པར་འདོད་པ་དང་དོགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་འཆད་ཚུལ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་རིམ་གྱིས་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་གཅིག་ཅར་དུ་འགོག་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་འགའ་ཞིག་ཅེས་སྨོས་སམ་སྙམ་ཞིང་རིམ་གྱིས་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དང་པོར་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་བདེན་པ་འགོག་པ་ལས་ནི་དང་པོ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལེགས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་དུ་རུང་བ་ལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ནི་སྐབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་རུང་གི་གང་ཟག་དེ་ནི་དང་པོར་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནམ་འདོད་པ་ན་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་
དོར་ནས་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐར་འཇུག་པར་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་

235

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ན་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་སུ་རྟོགས་པར་བྱར་རུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱིའི་ཁོག་
འགྲེལ་ཚུལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་དོན་སྔར་བཀྲལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་དོར་ནས་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐར་མཇུག་ཚུལ་དང་སྦྱར་ཞིང་དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་དོན་བཀག་ནས་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་དེ་དོར་ནས་དབུ་མ་པར་ཞུགས་པ་ན་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དང་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་དག་བཀག་སྟེ་དང་པོར་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལས་དང་པོ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལེགས་པའི་དཔེར་འདམ་རྫབ་ཀྱིས་སྦགས་ནས་འཁྲུད་བ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་
ཏེ་འགོག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཀག་པ་དེ་ཡང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་ལུགས་དང་
ལུགས་ཀྱི་བསམ་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟེགས་སུ་མ་གོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དམ་སྙམ་ཞིང༌། ཡང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ན་ཡང་སྐབས་དོན་ཡིན་པས་ཆོག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དབུ་མ་པ་ཁ་གཅིག་གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་སྔར་དྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དོན་འཆད་ཚུལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྒོམ་པར་རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་

236

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྔ་ནས་གཅིག་ཆར་དུ་སྒོམ་པ་ཡང་སེར་སྣ་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པར་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་མོད་ཀྱང་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རིམ་ཅན་དུ་སྒོམ་པ་ལ་འདམ་རྫབ་ཀྱིས་སྦགས་བའི་སྐྱོན་ཡོད་
ཚུལ་སྔར་དང་འདྲ་བས། དེ་བས་དང་པོ་ནས་གཅིག་ཅར་དུ་སྒོམ་ན་ལེགས་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་སྲོལ་དེ་འདྲའི་རིགས་བྱུང་མོད་ཀྱང༌། གཞུང་དངོས་གཞིའི་འཆད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཚུལ་གསལ་བར་མཛད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་
བུའི་དངོས་པོ་དམ་བཅས་པས་རྒོལ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་བཏབ་བར་འདོད་
པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཅི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའམ་ཅི་ཕྱིའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་
པ། །བྱེད་པོ་ཟ་པོ་དགག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་སེམས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡང༌། །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ། །རང་

237

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དབུ་མ་པ་གང་དག་གིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་དེ་ལ། རྒོལ་བ་ངན་པ་སྟེ་རྒོལ་བ་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པར་

འདོད་པའི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་སྦྱར་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒོལ་བ་དེ་སྐབས་འདིར་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་པོ་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ནི་མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་གསུང་པ་ལ་དགོངས་གཞིར་བླངས་ཏེ་བདག་རྟག་པ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་དང༌། རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཟ་བ་པོ་བཀག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་དག་ནི་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཡིན་པས་དེའི་བཞེད་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་རང་གིས་མྱོང་བའམ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ལས་མ་འདས་པས་ན་ཤེས་པར་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་ལུང་དྲངས་ནས་
ཕྱི་རོལ་བཞེད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་དག་སེམས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་བཞེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་མཛད་པ་དེ་

238

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་དང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ནི་ཡོད་མིན་
ཏེ། །རང་གི་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་སྣང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་དགོངས་པ་གཞན་དུ་ལེན་མི་དགོས་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞག་ཆོག་པ་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཕྱི་རོལ་དངོས་
མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཚུལ་འདིར་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཡང༌། །ཤིན་ཏུ་བདག་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྔར་ལྟར་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སོགས་རྟོགས་སླ་བའི་དོན་དང༌། འདི་ལ་ཡང་
ལང་གཤེགས་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ནི་རྣམ་ལོག་དང༌། ཞེས་པ་ནས། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་ལ་སོགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཚེགས་ཆུང་ངུས་རྟོགས་ལ་བློའི་མཐུ་མི་ཆུང་བ་དང་བརྩོན་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བས་སེམས་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་

བརྟགས་པ་ན་དོན་དམ་པར་སྙིང་པོ་མི་མཐོང་བས་དོན་དམ་པར་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དབུ་མའི་ཚུལ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཕྱི་

239

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མ་འདིའི་དོན་ཡང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པར་རྒྱན་དུ་བཤད་ལ། ཚིགས་བཅད་སྔ་མས་རྣམ་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་མེད་
དང༌། གཉིས་པས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་བསྟན་པར་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་དང༌། ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སུ། །རིགས་བའི་སྲབ་སྐྱོགས་འཇུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་དོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་འཐོབ། ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་

བརྟེན་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱིར་རོལ་དོན་
གྱི་སྟོང་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དང་དོན་དམ་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་ན་དེའི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། འདིར་ཡང་གསུངས་པ། །འདི་ལ་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡང་མེད། འགག་པར་འགྱུར་བའང་ཅི་ཡང་མེད། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དག །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནའོ། །འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤད་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། དེ་ཤེས་པས་ནི་འབྲལ་འགྱུར་ན། །ལོག་པར་རྣམ་བརྟགས་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས། དེའི་

240

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུས་པར་བཞག་གོ །དེལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ལས་ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་འདིས་ནི་དྲི་མ་རྣམས་ལས་འབྲལ་རུང་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་རྣམ་ཤེས་དང་ཕྱི་དོན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་པ་འདི་དྲངས་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་སྟེ། ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མ་

འདི་རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །
ཚིགས་བཅད་དང་པོས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་མས་དེ་གཉིས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ཏུ་སྣང་བ་ལ་བཞག་པས་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུའོ། །རྣམ་ཤེས་སམ་ཕྱི་དོན་ཡིན་ཡང་རུང་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བས་ལོག་པར་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་
སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་ལ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ལ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལུགས་འདིས་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་

241

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ལ་ཀུན་གཞི་འཇོག་མི་འཇོག་གི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་
ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་འདིའི་
ལུགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་
པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོངས་
གཞི་ལེན་ལུགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པབས་བླངས་པ་ལྟར་གྱི་ལེན་ལུགས་དེ་ཙམ་མིན་
པའི་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་

མ་གཏོགས་འདྲ་བས་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་གཞི་དོན་དམ་པར་མེད་པ་བསྟན་པ་འདིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

242

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་
པ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་གཞུང་
བཙུགས་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པར་བསྟན་ལ། དེས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་སྐུར་འདེབས་སེལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་གཞན་དབང་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་མི་
སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་བཤད་ཚུལ་གོང་ལྟར་དང༌། མཁམས་པ་དབུ་མ་པའི་བཞེད་ཚུལ་ནི། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། །གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་གྱུར་བས་ནི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང༌། རང་རྒྱུད་
བས་ནི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པར་ཡོད་མི་དགོས་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས་དེའི་དོན་ནི་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་པས་ན་ལུགས་འདིའི་སྒྱུ་མ་དང་སྒྱུ་མའི་དོན་འཇོག་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་ཆེས་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་འདིའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་བརྫུན་པའི་དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྣང་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང༌། གནས་ཚུལ་ལམ་སྡོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་རྫུན་པ་དང་

243

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་ཚད་ལ་ཡང་བཞག་ཆོག་པས་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒྱུ་མའི་དོན་འཇོག་ཚུལ་དང་ཡང་མི་འདྲའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་དེས་ལུགས་འདིའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་སེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་དབང་ཡང་དག་པར་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཅིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ནི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་དུ་འདི་པ་འདོད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པས་ན་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་

244

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དོན་ཡིན་པས། སྒྲོ་འདོགས་དང་བྲལ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཅིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མ་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པས་སྐུར་འདེབས་སྤོང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐུར་
འདེབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་འདྲ་བས་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་ནི་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནི་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲའོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཞི་འཚོ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཇོག་ལུགས་འདྲ་ཞིང༌། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོར་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཇོག་
པར་འདི་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ག་འདྲ་བས་ཞེན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཞེན་ཡུལ་

245

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བཏགས་ལ་འཇོག་པར་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་རྒྱུ་

འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་པ་ནས།
ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་པས་ཀྱང་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་ལ་འདོད་པས་སྔར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲས་ཟིན་དེ་ལས་གཞན། དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་

དགོངས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པར་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ལ་མི་བྱེད་པར་གཞན་དབང་དང་ཡོང་ས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ། བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་པར་བསྟན་པ་འདི་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་རྩོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ལན་དུ་སྐབས་འདིར་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་མི་འཇོག་པར་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཇོག་པ་ནི་མིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྤྱིར་མེད་པར་བསྟན་པ་སྒྲས་ཟིན་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དགོངས་པའི་དོན་དུ་སོང་བས་ན་སྐབས་འདིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་དགོས་པ་

246

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་མདོའི་དོན་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་ནོ་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་ཇི་
བཞིན་དུ་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་ཆོས་བདག་གི་ནང་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་

བཀྲལ་བ་བཞིན་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ལས་གཞན་དགོངས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་ཞེན་ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡེ་མེད་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།

247

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྐྱེ་འགག་སོགས་ནི་ཡེ་མེད་མིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ནི་སྒྲས་ཟིན་ལ་མ་སྦྱར་བར་དགོངས་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བས་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ནི་འཇོག་དགོས་སོ། །
འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་མདོ་འདིས་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དབུ་མ་སྣང་་བར་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་སྤོང་ཚུལ་དངོས་མ་བཤད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་
གྱི་དེ་ལ་ནི་དྲང་ངེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲས་ཟིན་གཟུགས་མེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་
བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ན་སྒྲས་ཟིན་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་དྲང་ལུགས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ཡང་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་ཡང་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་འདིར་དགོངས་དོན་སྒྲས་ཟིན་གང་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང༌། གཟུགས་སྟོང་པའོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་བྱར་བྱས་ནས་

248

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་པས་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ངེས་དོན་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་སྐབས་འདིར་མི་སྣང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཆོས་བདག་མེད་པའི་དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་གསུངས་པ་དྲངས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་མ་སྦྱར་བར་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་
རུང་བས་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པས་དྲང་དོན་ནོ། །འདྲེན་ལུགས་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མིན་པས་དོན་དམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མིན་
པས་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་སྤྱིར་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐལ་

འགྱུར་བ་ལ་བལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་འདི་ཐ་སྙད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལས་མ་འདས་པས་ན་དྲང་དོན་དུ་དྲང་ལུགས་གཟུགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པས་དགོངས་གཞི་
བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་དབང་གིས་ཡུམ་འབུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ཡང་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་པར་དེས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་

249

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡང་དངོས་ཟིན་ལྟར་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་བཀག་ཀྱང་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་འགོག་པར་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་འདི་དག་གི་གོང་འོག་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་པས་ནི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཇོག་པ་འདི་ཡང་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་མིན་གྱི་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་དངོས་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་ཡང་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་སྦྱར་གཉིས་ལས་མ་སྦྱར་བའི་
མདོ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྦྱར་བའི་མདོ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཇོག་ཅིང་དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནི། ཡུམ་འབུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་

250

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཞུང་འཛུགས་པའི་མདོར་ཡང་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། དགོངས་འགྲེལ་ནི་ཡུམ་འབུམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་འཛུགས་པའི་མདོར་བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་མིན་ན་དེ་ལས་གཞན་གང་གི་དོན་ཡིན་གསལ་བར་ཕྱེད་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་གཤེགས་དང་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་

སུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ལ་རང་བཞིན་མ་བཀག་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པར་རིམ་གྱིས་བཀྲི་

དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྐབས་འགར་འབྱུང་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལང་གཤེགས་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་

དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་
ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྡན་འབྱེད་དང་ཞི་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་

251

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞག་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་ཤིང༌། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱང༌། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་
དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རང་ལུགས་ལ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པ་པས་ཕྱེ་བ་ལྟར་མདོའི་དོན་དུ་མི་འཇོག་པར་མཁས་པ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གསུང་རབ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་པས་འདིའི་ཚུལ་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མདོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གསུང་རབ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

རིགས་པའི་འགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་པ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀ་དང་མི་འདྲ་བས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ངོས་བཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་

252

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་བར་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཟེར་ལོས་ཙམ་ལས་གོ་བ་ཕྱོགས་འགྲོ་ཙམ་ཡང་རྙེད་དཀའ་བས་ན་ཐོག་མར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །དམ་པ་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་སྒྲ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པ་ཞེས་བསྡུ་བ་ནི་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ཏོ། །
ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འདིར་དེ་དམ་བཅས་པའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ནི། འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་

253

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་ལ་འདིའི་དོན་དམ་པ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལ་འཇོག་པས་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་ཞེས་བྱ་ལ་དམ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་དམ་པ་དང་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་བྱེད་ཚུལ་ནི་གཉིས་ལས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་སྣང་ངོ་དང་ངོ་གཉིས་ཀར་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་པས་ན་མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཞེས་འཇོག་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིགས་
ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་ཀྱང་སྣང་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པས་ན་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་གོ །
དེས་ན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་དོན་ནི་རིགས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་མངོན་སུམ་དུ་སྒོམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་ཕྱི་མ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་ཕྱི་མ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་
མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གནས་པར་མ་བཞག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་འདི་རྣམས་དབུ་མ་བདེན་

254

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཉིས་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་ལས་གསལ་བར་ངོས་བཟུང་བ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་ལས། འདིའི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང༌། དབུ་མ་སྣང་བར། ཡང་དག་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་སོ། །
དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་འཇོག་པས་ན་འདིའི་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདིའི་དོན་དམ་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་བརྒྱུད་
པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

པའི་དོན་དམ་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་པས་བྱས་པ་ནི་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་
འཇོག་གོ །དེ་ཡང་འདིའི་བརྒྱུད་ཚུལ་ལ་རྗེས་དཔག་རྣམས་རྟེན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ལས་འདིའི་བརྒྱུད་ཚུལ་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཙོ་ཆེ་ལ། དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

255

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྟོགས་པ་དང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློའམ་བསམ་པའི་དབང་གིས་བདེན་
པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པ་སྟེ་གཟིགས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་ནི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་རྙེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་ཡིན་པས་དོན་དམ་དུ་བཏགས་ནས་བཤད་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པས་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པར་བཤད་ཅིང༌། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་དེ་དག་གི་དོན་དམ་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་འཇལ་བའི་བློས་གྲུབ་དགོས་ན་དེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ངོས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བཞག་ཆོག་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་གྱི་མིང་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །
དེས་ན་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་

256

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདིའི་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་དང༌། དེ་ཡང་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ནི་སྒྱུ་མའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེའུ་ཤིང་བུ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་མ་མཁན་ལ་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་སྣང་ཚུལ་བཞིན་འཇོག་དགོས་པས་དེ་ནི་མྱོང་བར་བཀར་ན་ཤེས་སླ་བས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །
ཡང་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྡོད་ཚུལ་གསལ་བ་ནི་སྒྱུ་མའི་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་ལྟད་མོ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གྱི་
སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེའུ་ཤིང་བུ་རྟ་གླང་དངོས་གནས་པར་སྣང་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་མཐར་ཐུག་པའི་སྡོད་ཚུལ་ཞིག་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྣང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་དཔེ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པ་དེ་ལམ་རིམ་སྒོ་འབྱེད་དུ་གསལ་ཞིང༌། སྒྱུ་མའི་དཔེའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཚུལ་གཞན་ནི་གོང་དུ་སོང་ཟིན་པ་རྣམས་དང་འདྲ་ལ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བར་འདོད་དགོས་ཤིང༌། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བར་འཇོག་པ་ནི་མིན་པས། དེ་ཡང་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནི་མིག་བསླད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་གཉུག་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྤྲུལ་གཞིའི་ཤིང་བུ་སོགས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དང་རྟ་གླང་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་པ་ནི་མིག་མ་བསླད་པ་ལ་དེར་སྣང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་

257

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་སྐྱེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་སྙམ་ན། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་བའི་གཞི་ཤིང་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་མིག་བསླད་པ་ལ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། དེས་དོན་དམ་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བར་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པས་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་རང་ངོས་ནས་སྣང་བ་དང་དོན་སྟེང་ནས་སྣང་བ་དང་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་སྣང་བ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་པས་ན་སྒྱུ་མའི་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་སྣང་བ་ཞེས་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་སྟོན་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྡོད་ཚུལ་ནས་གྲུབ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཆོས་བདག་ཕྲ་
མོར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོར་འཇོག་དགོས་ལ་དེ་ནི་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་

258

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་ཞེས་སྨོས་པས་སེམས་ཅན་ཕལ་ཆེར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཞག་ཅིང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆོས་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་ནི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་ཙམ་མིན་པའི་དངོས་པོའི་དོན་གྱི་སྡོད་ཚུལ་གཉུག་མ་ནས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚོད་ཅིག་
སྣང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་དེ་ལ་ཡང་དག་པ་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞེས་སྦྱོར་བར་མཛད་ལ། དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེན་ནས་དངོས་པོའི་དོན་རྣམས་
སྟོན་པ་དང་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པའམ་སྲོག་
ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྡོད་ཚུལ་ཡང་དག་པ་
ཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་ནས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བཏགས་ཏེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ན་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཞེས་སྦྱར་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་ཚུལ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་སྲོག་ཆགས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་རྫུན་པ་དང༌། དེ་ཡང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་ནས་དེའི་ངོར་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་དང༌། ཡང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཀུན་

259

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྫོབ་པ་དེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་གྲུབ་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ན་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འཇོག་དགོས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བརྫུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ལ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་འདི་
དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། །ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་
གོ །རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་དོན། །གཞན་དུ་སོང་བས་གནོད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་བློ་གནོད་མེད་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་ན་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་སྣང་ཞིང༌། སྣང་ཚུལ་དེའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་ལུགས་འདིའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་པས་ན། ཡོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ཚེ་རྙེད་པས་ཁྱབ་

260

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་དང༌། ཡོད་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན། །པས་ཁྱབ་པ་ཡང་འཇོག་དགོས་པར་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དེས་མ་ཚིམ་པའམ་མ་ཆོག་པར་དཔྱད་པར་མི་བྱ་ཞིང་གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཐལ་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྟེ་མེད་པར་སོང་བས་ན་ཚད་མས་གནོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཐ་སྙད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་དོན་སྟེང་ནས་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་གྱི་སྣང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱའོ། །
དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་འཇལ་བའི་བློའི་དབང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་ནུས་པ་མིན་ཀྱང་དེ་ལ་དོན་སྟེང་ནས་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འཇོག་ནུས་པ་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཚད་མ་རྣམས་ཡིན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ནུས་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྷན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལྟ་བུ་མ་དཔྱད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ནུས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ནི་དེ་རང་ངོས་

261

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནས་སམ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ནང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་དགོས་པས་ཆོས་གཞན་རྣམས་འཇོག་ཚུལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་འདྲ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཤེས་པའི་བློའི་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ནུས་པ་ནི་མིན་ནམ་སྙམ་ཞིང༌། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློའི་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་དངོས་སུ་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་གིས་འཇོག་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་འཇོག་མི་ནུས་པ་དང་དེ་འདྲའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་གང་ཡང་མིན་པས་འཇོག་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་དོན་སྟེང་ནས་སྣང་བ་དང་རང་ངོས་ནས་སྣང་བ་དང་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་སྣང་བ་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཁྱད་

པར་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་དཔྱད་མཚམས་ཕྲ་བས་ལེགས་པར་དཔྱད་འཚལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྡོད་་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལས་མ་འདས་པས་ཚུལ་འདི་དག་ཤེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་འདི་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་བརྡ་ཤེས་མི་
ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མིང་དོན་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཚུལ་དགོས་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ན་མཐར་ཐུག་

262

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་
སྐྱེས་དེ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་བདག་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འགོག་པའི་ཚེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཡན་ཆད་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་པའི་ལུགས་ལ་འདི་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ནས། རང་སྡེའི་བདག་མེད་ཆད་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་དེ་
ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དབུ་མ་རྒྱན་ལས་ནི་ལང་གཤེགས་དང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ཁུངས་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་

རྟགས་ཉིད་ཀྱིསའགོག་དགོས་པ་དང་དབུ་མ་སྣང་བར་ནི་རྡོ་རྗེ་གཟིགས་མའི་གཏན་ཚིགས་སོགས་གཏན་ཚིགས་ཆེན་པོ་ལྔའི་སྒོ་ནས་འགོག་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་འགོག་པའི་ཚེ་ན་ཡང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་
ཚུལ་དང་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཅིང༌། དེ་
ཡང་ཕ་རོལ་པོར་འགལ་འདུ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནི་ཆ་མེད་བཀག་ནས་ཆ་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་

263

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཆ་དང་བཅས་ན་ཆ་ཆ་ཅན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ནས་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷས། ཚིག་ལས་སོར་མོས་གཞན་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་འགོག་པ་སོགས་རིགས་པའི་སྒོ་མང་ཞིང་ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཕྱེ་ནས་ཆ་མེད་འགོག་
པ་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདབ་ཆགས་པ་གཉིས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བར་ཆོད་མ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆ་མེད་འགོག་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ཚུལ་དབུ་མ་སྣང་བ་དང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་བླངས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འདི་དག་གི་རིགས་པ་ཤེས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་པ་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་མ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་སྦྱོར་ངག་འགོད་ཚུལ་དང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོགས་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དང་བཀའ་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། དྲང་ངེས་ཇི་
ལྟར་ཕྱེ་བའི་སྙིང་པོའི་དོན། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལས་ཆེས་ཕྲ་བའི། །ཟབ་ལམ་དབུ་མའི་ལམ་འདིར་འཇུག་འཚལ་ལོ། །

264

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

ད་ནི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཡང་སྙིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། གཉིས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། གང་
ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། ཚུལ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། དགག་བྱ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་མང་
དུ་མཛད་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ནི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཙམ་འདྲ་བས་དེའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ནི་མ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་

སྙད་དུ་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སོགས་དབུ་མ་པ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཟླ་བ་གྲགས་པས་

265

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་
ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་མིན་པར་རང་གི་ལུགས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་བཤད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་པར། བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བརྒལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྙད་པའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མིན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་འདིར་གཞན་གྱི་ལུགས་དེ་བརྒལ་ལན་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་

266

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མའི་བསྟས་བཅོས་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དེ་དག་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཚུལ་འདྲ་ཞིང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ནི་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ན་དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་འཇོག་ཅིང་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པས་ན་དེ་རྣམས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་ཉམས་ཤིང་དེ་ཉམས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་འཇོག་ཚུལ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ལུགས་དང་འདྲ་ལ་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་

267

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདས་པའི་ཚུལ་ལུགས་དང་མཐུན་པས་དེའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་གང་དང་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་དང་གཏན་ནས་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་མང་པོ་བཟུང་ཡང་བདག་མེད་
གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ལ། ཞེས་པ་ནས་འཕགས་པའི་ལུགས་འདི་ནི་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པའི། ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ཚུལ་ལ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་གང་ཡང་འཇོག་མི་རིགས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེས་ནས་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་

འདིར་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་ཚུལ་དུ་
གསུངས་པ་འདི་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང༌། གཞན་གྱི་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གཞན་
གྱི་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱི་ཆུང་མར་ཡང་འདོད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །དེའི་དཔེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མ་ནི་བུ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་དང་

268

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བུ་དེའི་ཕ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཆུང་མར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དཔེར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཉིད་དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་སུ་འཇོག་ཀྱང༌། མདོ་སྡེ་བའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་དེ་དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ཅེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་དེར་གཟུང་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ཞིང་གྲགས་པས་ཀྱང་གནོད་པར་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་སྒྲ་སོར་བཞག་གི་དོན་འཐད་ཕྱོགས་སུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པ།

དེས་ན་འདིར་དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
ལ་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་
བསྟན་ཟིན་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་

ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་

269

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དགོས་པས་དེ་ལ་ནི་བདག་སྐྱེ་མི་འཇོག་ཅིང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ནི་མི་འགོག་ལ་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་དགོས་ཀྱི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་མི་རིགས་
སོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་

དམིགས་པས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་སྣང་ཞིང༌། དེ་ལ་བསྙོན་པ་མི་རིགས་པས་ན་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
དག་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ད་དུང་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་ལ་བརྗོད་རིགས་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གོང་དུ་རང་མཚན་གྱིསགྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་བཀག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་བཀག་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་རིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་འདོད་དགོས། དེ་
མི་འདོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདེན་པ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒོལ་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་
གཉིས་ཆར་དུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ལ་
མིན་པས་དབུ་མ་གཉིས་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ཡོད་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དེ་

270

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་དགག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་མཛད་ཅེས་སྨྲ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་

མེད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། དགག་བྱ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་བཟུང་ཚུལ་བསྟན་ནས་དེ་མེད་པར་
བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཇོག་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་འདིས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་རྣམས་ཡིན་
ལ། དེའི་འཛིན་ཚུལ་ཡང་གང་ཟག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། གང་ཟག་ཅེས་པའི་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་ན་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་དགོས་ཤིང་དེའི་ཚུལ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་བརྟགས་པའི་དོན་ཡང་གང་ཟག་ཅེས་པའི་དོན་བློ་ལ་སྣང་བ་ན་ཕུང་པོ་འདི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཕུང་པོའི་ནང་ཚན་ནམ་ཆ་

271

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཤས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གང་ཟག་འཇོག་གམ་སྙམ་པའི་བརྟག་པ་གང་ཡང་མི་འཇུག་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་མ་དཔྱད་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་བརྟག་པ་མ་བྱས་པར་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་མ་ཚིམ་པར་ཕུང་པོའམ་ཕུང་པོའི་ནང་ཚན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་བྱུང་ན་ནི་གང་ཟག་བཞག་ཏུ་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ན་གང་ཟག་འཇོག་པར་ཡང་མི་ནུས་པ་ནི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས། འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་གང་ཟག་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདྲ་བར་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ལྟར་འདྲ་བར་འཇོག་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་གྱི་ལུགས་རྣམས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐོག་མར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཟག་འདིས་ལས་འདི་བྱས་སོ་འབྲས་བུ་འདི་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ། རང་གི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་གང་ཟག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ཞེས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེའི་དོན་བཙལ་ཏེ། དོན་གཅིག་པའམ་དོན་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གང་རུང་ཞིག་རྙེད་ནས་གང་ཟག་དེ། འཇོག་ས་བྱུང་ན་ལས་གསོག་པ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་ནུས་ལ་མ་རྙེད་ན་འཇོག་མི་ནུས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཚད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ན། རང་རང་གི་མིང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིའི་དོན་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པ་བཙལ་བ་ན་དེས་རྙེད་པའི་དོན་མེད་ན་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ནུས་

272

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཡོད་པར་འཇོག་གོ །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇོག་པ་དང༌། མངོན་པའི་གཞུང་ལ་སོགས་པར་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུར་བཤད་ཀྱང་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དེ་གཉིས་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་འདིར་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འཇོག་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་བརྟགས་ན་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་པོ་
མཆི་གུ་དང༌། མགོ་ཡི་རྟེན་ཅན་བརྟེན་པ་པོ་སྒྲ་གཅན་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་འཆི་གུའི་ལུས་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་མགོ་དང་ལུས་ནི་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་བཞག་ན་ཡོད་ཅིང༌། བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མེད་པས་གང་ཟག་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་འཇོག་པ་ནི་འཇོག་ཚུལ་འདི་དང་མཚུངས་སོ། །
དེས་ན་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་
ཙམ་གྱིས་འཇོག་པའི་དཔེར་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་མཆི་གུའི་ལུས་གཉིས་ཁྱད་གཞི་
ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་བའི་དཔེ་འདི་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་འཐད་ཚུལ་ཡང་མ་བརྟགས་

273

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མ་དཔྱད་པར་འཇོག་ན་དཔེ་དོན་གཉིས་མཚུངས་པས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་འདིའི་མཇུག་ཏུ་དཔེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇོག་ན་དཔེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ནི་སྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་དཔེར་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་འཆི་གུའི་ལུས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་
མེད་པའི་དཔེར་མི་རུང་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཡང་སྲ་བ་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་བཙལ་ན་ནི་རྙེད་དགོས་པ་ཡང་
དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པར་བཞག་པ་དེས་
ཡིན་ནོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇོག་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་འཇོག་ན་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་མཆི་གུའི་ལུས་གཉིས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དཔེར་མི་
རུང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པས་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་ངོར་གཞི་ཆོས་དེ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེའི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ན་

274

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལུས་དང་མགོ་ལས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་མི་རྙེད་པས་དེ་དག་གཞི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་རྩོད་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ལས་གལ་ཏེ་སྒྲ་གཅན་གྱི་

མགོ་དང་འཆི་གུའི་ལུས་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་
གྱི་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་བརྟེན་པ་པོ་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་དཔེ་འདི་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེ་དོན་གཉིས་མཚུངས་པས་སོ་ཞེས་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་ལ། དེ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ནི་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོགས་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་གསར་དུ་བྱས་ཀྱང་ཚིག་མང་པོ་མགོ་རྙོག་པ་ལས་མི་འདུག་པས་ན་ཚིག་གསལ་གྱི་གསུང་འདི་གར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ་འདིའི་མགོ་འཇུག་བསྒྲིགས་ནས་གཟིགས་ན་གོ་སླ་བར་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མཆི་གུའི་ལུས་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་
པར་མེད་ཀྱང་རྟོག་ངོར་གཞི་ཆོས་རུང་བ་བཞིན་དུ་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྲ་བ་མིན་པའི་ས་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལུས་དང་མགོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན་ཁྱད་

275

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞིར་བཟུང་ནས་གང་གི་མགོ་དང་གང་གི་ལུས་ཡིན་སྙམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན༌། སྟོན་པ་པོས་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་བརྒལ་ལན་མཛད་ནས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་འཇོག་ཀྱང་རང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི་སྐབས་འདིར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་བཞག་ཆོག་པའི་ཆོས་ནི་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་མཆི་གུའི་ལུས་ཞེས་པའི་གཞི་ཆོས་རུང་བའི་ཐ་དད་ཀྱི་
དཔེ་ཡང་མ་དཔྱད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲ་གཅན་དང་མཆི་
གུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པས་དཔེ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་གང་ཟག་ཅེས་པའི་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་གང་ཟག་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ས་བཏགས་སའི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ནམ་

ཞུགས་པ་ན་དོན་དམ་པའི་ལྡོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་
ཕུང་པོ་སོགས་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་སོ། །དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གང་ཟག་ཡོད་པར་

276

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཇོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅན་དང་མཆི་གུ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་དང་ལུས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་དཔེ་འདི་གྲུབ་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷས་
བྱིན་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་དེ་གང་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཅིང་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་བར་འཇོག་པ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་མཚན་གཞི་མེད་ལ་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པར་རྟེན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ནའང་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་ན། སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་བཞག་
ཀྱང་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་ཀྱི་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་མིན་པས་ཕན་ཚུན་བལྟོས་
ནས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ས་དང་སྲ་བ་སོགས་མཚན་མཚོན་དུ་འཇོག་པ་ལ་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་གོ །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་འཇོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་དགོས་པ་ནི། ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ། ཚིག་གསལ་ལས་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ་དེས་

277

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ན། འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འཐད་པས་རྣམ་པར་
དཔྱད་པ་ན། མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་མི་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་འཐད་པས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་
འཐད་པ་ཙམ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་རང་ཉིད་གང་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཐད་པ་བཅུག་པ་ན་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པས་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་མི་རྙེད་ཅེས་པའི་འཐད་པ་ཡང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་འཐད་པ་དང་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ཞིག་ནི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ནི་སྔར་ལྟར་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པས་བཞག་པས་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་གྱི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་

ཡིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་འཇོག་ཀྱང་རྣམ་

278

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པར་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་པས། དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་ཆོས་ནི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་དང་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་མཚམས་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཅིག་ཅེ་ན། དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གང་ཟག་གོ་ ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་འདིས་ལས་འདི་བྱས་སོ་འབྲས་བུ་འདི་མྱོང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་མིང་རྐྱང་གིས་བཏགས་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་དོན་དུ་འཇོག་པ་ནི་མ་དཔྱད་པའི་དོན་དང་དེ་ལྟར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་དེ་བཏགས་ཙམ་དེས་མ་ཆོག་པར་གདགས་པའི་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ནི་དཔྱད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་མཐར་གང་ཟག་སོགས་འཇོག་པ་ནི་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་
ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུལ་དཔྱད་ནས་འཇོག་ཚུལ།

རང་རྒྱུད་པའི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྱིར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་དང་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་མཚམས་ནི་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་

279

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བྱེད་དྲངས་པའི་དོན་ནི་གང་ཟག་སོགས་བཏགས་ཙམ་དེས་མ་ཆོག་པར་གང་བཏགས་པའི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་གང་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བཏགས་དོན་དེ་
ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་པའི་ངོ་བོ་ཨི་ཐི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པས་མ་དཔྱད་པར་བཞག་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་པའི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་པའི་དོན་དེས་མ་ཆོག་པར་གཉུག་མའི་སྡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པ་ན་སྐབས་འདིའི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་རྙེད་ན་ནི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྡོད་ཚུལ་
རྙེད་པ་ཡིན་པས་དེ་རྙེད་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདིར་ཡང་བདེན་གྲུབ་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སོང་འདུག་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་གནད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་ནི་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་མི་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་པ་འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་པ་ནི་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་མཚན་གྱིས་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་མིན་པས་འདིའི་དཔྱད་ནས་འཇོག་མི་འཇོག་གི་མཚམས་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དོན་ཕྱེ་ནས་གསལ་བར་མཛོད་ཅིག །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རིགས་པས་དཔྱད་དོན་ལ་མི་

280

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཇོག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
ཀྱིས་དཔྱོད་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གིས་དཔྱད་པས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་སྔར་ལྟར་དཔྱོད་པ་ཙམ་ལས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་བཞེད་དོ། །སྔར་ལུང་དྲངས་བ་དང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མིང་དང་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ལན་མང་པོར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་མིང་ཙམ་གྱི་དོན་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་རང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འདིའི་ཙམ་སྒྲས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པ་གཅོད་དོ། །དེ་ཡང་མིང་མ་ཡིན་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པ་ཡང་མིན་པས་མིང་དང་དོན་སོ་སོར་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ལས་མིང་གི་བཏགས་པ་
ལྟར་གྱི་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་དེའི་དོན་འཇོག་པ་མིན་པས་མིང་ཙམ་དང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་དོན་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མིང་ཙམ་གྱི་དོན་ནི་སྔར་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་
ན་མི་རྙེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཡོད་ཅིང་དོན་མེད་པའམ་མིང་མ་ཡིན་པའི་དོན་མེད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་

281

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློ་དང་གནོད་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་དང་དེའི་ཁྱད་པར།

དེས་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞི་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་

གིས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པས་ཁྱབ་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཞེད་པ་འདིས་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་མིང་རྐྱང་བཏགས་
ཡོད་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་དང་མིང་ཙམ་ཕྱོགས་འགྲོ་འདྲ་ཡང་དོན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་བལྡེབས་པ་འདིས་རང་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་ལ་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་
ཀྱི་དོན་ནི་མིང་གིས་བཞག་ཙམ་ལས་དེས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཚང་དགོས་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞི་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ན་འཇོག་ཚུལ་དེ་རྣམས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་འཇོག་མི་ནུས་ཤིང་གནོད་པ་མེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་

282

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དགོས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

དང་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་བློ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་

བཞག་པའི་ཡུལ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཞིང༌། བློ་སྔ་མས་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དང༌། བློ་ཕྱི་མས་འཇོག་ཚུལ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འདི་དག་འབྱེད་པ་ནི་ཐལ་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནས་འབྱེད་ས་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས་འབད་པར་རིགས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པ་འཇོག་མི་ནུས་ལ། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འཇོག་ནུས་པར་འདོད་པས་བློའི་དབང་གིས་བཞག་མ་བཞག་གི་བློ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་ཀུན་རྫོབ་མིང་དང་
བརྡ་དང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་གང་གཅོད་པ་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་ཅེས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་

283

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལྟ་བུ་འདིར་འོངས་སམ་མ་འོངས་གང་དུ་སྐྱེས་སམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔྱད་པ་དེ་དག་ནི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བྱེད་དང་སྤྱོད་ལམ་ལ་སྦྱར་བའི་དཔྱད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པ་རྣམས་དང་འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་ལྡན་ནི་ཡོད་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་དཔྱད་པ་དང་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་ལྡན་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ཉིད་མིང་གིས་བཞག་ཙམ་དེས་མ་ཆོག་པར་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞི་བཙལ་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་བར་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བཞག་ཙམ་དེས་མ་ཆོག་པར་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་མི་འཛིན་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་ཅག་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་

བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནས་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་འོངས་སམ་མ་

284

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འོངས་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་དཔྱད་པ་མང་པོ་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས། དེས་བདག་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་
ནས་བཟུང་བ་མིན་ཀྱང༌། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་ན་རྙེད་དགོས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་འཛིན་པའི་
དོན་ལ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་དོན་ཚང་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་

འཛིན་པ་ལྟར་མ་དཔྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་དང༌། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་ཚེ་ན་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གཉིས་འཛིན་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ནས་འཛིན་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ལྟར་གཟུང་པ་དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་ནས་བཟུང་བ་མིན་ཀྱང་འདིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་ན། དེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་ས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྙེད་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞུང་རྣམས་
ནས་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བ་ཡང་མི་འགལ་བས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡུལ་བཅས་ཁོ་ན་འགོག་གོ་སྙམ་དུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་དགག་བྱ་ལ་ཕྲ་
རགས་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་ཚུལ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང༌།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དང་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཕྲ་

285

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདི་ལ་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བདག་མེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མེད་རྒྱུའི་བདག་གཉིས་ལ་ནི་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། །བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་གྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བར་
མ་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་བདག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཞིག་བྱུང་ན་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་བདག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོས་འཛིན་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཁོ་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་
རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཚུལ་

286

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་དགག་བྱའི་བདག་དེ་ཡང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་པས་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་
རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རག་མ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་དོན་གྱི་ངོས་ནས་སྡོད་ལུགས་ཡོད་པ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པར་འཇོག་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པས། དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང༌། སྐབས་འདིའི་རང་མཚན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བས་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་ཞེས་པའི་བཏགས་ཚུལ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོང་ཙམ་དུ་འཇོག་པའི་བཏགས་ཚུལ་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ནི་གོང་དུ་རིམ་པར་བཤད་པ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འདི་འདྲ་བའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་ཅེས་པ་ནས། འདི་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

287

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན།

གཉིས་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མ་བསྟན་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པར་འཇོག་པའི་ལུགས་འདི་ནི་གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་
ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་བདག་མེད་པའི་དཔེར་སྒྱུ་མ་
དང་བྲག་ཆ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྨིག་སྒྱུ་་དང་རྨི་ལམ་དང་དབུ་བ་བརྡོས་པ་དང་
ཆུའི་ཆུ་བུར་དང་ཆུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་དག་བསྟན་ཏེ། འདི་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི་འདི་དག་ནི་སྤྲོས་པ་ཡང་ཡིན། འདི་དག་ནི་རྫུན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དཔེར་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་སྟེ། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་གཞིའི་
རྡེའུ་ཤིང་བུ་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་བའི་ཚེ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་རྟ་གླང་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ།

288

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
སོགས་སུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྒྱུ་མའི་དཔེ་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ལེན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུ་མའི་དཔེ་ལེན་ཚུལ་དང་ནི་མི་འདྲའོ། །སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་

སྟོང་ཡང་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་སྣང་བ་ནི་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་ཙམ་ལ་སྒྱུ་མར་བྱས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྲག་ཆ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་རྨི་ལམ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་མེད་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་
ཚུལ་མཚུངས་ཤིང་བུ་བ་བརྡོས་པ་དང་ཆུ་བུར་དང་ཆུ་ཤིང་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་སྒྱུ་མ་
དང་ལྔ་ནི། མདོ་ལས། །གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྡོས་པ་འདྲ། །ཆོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བདག་མེད་པ་དང་བརྫུན་པའི་དཔེར་སྦྱར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྤྲོས་པ་
ཡང་ཡིན་རྫུན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དེར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ལ་བྱེད་པས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས་བདག་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་

289

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྙིང་པོར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང༌། ཞེས་པ་ནས་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྡོས་པ་འདྲ། ཞེས་སོགས་ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང༌། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ཐལ་འགྱུར་སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ནི་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་ཟིན་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་

ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་དམན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་མགོ་རྩོམ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་རྫོགས་པར་མི་སྒོམ་ཞེས།
བཤད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་གྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང༌། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉོན་སྒྲིབ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་
སྤྱིར་འདྲ་བས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་མི་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། མེད་ལྟ་ཟློག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གསལ་བས་དེའི་རིགས་པ་མི་བཤད་དོ། །ཡོད་ལྟ་ལྡོག་པ་ཡང་བདེན་པ་དམ་པ་ནི་གཅིག་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་མེད་ལྟ་ལྡོག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་

290

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའམ་རྒྱུ་མཚན་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་འདིར་
མི་བཤད་ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་མེད་ལྟ་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་འདིས་མེད་ལྟ་ཁས་བླངས་བར་སོང་ལ། དེ་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའམ་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་
ཡོད་པ་དང་ཚད་མས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཏན་ནས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་འགོག་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་
ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་ཤིང་གསལ་བས་འདིར་གསལ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། ཡོད་ལྟ་ལྡོག་ག་པ་ཡང་བདེན་པ་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་ཡོད་ལྟ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེ་ལས་དངོས་སུ་ལྡོག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་

སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་དམ་པ་མི་སླུ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ན་བདེན་པ་དམ་པ་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དང་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་འདི་གཅིག་པུ་ཡིན་པས་ན་གཅིག་སྟེ་ཞེས་སྨོས་ལ་དེ་ནི་མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་རྫུན་པ་དང་སླུ་བའི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སྦྱར་བའི་དཔེ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་བདག་མེད་དུ་བཤད་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་འགྲེལ་བ་དང༌། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་ན་ཐེག་

291

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀག་ཅིང༌། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་དུ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཡང་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལན་མང་དུ་དང་བར་མེད་པ་དང་གཞུང་གཅིག་ཏུ་བཀོད་ནས་མ་གསུངས་པས་དེའི་རིགས་པ་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ནའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཆོས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་པར་མི་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱང་མང་ངོ༌། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སླུ་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི། གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང༌། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སང་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ནས་བདེན་མེད་བསྒྲུབས་པར་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ནས་ཀྱང་རྟག་ཆད་ཀྱི་

མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །སླུ་བ་དེ་ནི་རྫུན་ཞེས་གསུངས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པར་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་པུ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་གསུངས་པ། །དེ་ཚེ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། །མཁས་པ་
སུ་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

292

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཕྲ་མོ་ནི་དུས་ནམ་ཀྱི་ཚེ་གསུང་ན་ཡང་མི་སླུ་བའི་བདེན་པ་ཉག་གཅིག་ལ་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་ལྷག་མའམ་ལྡོག་ཟླ་ནི་རྫུན་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པའི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བརྫུན་པར་མི་འཇོག་པ་ནི་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་པའི་ཁུངས་སུ་ལུང་འདི་རྣམས་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ཡང༌། ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་པ་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བའི་འཇོག་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞིའི་བདག་འདི་ཕུང་པོའི་རྗེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་དེའི་ཁོལ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཏེ། ངའི་གཟུགས་ངའི་ཚོར་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འཛིན་པས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་དེའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་དབང་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་རྐྱ་བར་སྣང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་བཀག་པ་ན་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཙམ་གྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་

293

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཕུང་པོ་དང་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་བའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་གསུངས་པ་འདིའི་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་རང་གི་གོ་ཚོད་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལྟར་སྐད་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པས་ཡོད་ཚུལ་དེ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བལྟོས་ནས་ངོ་བོ་བརྟན་པ། སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་ཚོད་ལྟ་བུ་ཞིག་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱིར་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འཇོག་ཀྱང་བློ་
ངོ་དེར་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ལྟར་གང་ཟག་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པར་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་བརྟན་པ་ཞིག་སྣང་བའི་དབང་གིས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གང་ཟག་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ་སྙམ་ཞིང༌། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་གང་

ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་ནོ། །
དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ནི་ང་ཞེས་འཛིན་

294

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་གཞིའི་བདག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་འདི་ནི་ཕུང་པོའི་རྗེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་དེའི་ཁོལ་པོ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཞིའི་བདག་འདིས་རང་དབང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་ན་གཞིའི་བདག་དེ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པར་ཡང་སོང་ཞིང༌། འདིའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་ཚུལ་ཡང་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྫས་ཙམ་མིན་པའི་རྒྱུན་བརྟན་པ། ཕུང་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འབྲེལ་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང༌། ཕུང་པོ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་དུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་རང་དབང་བའི་རྫས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཨི་ཐི་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་
བདག་འདི་ནི་ཕུང་པོ་དང་རྗེ་ཁོལ་ལྟ་བུར་སོང་བའི་དཔེ་འདིས་ནི་ཕུང་པོ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་ནི་མིན་པས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཙམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེ་བོ་དེ་ཁོལ་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་རྗེ་བོར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྗེ་བོ་དང་ཁོལ་པོ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་བདག་ཅིག་འབྲེལ་གང་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་པས་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་མཚུངས་སོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གཉིས་རྗེ་ཁོལ་ལྟ་བུར་ཐ་སྙད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་སྣང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་བར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས། འཛིན་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་མ་བུ་པས་ཀྱང་འཐད་ལྡན་དུ་བཞག་སྟེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་ཁས་

295

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བླངས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་པས་རྫས་ཡོད་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་གི་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པར་གནས་མའི་བུ་བས་རིགས་པའི་འཕུལ་མཚམས་ཙམ་མིན་པར་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་རྩ་

འགྲེལ། མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ། རྟོག་གེ་འབར་བ་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁུངས་བཙུན་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་དོན་གསང་སྣང་བ་དང་དོན་གསང་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་སོགས་ལས་གསལ་བར་མཛད་པ་བཞིན་ཤེས་དགོས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་ཚུལ་ནི། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་གི་འཛིན་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང༌། གོང་དུ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་གང་ཟག་གི་རྫས་བརྟན་པར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་འཐད་པ་བཅུག་སྟེ་གང་ཟག་དེ་རྟག་པ་དང་གཅིག་བུ་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྟག་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པ་ལྟར་
གྱི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འཇོག་པས་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོང་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཚང་བའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཁེགས་པས་ནི་གང་ཟག་དེ་ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་རྟག་པ་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་

296

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཐུན་པའི་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་གྱི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པས་ནི་གང་
ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པ་གཅོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཡང་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བར། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལེན་པ་པོ་ནི་བདག་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་
པས་སྲིད་པ་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་ཅེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་རྙེད་པའི་བདག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལུས་དང་དབང་པོ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཅེས་
ཉེ་བར་འདོགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་ལྟ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་འདོགས་པར་གསུངས་པ་འདྲེན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ལུང་ནི་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ངོས་འཛིན་ལུགས་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་འཐད་པ་བཅུག་སྟེ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རྟག་

297

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་དང་གཅིག་པུ་དང་རང་དབང་བ་དང་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁྱད་ཆོས་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་འཇོག་ལ། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་རྩ་བ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་ཡོད་པ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་
ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་

གང་དུ་ཡང་འཇོག་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གསོལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཞན་ཡང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པ།

དེ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང༌། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་ཅིང༌། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ཡང་

298

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མི་ནུས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། །ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་
བ་ཡིས། གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་
ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། །གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་དང༌། །གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྡན་རྣམས་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང༌། །གང་ཚེ་བར་མར་འདུག་པ་ཡང༌། །ཉོན་མོངས་སྦྲུལ་གྱིས་ཟིན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྡོག་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང༌། བྱིས་པ་གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འདོད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཏན་ནས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གནས་ནི་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་ཆེན་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང༌། གང་གི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་

299

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སློང་བའི་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པ་བར་མར་འདུག་པའི་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་སྦྲུལ་གྱིས་ཟིན་པར་འགྱུར་བས་ན། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ངན་པ་འདི་མ་ལྡོག་ཕྱིན་ཉོན་མོངས་པའི་འཕྲང་
ལས་དུས་ནམ་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ཐར་བ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རང་སྡེ་དངོས་
པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས། །ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འཇོག་རྒྱུ་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་དེ་ཉིད་འཇོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད། ཅེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། །མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། ཞེས་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་

300

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་ཕུང་པོ་རྣམས་འཇོག་དགོས་པས་ན་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་གང་དག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ། །ཞེས་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བཀག་ནས་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་གསུངས་པས་ཕུང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་གསུངས་ལ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་

སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་འདོད་ན། །དེ་ནི་ཕུང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ། །གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་
གསུངས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་གང་
གི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ཡང་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་དོན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཤིང༌། མདོ་གཞན་ལས་ནི་གཟུགས་བདག་མིན་པ་སོགས་སུ་གསུངས་

301

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་འཛིན་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་ཤེས་ཤིང༌། སྐབས་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

དམིགས་རྣམ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདིས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་བདག་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བས་བདག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའོ། །འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

དམིགས་པ་ནི་ང་ཡི་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་
དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མི་འཛིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བ་
ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་ན་དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་འགོག་པའི་ཚེ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འགོག་རིགས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ནི་བདག་གི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། །གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་བླང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་

302

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཤད། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། མེ་ནི་སྲེག་བྱེད་ཤིང་ནི་བསྲེག་བྱ་ཡིན་པས་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ལྟར་ན་བུམ་སྣམ་སོགས་དང་ཉེ་བར་བླང་བྱའི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་ཀུན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྩ་ཤེ་ལས། །དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་བླང་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་མི་འཇོག་པས་ན་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཐད་དོ། །
དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་ངས་མཐོང་ཟེར་བ་
དང་ངའི་རྐང་ལག་ན་བ་དང་སོས་པ་ལ་ང་ན་བ་དང་སོས་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་བསྙོན་མེད་བྱེད་པ་ལྟར་འཇོག་རིགས་སོ། །ཚུལ་དེས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དང་བསྟུན་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ད་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙལ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་
པར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང༌། །ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོན་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་ན་གཅིག་
དང་དོན་གཞན་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡང་འཐད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའི་ཡང་
དངོས་གཞིར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

303

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང༌། བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་དང༌། ཕྱི་དོན་འཇོག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་འཇོག་པར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དང་འཁོར་འདས་བདེན་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བླ་ན་མེད་པ་མཛད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྡུད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་
ཆོས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་ནས་སྐྲག་པའི་གནས་
སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འགག་དེ་དག་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་

གིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་གསུངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་འགག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པའི་

304

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གནས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་ཁྱད་པར་ཅན། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྙད་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་སྐྱེ་
གནས་འཇིག་གསུམ་ཡོད་མེད་དང༌། མཆོག་དམན་བར་མ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

རྣམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱི། དངོས་པོའི་
སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ནི་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འཇོག་པས་
བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་མི་འཇོག་པར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལུགས་སྲོལ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབང་གིས་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་དང་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཇོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཐ་སྙད་ལ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་ཀྱང་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཇོག་ལ། ཕུང་པོ་དང་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་གཉིས་ཀ་ཡང་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་གྱི་དཔེ་འདི་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་པས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གི་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བཟུང་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་ཆོས་བདག་གྲུབ་མཐས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ཁས་ལེན་དེ་མ་དོར་བར་དུ་གང་ཟག་

305

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་བདག་གཉིས་ལ་ཕྲ་རགས་མི་འབྱེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབང་གིས། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འདོར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་སྔ་མ་འདི་དང་འདྲའོ། །

བདེན་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་ཚུལ།

སྐབས་འདིར་ཉན་རང་འཕགས་པས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་དགོས་པར་འཇོག་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། །ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་
པས་སྲིད་པ་འདི་ལས་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡང་ཤེས་པས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡོད་ལྟས་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་གེགས་མི་བྱེད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་ཅིང༌། ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའི་མེད་ལྟས་ནི་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བས་སྲིད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་
མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་དགོས་ལ། ཞེས་པ་ནས། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཤེས་པས་གྲོལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོལ་ཞེས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་པ་ལ་དྲང་

306

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དུ་མི་རུང་སྟེ། སྲིད་པ་འདི་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དགོས་པ་ཡང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། །དེ་བཞིན་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་
ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཅེའམ་མེད་པ་ཞེས། འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་སྟེ། །རྨོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ། །ཡོད་པ་བ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །མེད་པ་བ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡང་ཤེས་ཕྱིར། །གཉིས་ལ་མི་རྟེན་ཐར་བར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་དེ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་འདི་སྨིག་རྒྱུ་དང་འདྲ་བར་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཐར་
བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་ནས་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་མ་བཀག་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་གནས་མེད་པ་ལ་ཆགས་སྡང་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཕྲ་མོར་འཇོག་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང༌། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པར་འཇོག་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་པ་གཅིག་བུའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བརྒྱ་པ་ལས། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་

307

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་སོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང༌། སྲིད་པའི་ས་བོན་དང་བག་ཆགས་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་མཐོང་ན་ནི་སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ནི་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་གྱི་གཏི་མུག་དངོས་པོའི་བདེན་འཛིན་
དང་སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་བཤད་ཅིང༌། དེ་ལྡོག་པ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་དགོས་པ་དང༌། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་ཉིད་ལ་གསུངས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲིབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

དེས་ན་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་སྤྱིར་སྲིད་པའི་ས་བོན་མིན་ཀྱང༌། སྲིད་

པའི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ས་བོན་དང་འདྲ་བས་ན་དེར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་སྐབས་འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་

308

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་ལས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བར་ལྡོག་པར་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌། འཇུག་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མཐོང་བ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་ཚུལ་ཡང་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་མ་རིག་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དམིགས་པའི་ང་ནི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་མིན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

ང་ཡིན་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་

309

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་འཇིག་ལྟ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་
རྟོགས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ངེས་ནུས་ཤིང༌། དེའི་དབང་གིས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང༌། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བརྒྱ་པ་ལས། །ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །གཏི་མུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་འདིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྙད་པར་བྱ།
ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དཔེར་ན་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་འབྲལ་བ་མེད་པར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ལ་གནས་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་སྦྱོར་
བར་བྱེད་པས་ན། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་གཏི་མུག་བཅོམ་པས་དེའི་དབང་གིས་འཇོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མཐོང་
པས་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་རྟེན་

310

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འབྱུང་གི་དོན་སྟོན་པའི་གཏམ་འདི་ཁོ་ན་བསྙད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྡོག་པ་ལ་
རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་ཤགས་འགྱེད་པ་ཙམ་གྱི་མཁས་པ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། དབུ་མའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་ཕྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་

ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་སྟེ་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་དགོས་པས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པ་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ལ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་བར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་པས་ན་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནར་འཇོག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིནགྱི་ལྷན་སྐྱེས་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
གཉིས་ནི་མེད་པས་རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་རྐང་ལག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་

311

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེས་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་རྐང་ལག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་གསར་དུ་ལེན་དགོས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཅི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་མེར་མེར་པོ་དང་ཏར་ཏར་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་འགྱུས་པ་སོགས་འབྱུང་བས་ན། ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཏུ་གྲུབ་

ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྐང་ལག་སོགས་གྲུབ་དགོས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་འགྲུབ་
ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་གྲུབ་པས་ན་བློ་དེས་རང་རྐྱ་བའི་རྫས་གཞན་དུ་
འཛིན་པར་བཞག་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྙམ་མོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། །གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་
ནས། །བདག་གིས་བུ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང༌། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་

འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་ས་བོན་བཏབ་པ་དང་ཤིང་བཙུགས་པ་ན་བདག་གིས་བསྐྱེད་དོ། །བདག་གིས་བཙུགས་སོ། །སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་སྐྱེ་ཡི་རང་དང་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་བསྐྱེད་པར་མི་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

312

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤིང་སྡོང་གི་ས་བོན་ཙམ་ཞིག་བཏབ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིང་སྡོང་བསྟན་ནས་འདི་བདག་གིས་བཙུགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང༌། དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འཇོག་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཀུན་བཏགས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང༌། རང་རྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་ནུས་པ་ཡང་མིན་པས་ན། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཕྲ་རགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ་བཞིན་
དུ་འདོད་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རིགས་པ་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པས་
བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཀུན་བཏགས་སུ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིའི་ཤེས་སྒྲིབ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཆེས་མི་འདྲ་བས་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང༌། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་དག་གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་

313

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སེམས་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ལུས་ངག་གི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅདསྤངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱིས་སྤྲེའུ་
ལྟར་མཆོང་བ་དང༌། ངག་གིས་གཞན་ལ་རྨངས་མོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ་དེ་འདྲའི་གནས་ངན་ལེན་ཕྲ་མོ་བག་
ཆགས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་མན་ཆད་ལ་ནི་གཏན་ནས་སྤངས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ལས་གསལ་བའི་ངོས་འཛིན་ལུགས་འདིའི་སྐོར་དང༌། ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩོད་
མེད་ལས་མ་བྱུང་ངོ༌། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྡུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་
ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པར་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་
སྒོ་བར་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་མུར་ཐུག་པ་དང་གོམས་བ་དང་རྩ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་

314

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གསུངས་པ་ལྟར་བག་ཆགས་དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་
པར་བྱེད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་སྒོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། ངོ་བོའི་རྣམ་གྲངས་ཕྱེ་ན་མུར་ཐུག་པ་དང༌། གོམས་པ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། བག་ཆགས་ཏེ་བཞིར་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ལམ་དངོས་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེས་ཀྱང་གང་ནས་སྤོང་བའི་ས་མཚམས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤོང་བའི་མགོ་རྩོམ་ཞིང་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་མ་ཚང་དང༌། དུས་རིང་པོར་གོམས་མ་གོམས་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་

ལམ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྐབས་འདིར་འབྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང༌། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་རགས་ཀྱང་མི་
འདྲ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྤོང་བའི་རིམ་པ་དང་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

འཇོག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་སྔར་རིམ་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤེས་སྒྲིབ་འདི་སྤོང་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་སྔར་བཤད་པ་ལས་གཞན་པ་མེད་མོད་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་དང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་བྱུང་ངོ༌། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

315

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཕྱི་དོན་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

གཉིས་པ། ཕྱི་དོན་འཇོག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་སྔར་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དུ་མཚུངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་དབུ་མ་པ་གཞན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང༌། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་འཇོག་ཀྱང་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ལ་དེ་བསགས་པའི་རགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་དོན་ཆ་མེད་འགོག་
དགོས་ཀྱང་སྤྱིར་ཕྱིར་དོན་འགོག་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་དོན་བཀག་ན་ལུང་དང་
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་གཉིས་ཀས་གནོད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲའི་གཅོད་ཚུལ་ཡང་ལེགས་ལྡན་དང་མཐུན་པས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་

དེས་ལེགས་ལྡན་ལྟར་ཕྱི་དོན་མ་བཀག་ཅེས་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་དེ་

316

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དྲང་དོན་གྱི་མདོར་འགྲེལ་བས་ཕྱི་དོན་བཀག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་

བཅུ་པའི་མདོ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་མི་འཇོག་པས་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མདོ་དེའི་དོན་ཡང་མིན་ལ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པས་ན་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མདོ་དེའི་དོན་མིན་པར་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཕུང་པོ་ལྔ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང༌། དོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བརྒྱ་པ་ལས། །གཅིག་ཡོང་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ་ཉིད་མིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའང་མིན། དེས་ན་འདི་ཡོད་འདི་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་ཤེས་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་མེད་ཅེས་འཇོག་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བརྒལ་ཞིང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་ལས་ཀྱང་ཉམས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་སྔར་ལྟར་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བརྒལ་ལ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་བཞག་ལས་ཀྱང་བརྒལ་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་བརྒྱ་པ་ལས། །འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤད་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འདོགས་བྱེད་རྣམས་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་

317

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཁོངས་སུ་འདུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདུ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་མིན་རྣམས་ནི་རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་མ་བཞག་པ་ནི་འགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ་དེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚངས་པ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ། གཟུགས་
འགགས་ན་གཟུགས་བརྙན་འགགས་པ་བཞིན་དུ་དེས་བཞག་པའི་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བྲལ་ཞིང་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་ལུང་དེས་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་མི་སྣང་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་དང་འདྲ་བའི་སྤྱིར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ཀྱང་འགགས་ལ་དེའི་དབང་གིས་ཕྱི་དོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཁུངས་སུ་
འདྲེན་པའི་རྩ་བ་ནི་ཕྱི་དོན་མེད་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དེ་དག་འགགས་པ་དང་མེད་པར་སོང་བ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །

318

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

དེ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་ཀྱང་ལས་ཀྱི་

བག་ཆགས་འཇོག་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། །གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་
པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་
ལོན་ལས་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་སྔ་ཕྱིའི་ནུས་པ་ལས་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པར་མ་ཟད། ལས་དེ་བསགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཀྱང་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་ཤེས་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤང་སླ་བ་མ་ཟད་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ཀྱང་
ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་

འཇོག་ཤེས་པ་ནི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་

འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཀུན་
གཞི་འཇོག་པ་ཡང་མིན་ཞིང་བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང༌། ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་མ་འཇོག་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་རྫས་གྲུབ་དང༌། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་གྱི་

319

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འཇོག་པ་
མིན་པས་འདིར་ནི་ལས་གང་བསགས་ཀྱང་ལས་དེས་དེའི་ཞིག་པ་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་ཞིག་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་རང་འབྲས་ལས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཡང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་དེ་ཉིད་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འཇོག་པའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་
བའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དང༌།
ཆུད་མི་ཟ་བ་དང༌། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་སོགས་དུས་གསུམ་ག་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་སྟེང་ནས་འཇོག་ཚུལ་ཡང༌། བུམ་པ་འདས་པ་ནི་བུམ་པ་ཞིག་པའི་དུས་ཡིན་པས་བུམ་པ་འདས་པ་དང་བུམ་པ་ཞིག་པ་གཉིས་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་བུམ་པ་བྱུང་མ་ཟིན་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་དུས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་དང༌། བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་

320

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བུམ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་དུས་སུ་འཇོག་དགོས་པས་དང༌། བུམ་པ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་ལ་བལྟོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་བུམ་པའི་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འཇོག་པ་དང༌། དེ་ཡང་བུམ་པ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་ལ་བལྟོས་ནས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་ཚུལ་ཡང་དེས་ཤེས་ནུས་སོ། །
དེ་ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པ་རྩ་ཤེས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་བུམ་པ་དང༌། དངོས་མེད་ནི་བུམ་པ་ཞིག་པར་འཇོག་ལ་དེ་གཉིས་ཀའང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱེ་བར་དེའི་གོང་དུ་བཤད་པའོ། །ཞེས་
པ་ནས། ཕྱིར་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་

ཚིག་གསལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང༌། དེའི་གནད་ཀྱིས་

དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ལྟོས་གྲུབ་ཕྲ་མོའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཤེས་པས་དེ་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་དང༌། རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འདས་པ་དང༌། རང་དུས་ལ་བལྟོས་ཏེ་ད་ལྟ་བར་བཞག་པ་ནི་བལྟོས་ས་བལྟོས་འཇོག་གིས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དུས་གསུམ་འཇོག་མི་རུང་བ་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་འཇོག་

321

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་ཡང་མིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། །དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་འོ་དེ་དོན་མེད། །དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད། །ཅེས་
གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་སེམས་ཅན་དང་བདག་དང་རྣམ་རིག་རྣམས་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་དང་སེམས་ཅན་སོགས་མེད་པ་ཡང་མི་རིགས་པས། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་མེད་ན་དེ་དག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དེ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པ་འགྱུར་དགོས་པ་ནི་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཕྲ་མོའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དབུས་མཐའི་གཞུང་འདི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་
དབང་དུ་བྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་
ལས་ཕྱི་དོན་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་རྡུལ་ཆ་མེད་
ཀྱིས་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡིན་པས། འདི་དང་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཕྲ་མོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

322

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རང་རིག་མི་བཞེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་རང་རིག་མི་བཞེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན། ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་བློ་གང་ཡིན་ཀྱང་དེས་རང་གི་ཡུལ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་གཞན་རང་རིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྔར་རང་གིས་ཡུལ་མཐོང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་དྲན་པ་ན་སྔར་ངས་མཐོང་སྙམ་དུ་དྲན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་དྲན་པའི་དྲན་ཚུལ་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པའི་ཚུལ་ལུགས་
ཡིན་ཞེས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རང་རིག་མེད་ན་དྲན་པ་སྐྱེས་པ་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཤད་པ་དེ་འདིས་སེལ་བ་མིན་ཏེ། འདི་ནི་དྲན་བ་སྐྱེ་བའི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་ན་ངས་

སྔར་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་རང་གིས་མཐོང་བར་དྲན་པས་དྲན་ཚུལ་དེ་ནི་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་ན་སྐྱེ་བར་འགལ་བས་སྔ་མ་རང་རིག་གོ་
སྙམ་པའོ། །འདི་ནི་རང་རིག་གི་དབང་གི་མ་བྱུང་ཡང་སྔར་གྱི་ཡུལ་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་
དང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་སྔར་ངས་
མཐོང་སྙམ་དུ་དྲན་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པོ། །དེ་ལ་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་མྱོང་བ་དང་

323

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཅད་པའི་ཡུལ་ཕྱིས་གྱི་སྔོ་འཛིན་དྲན་པས་མ་མྱོང་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ངེད་ཀྱི་ལྟར་ན་མྱོང་དྲན་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་བྱམས་པས་མྱོང་བ་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་

དྲན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལུགས་ལ། མྱོང་བ་དེ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འཇོག་ཅིང༌། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་སྔར་ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ན་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་དེ་ལ་རང་མྱོང་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་ཏེ་
དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྔོན་པོ་
འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་ཡུལ་སྔོན་པོ། །མཐོང་བ་དྲན་པ་ན་སྔོན་པོ་མྱོང་
བའི་མྱོང་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྤྱིར་མྱོང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བའི་རང་མྱོང་
ནི་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མར་མེའི་གསལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་མར་མེའི་གསལ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །
འོ་ན་མར་མེའི་གསལ་བ་ཡོད་པ་གང་གིས་འགྲུབ་ན་མར་མེ་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བ་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་མུན་ནང་གི་གཟུགས་གསལ་བའི་དབང་ཁོ་ནས་དེའི་གསལ་བ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོ་

324

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཛིན་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་ནི་དེས་འགྲུབ་ལ་དེ་ནི་ཡུལ་གསལ་བའི་དབང་ཁོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་གསལ་བ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་རང་མྱོང་བ་དང་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་དང་རང་རིག་གིས་མྱོང་བ་སོགས་ལུགས་འདིར་འཇོག་མི་རིགས་སོ། །
དེས་ན་དེ་འདྲའི་མྱོང་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མྱོང་བའི་ཐ་
སྙད་འཐད་ཀྱང༌། ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བའི་
གཞན་མྱོང་འཇོག་པ་ཡང་མིན་ལ། ཡུལ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས་གཞན་མྱོང་བ་དང་འགྲེལ་པ་ལས། དྲན་འགྱུར་བྱི་

བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུས་སྔར་ཡུལ་སྔོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་དེའི་དུས་སུ་སྔོན་པོ་མྱོང་གི་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ནི་སྐྱེས་མ་ཟིན་ལ་ཕྱིས་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་སྔར་ངས་
སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ངོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་སྔར་ངས་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྔར་སྔོ་འཛིན་གྱིས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཕྱིས་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དྲན་པས་ཀྱང་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་
བོའམ་རང་བཞིན་ནས་སྔར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་མིན་གྱི་སྔར་སྔོ་
འཛིན་གྱིས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པའི་དབང་ཁོ་ན་ལ་བལྟོས་ནས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་ལྟར་ན་མྱོང་དྲན་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ལྟོས་གྲུབ་ཕྲ་མོ་འདི་ལ་ཐུག་པ་

325

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་ནོ། །དེས་ན། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་འདི་ལ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ནས་བཤད་ཚུལ་གང་བྱས་ཀྱང་ལྟོས་གྲུབ་ཕྲ་མོ་སྒྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྩ་བ་འདིར་གསལ་བ་བཞིན་མཐའ་ཆོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩོད་བཟློག་ལས། །གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམ་ལ་མ་བལྟོས་པར། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་འགྱུར་འདིར། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་
རང་འགྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ལས་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་རང་གི་གསལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཚད་མ་འཇོག་
དགོས་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མ་བལྟོས་པའི་ཚད་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པར་འགྱུར་བས་

སྐབས་འདིར་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་པས་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་འདི་ནི་དེ་གཉིས་གཞན་གྱིས་ལྟར་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ཞེས་པ་ནས། སྔོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་
པས་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་ཟག་དྲན་པ་དེས་སྔོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དྲན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཚུལ།

གསུམ་པ། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་ལ། རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་བྱུང་ཚུལ་དང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་

326

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
གཞན་ལུགས་དང༌། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང༌། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་འཐད་པའི་ཚུལ། འདི་ལ་ཐལ་རང་གི་འདོད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཕྱོགས་གསལ་བར་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསལ་ཁ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་

མཛད་གོང་དུ༌། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་

སྐྱོན་བརྗོད་མང་དུ་མཛད་པ་དེ་ཡང༌། ཐལ་རང་གང་འཐད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བར་

རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གཉིས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་འགོག་བའི་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་འོས་མེད་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་འབྲང་
སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་རྒྱུས་འདུག་པས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་བཀག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟླ་བས་

ལེགས་ལྡན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བཤད་པ་འོང་རྒྱུར་སྣང་ཞིང༌། ཞི་བ་འཚོ་དཔོན་སློབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཟླ་བས་རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་སྐྱོང་སྤོང་མཛད་རྒྱུར་སྣང་ཡང་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསལ་བ་བཞིན། རྗེ་བཙུན་པའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་གསལ་བས་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་

327

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ལ་རང་རྒྱུད་འཐད་མི་འཐད་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བ་འགོག་མི་འགོག་གི་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་སྨྲ་བའི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནས། དངོས་སུ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཕྱེ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་ན་རང་རྒྱུད་འདོད་དགོས་ལ། འདི་ལྟར་འགྲེལ་ན་དེ་འདོད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་གསུང་རབ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་མོད་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། ཟླ་བས་རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མཛད་རྒྱུར་སྣང་ཡང་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པར་མཛད་པ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བཞག་འཇོག་པ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་
ཀྱིས་དགག་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བར་བཞེད་པར་མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་གཞན་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་འཇོག་མི་འཇོག་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་འགོག་ཚུལ་བཤད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དེ་ནི་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་

328

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། དེས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་པ་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རང་གིས་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་དུ་ཐག་བཅད་ཀྱང་སླུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་གྱུར་
གྱིས་ལོག་རྟོག་འགོག་ལ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་མེད་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་བའི་བར་གྱི་གཞན་ལུགས་འདི་རྣམས་འདིར་བཀག་པར་མཛད་པ་ལྟར་ལས་ཟུར་དུ་འགོག་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་མ་བྱས་སོ། །ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་གཅིག་པ་མང་པོ་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་མི་གཅིག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟེང་དུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ལུགས་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་སྒོས་ཁྱབ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་
གི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་པོས་འཕུལ་བ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདོད་ཚུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འདོད་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་ལ་པཎྜི་ཏ་ཁ་ཅིག་སོགས་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་གོང་གི་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་མེད་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་
ཚིགས་འགོད་རྒྱུ་མེད་པར་སྤྱི་ཁྱབ་སྒོས་ཁྱབ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དབུ་མ་པའི་ལུགས་
ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་ངོས་བཟུང་ལུགས་ཚུལ་ལྡན་གང་ཡང་མེད་པར་ཐ་སྙད་འཇལ་བྱེད་

329

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་ནས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་དོན་འཇོག་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་ངོར་འཇོག་ཅིང་རང་ལུགས་ལ་འཇོག་རྒྱུ་མེད་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་འགོག་ཚུལ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་
གསལ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ།
གཉིས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལ། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཚུལ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་

བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་འདིར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་འཇོག་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་ཉད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པས་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ན་ཡང་
ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས་སྐྱོན་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ། འགྲེལ་པ་ལས། གང་གི་ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིར་འགྱུར་ཞེས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་སྐྱོན་དེ་

330

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འཇུག་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་གང་གི་ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱིས་

རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པའམ་སྐྱོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

ཁས་ལེན་པ་ལ་འགྱུར་ཞེས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་

སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་སུན་འབྱིན་དང་མགོ་མཚུངས་བྱས་ནས་འཇོག་ལ། དེ་འགོག་པའི་ལན་དུ་འཇུག་པ་ལས། སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་

མ་ཕྲད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་
གང་ལ། །ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། ཡོད་པ་མིན་
པས་ཐལ་བར་འགྱུར་པ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་སུན་འབྱིན་བྱ་
འབྱིན་བྱེད་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་འདི་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སུན་འབྱིན་བྱ་འབྱིན་བྱེད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་ནི་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་སྐྱོན་དེར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སུན་འབྱིན་བྱ་འབྱིན་བྱེད་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་བདག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། སུན་དབྱུང་བ་དང་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་
ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་མཚན་ཉིད་

331

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐབས་འདིར་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུས། རབ་འབྱོར་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་བམ། སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅེས་
དཔྱད་ནས་དྲིས་པ་ལ་ལན་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན། ཅི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་ཡང་གནས་བརྟན་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་རབ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་བ་དྲི་
ལན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ཀྱི་བརྟགས་དོན་བཙལ་ནས་དྲིས་པ་ཡིན་
པས་དེའི་ལན་དུ་ཐོབ་པ་དང་མི་འཐོབ་པ་གང་ཡང་མི་འདོད་ཅེས་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། འོ་ན་ཅི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། འདིར་ཇི་ལྟར་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་དང་
མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་བཀག་ཅིང༌། གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་ཁས་
བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྱིན་པ་དག་ཀྱང་ཕྲད་པ་དང་

མ་ཕྲད་པར་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བ་སུན་
འབྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་
སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་འཐད་
པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་

332

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གསུངས། དེའི་དོན་སྐབས་འདིར་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཀག་པ་འདི་ནི་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་མ་བརྟགས་མ་

དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་དང་མ་ཐོབ་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་འཐད་པར་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་སུན་དབྱུང་བྱ་འབྱིན་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་སུན་དབྱུང་བྱ་
འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་
ནི་བཏགས་དོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་སུན་
འབྱིན་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱོགས་
ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་འཐད་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་གནས་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་དྲིས་ལན་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་ནས། རྩོད་ཟློག་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་སུན་བྱིན་བྱ་འབྱིན་བྱེད་དང་ལས་འབྲས་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་

ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་མིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང༌། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་པ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། ཞེས་

333

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བ་དང༌། ཚད་
མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་སོགས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་དབང་ཁོ་ནས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་ལྟོས་གྲུ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་ཡང་མང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་

འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་དམ་བཅའ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་པ་དང༌། ཡང་གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། ཅེས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱིར་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ལ་འདྲེན་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་ནོར་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ལ། རྩོད་ཟློག་གི་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་མཆོག་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ན་ནི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། དེ་མ་བཞག་ན་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་ལ་ཡང་འཇུག་པར། གང་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི། ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡོད་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཡང་

དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་པའི་དོན་ནི་འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང༌། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་

334

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ལའང༌། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་མེད་ལ་ཡོད་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཡོད་བ་མིན་པས་དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀླན་ཀ་བཙལ་ཀྱང་བརྗོད་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་་འགྲེལ་ལས། བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་འདི་མི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ལན་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་

གླགས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་འཇོག་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་བྱ་འབྱིན་

བྱེད་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་ཀླན་ཀ་འཚོལ་བ་འདིས་ནི་དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གླགས་མི་རྙེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་བཏགས་ཡོད་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ཐོབ་ཅེས་དཔྱད་
ནས་སུན་འབྱིན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་དཔྱད་ནས་སུན་འབྱིན་པའི་ཀླན་
ཀས་ནམ་ཡང་གླགས་མི་རྙེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཁུངས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་མི་རིགས་པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་

335

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཇོག་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། བརྟཊ་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང༌། སུན་དབྱུང་བྱ་འབྱིན་བྱེད་ཕྲད་མ་ཕྲད་གཉིས་པོ་གང་གི་སྒོ་
ནས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་པར་མི་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུ་འགོག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་དེ་རྣམས་དྲངས་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་མེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཤེ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་བཀག་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དེས་བསྒྲུབས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡང་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་
ཞིང༌། འགོག་བྱེད་དངོས་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། རིགས་པ་དེ་ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང༌། སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ནི། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན།
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་

336

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱོར་ན་ནི། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་བདག་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པས་ན། རང་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་འགོག་ཅིང༌། གཞན་གྲངས་ཅན་པ་ལབསྟོས་ཏེ་དོན་དམ་
གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་པ་འགོག་པ་ལ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་བཀག་ན་ལེགས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ལ། ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་

བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་ནི་འགོག་ཀྱང་མི་དགོས་པས། དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་
བ་ཡང་མི་རིགས་པས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་

བ་དེ་ལ་རང་གཞན་གང་ལ་བལྟོས་པའི་དོན་དང་དགོས་པ། གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་རང་མཚན་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དང་རྟགས་དང་དཔེ་གང་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རྒྱུད། རྟགས་སུ་མ་ཟད་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་འཐད་མོད། ཅེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་པས་ནི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་འདོད་ཀྱི་བདག་དང་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་
མི་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་འདོད་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པར་
འདོད་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ན་ནི། ཆོས་ཅན་རང་གི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་མིག་

337

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་སོགས་ཡོད་པས་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་ན། ཕ་རོལ་པོས་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །ཡང་ཅི་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་
མིན་ཏེ། དེ་འཛིན་ན་སྒྲའི་ཁྱད་པར་བྱས་མི་རྟག་འཛིན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་དོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་

འཛིན་ན་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐྱོན་བརྗོད་ལ། ཁྱད་པར་དེ་དག་ང་ཡང་མ་སྦྱར་བའི་སྒྲ་ཙམ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལེགས་ལྡན་
གྱིས་སྤོང་བར་མཛད་དོ། །སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་འདི་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡང་འཇོག་ཚུལ་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲ་སོགས་སྤྱི་ཙམ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་
ནུས་ཀྱང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མི་འཇོག་པས་ན། གོང་གི་སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོན་དེ་
དག་སྤོང་ནུས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ལན་དུ་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་
མིག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་མིན་པར་ཁས་
བླངས་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་སྟེ་དངོས་འགལ་

338

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡིན་པས་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་མིན་ན་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་བཀག་གོ །དེའི་ཕྱིར་

མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་སོགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྐབས་འདིར་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་མིག་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དེའི་རྙེད་དོན་ལ་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་
དེར་སྣང་བའི་རྫུན་སྣང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་འཕུལ་མཚམས་བསྟན་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་དེ་དག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་མིག་སོགས་ལ་ཚད་མར་སོང་ན་དེའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པས། དེའི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་མིག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇལ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇོག་ཅིང༌།
ཐལ་འགྱུར་པས་ནི་མིག་སོགས་རང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇོག་པས་རྒྱུ་མཚན་དེས་ལེགས་ལྡན་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་མིག་སོགས་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་སྟེ་དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་

339

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཤད་སྙིང་པོར། གཞན་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་མིག་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་དགག་འདོད་ནས་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་
ཚད་མ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚད་མར་སོང་ས་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཅིག་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་དེ་འདྲའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་མཚན་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་ན་དེའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གཉིས་ལ་ཚང་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གང་ཡང་
མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ན། སྒྲ་ཙམ་དང་མིག་སོགས་ཙམ་གང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཡང༌། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པ་སོགས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེའི་ཚེ་ཐ་སྙད་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཅིག་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་རང་གི་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སྒྲ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཀྱང་དེ་གང་རུང་

340

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚད་མ་ཞེས་སྦྱར་ནས་སྒྲ་སྐྲ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སྒྲུབ་
མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཤེསཔ་ལ་སྤྱིར་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་སུ་ངེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་ནས་སྒྲུབ་མི་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་ང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ཚད་མས་འཇལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་མིག་སོགས་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཉིས་སུ་ངེས་ཀྱང༌། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་
དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་ཙམ་འཇལ་བ་མི་འགལ་བས་ན། སྔར་གོང་དུ་མིག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ན་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དོགས་པ་སེལ་
ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང༌། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཙམ་ལ་
སྐྱོན་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་ཐམས་ཅད་སྒྲ་
དང་མིག་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་པའི་དོགས་པ་སྤོང་ལུགས་མིན་གྱི། ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་དང་ཡོད་ཚུལ་ལ་མ་མཐུན་པས་ན། དེའི་སྐྱོན་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཀྱང་དགག་པར་གསལ་

བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་སྒྲ་འཇལ་པའི་ཚད་མ་ལ་རྟག་མི་རྟག ཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། དོགས་པ་འདི་འདྲ་ནི་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་དོན་མེད་པས་

341

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཟླ་བས་ཀྱང་དེའི་སེལ་ཕྱོགས་མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུས་དེ་འདྲ་བའི་རྒོལ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་བས་དེ་བཤད་ན། ཞེས་པ་དང༌། ཟླ་བས་དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་སོང་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་པོ་ག་ལ་སྲིད་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་འགོག་གོ །ཞེས་པ་ཡན་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་སྐབས་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ན། རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་བློ་དེས་མིག་སོགས་འཛིན་པ་ན་བདེན་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྤྱིར་སྒྲ་ཙམ་དང་མིག་སོགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་ནི་ཆོས་
ཅན་དེ་རྣམས་ལ་ཚད་མར་སོང་ཕྱིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་སྒྲ་ཙམ་དང༌། མིག་
སོགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བྱས་ཀྱང༌། ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་འཇོག་རྒྱུ་མེད་པར་གོང་གི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་་སོང་བའི་དབང་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ནས་བཀག་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་ན་འདི་རྣམས་ཀྱི་གནད་འགག་

ཤེས་ན་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང༌། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དམ། །ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་
ནུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་འབྱེད་

342

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ཀྱི་གནད་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་པས་ལུང་དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་བྱད་བཞིན་གཉིས་ལ་མཚོན་ན་དེ་
གཉིས་ཀ་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང༌། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ལ། བྱད་བཞིན་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བྱད་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བས་མི་རྟོགས་ཤིང༌། དེ་ནི་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་འབྱེད་ཀྱི། ཁོ་རང་
གི་ངོ་བོ་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱེད་པ་མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇོག་ལ། རང་ལུགས་ལ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་

གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ། འདི་

343

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་གོང་དུ་སོང་ཟིན་པ་རྣམས་དང་སྦྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་གོ་སླ་བས་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་གཏུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་
འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་གཉིས་ཀྱང་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེསཔའི་རྙེད་དོན་ཡིན་ལ། ཚིག་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་
དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་འགལ་བར་འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་
རྩིས་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ནས་འཇོག་ཅིང༌། དེའི་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚད་མ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་སྒྲ་ཙམ་ལ་མི་སླུ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པར་འཇོག་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་ཡང་མ་སོང་ཞིང་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་མི་འཇོག་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་སྒྲ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པས་སྒྲ་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཡང་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བར་སོང་བ་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་དེའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས་རང་མཚན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་སྒྲ་ལ་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་
པར་འཇོག་པས་ན་དོན་དུ་ན་སྤྱིར་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་

344

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བློ་དེ་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་དེས་
རྙེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲ་དེ་ཉིད་མི་འཇོག་ཅིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་བློ་དེ་སྒྲ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་སྒྲ་དེ་ཉིད་དེའི་རྙེད་
དོན་དུ་ཡང་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
གཉིས་འགལ་བར་འཇོག་ཚུལ་ཡང་བློ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་དང་སྦྱར་ནས་འགལ་བར་འགྲོ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་ཕྱོགས་སྔའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་ཤེས་པ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་མི་རྙེད་ཅེས་འདོད་པ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་བློས་མི་རྙེད་ཅེས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་ཙམ་མིན་བྱས་ཀྱང་
ཆོག་གོ་སྙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་ལ་བཅུག་པ་འདིས་ཅི་དགོས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་འདིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་བཞག་པ་འདི་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ད་དུང་ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །ཏི་
མུག་བདེན་འཛིན་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པའི་བདག་གི་ངོ་བོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཇོག་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཅི་སྟེ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ལ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པའི་

345

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པར་འཇོག་ན་ནི་ཞེས་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་འདི་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིག་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

བའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་རྣམས་བཀག་ནས། ད་ནི་དཔེ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང༌། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། གཉིས་ཀའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། གང་ལ་ཚད་མར་སོང་སའི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ལ། མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་སྨྲ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བར་སྨྲ་བ་ལ་ནི་གཉིས་
ཀ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཇལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་འཇལ་ལོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པས་མི་འདྲའོ། །ཞེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་སྨྲ་བ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་
མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒོལ་བས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཇལ་ཡང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འཇལ་ལོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་ཚད་མས་འཇལ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པས་མི་ནུས་པ་དང༌། ཡང་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ལས་

346

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཟུར་དུ་མིག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པར་མི་ནུས་པ་ཡང་མིག་སོགས་དང་དེ་རང་གིས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས།

དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བར་སྨྲ་བ་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དེ་དོར་བའི་མིག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཇལ་ལོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པ་ཡང་དེའི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་ཚད་མས་འཇལ་ཚུལ་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ལས། གཞན་མིག་སོགས་ལ་ཚད་མས་འཇལ་ཚུལ་ཟུར་དུ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགག་བྱའི་ཚད་ལ་གཏུགས་པའི་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་
བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱང༌། སྒྲའི་དོན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་ཞེས་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་དུ་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པ་འདི་དག་གི་གནད་ཤེས་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་དག་གི་དོན་བཀག་ནས་ད་ནི་དཔེ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་

347

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་

དོན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་དངོས་སྨྲ་བ་མི་འདོད་པས་ཁྱེད་རང་ལ་མ་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་ནི་ངེད་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འདི་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དེས་ན་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ལ་བརྟགས་
ནས་སྐྱོན་བརྗོད་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་དངོས་པོ་ཀུན་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང་བརྫུན་པའི་མཐོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཡང་དག་པ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དང༌། འཁྲུལ་ཤེས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཡིན་
པས། དང་པོའི་རྙེད་དོན་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་གཉིས་པའི་རྙེད་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེ་ན་བདེན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་བཀར་བའི་
ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

348

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་བློ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་འཇོག་
པས་དེ་གཉིས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སྐབ་ཀྱི། ཀུན་

རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇོག་ལ། སྟོང་ཉིད་ནི་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་སོ། །དེས་
ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ནས་དམིགས་ཕུག་གི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཙམ་གྱི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་བརྩི་ཚུལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་འདོད་ཚུལ་དང་སྦྱར་ནས་འཇོག་དགོས་པས་དེ་ནི་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་དེ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ལ་
གསུངས་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་དང་དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་ངེད་ལ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་

349

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་རྙེད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། བརྟག་པ་གསུམ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་སུ་གང་འགོད་ཅེས་དྲི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་
ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

འདི་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་གཉིས་ལས་མ་མཛད་པས་ན་རྟགས་ཀྱི་

དོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དྲི་རྒྱུའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་ནས་ངོས་འཛིན་ན་ལེགས་པས། དེ་ལ་ཐོག་མར་རྩ་ཤེས་ལས། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་དང༌། གཞན་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་དམ་བཅའ་ནི་གྲངས་ཅན་པས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི།
འགྲེལ་བ་བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཤིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་རང་ལུགས་སུ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་བདག་ལས་

350

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ནས། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་
དངོས་སུ་འགོག་པ་ན། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིག་
དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་དམ་བཅའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་སྦྱར་ནས་བཀོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། དེའི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དང༌། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པར་བཞག་ནས་མདོར་བསྟན་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་སྦྱར། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་

སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཅི་སྟེ་ཡོང་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་བའི་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་

351

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཐལ་འགྱུར་ནི། རྒྱུ་དུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། འོ་ན། ས་བོན་འབའ་ཞིག་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་ལྡབས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ནས་
གྲངས་ཅན་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡང་དག་པར་བཀག་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ།

དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། དེ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་གྱིས་

སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་

སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ལྡོག་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། དེའི་ཆོས་ལྡོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཞིག་ཀྱང་མ་བཀོད་ཅིང༌། མཐུན་དཔེར་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་བཀོད་པར་དམ་བཅས་པ་ཙམ་ཞིག་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་

352

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བ་ཡང་འདིར་གཞན་ནི། གྲངས་ཅན་ཡིན་ལ་དེའི་ཉེས་མ་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་མྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཟེར་རམ། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་མྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཟེར་བ་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་པས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་རྩོད་པས་
སྐབས་རྙེད་ཚུལ་ནི། ཁྱེད་རང་གི་འགྲེལ་ངག་འདི་སྒྲ་སོར་བཞག་ན་འབྲེལ་མི་འདུག་པས་ལྡོག་དགོས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང༌། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་དངོས་ཟིན་ལ་བཀོད་འདུག་པ་ལ་དངོས་ཟིན་འདི་ལས་ལྡོག་དགོས་ལ། དེའི་ལྡོག་ཚུལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ལྡོག་པ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་ལྡོག་གམ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་བསྒྲུབ་བྱའམ་དམ་བཅའ་ལྡོག་ཚུལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པར་ལྡོག་དགོས་པས་ན་མི་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་ཞེས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཕངས་པས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་གླགས་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་རཏྣའི་མཚན་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རང་

བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་བཅད་

353

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པས་འདིར་ཡང་བདག་སྐྱེ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་དགོས་པ་ལ། སྦྱོར་བ་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱས་གཞན་སྐྱེ་འཕངས་ནས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སོང་བས། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཀླུའི་ཞབས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་འགྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་ལྡོག་དགོས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ཡང་ལྡོག་དགོས་པར་མཚུངས་ཀྱང་ལྡོག་ཚུལ་མི་མཚུངས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་ལྡོག་དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་ལྡོག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པ་ལྡོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལྡོག་ཚུལ་དེ་ནི་འགྲེལ་ངག་གི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལྡོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལྡོག་པའི་དོན་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སླར་
ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བསྟན་ཏེ་ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་འདོད་པའི་བདག་སྐྱེ་ཙམ་ཞིག་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི་གཏན་ནས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་

འདིའི་དམ་བཅའ་ལྡོག་དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ལས་ལྡོག་སྟེ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་དགོས་པས། ལྡོག་དོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ནི། ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་

354

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཁས་བླངས་པ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་
ལེན་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་འདི། ཐལ་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་

དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་རྟགས་སུ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
ལྡོག་ཚུལ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་རྟགས་ལྡོག་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའི་ལྡོག་དོན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་
བ་ལྡོག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་དང་འབྲེལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་
ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འདི་དང་
དགོངས་ཚོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་མི་འདྲ་བས། དགོངས་ཚོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ལྡོག་དགོས་པ་སོགས་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་དང༌། ཚིག་གསལ་ལྡེ་མིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ལ་ཤེས་བར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་གཞན་གསུམ་

འགོག་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་
ཚུལ་དང་བཅས་པ།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་རྣམས་
དང༌། གཅེར་བུ་པ་སོགས་གཞན་སྡེ་འགའ་ཡང་འདོད་པར་གསུངས་ཤིང༌། གཉིས་

355

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང༌། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱང་
ཕན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པས་དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་རིམ་པར་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ཡང་
གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་བསྐྱང་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་
ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པར་མཛད་ལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར།
དེས་ན་དེ་ལ་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པ་
ལྡོག་པར་བྱས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གམ། གཉིས་ཀའམ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
སྔ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་དབྱུང་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་བ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན། །གླ་སྒང་སླེ་ཏྲེས་སྐྱུ་རུ་ར་དག་རིམས་ལ་ཕན། །སྨད་འཚོང་རྣམས་ལ་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་འགའ་ཡང་མེད། །སྨིག་མའི་སྨིག་བརྡེའུ་དག་ནི་ལྕི་
ཞིང་ཁ་བག་ཡོད། །ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་དག་ནི་ཚ་བའི་དུས་ན་བསིལ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གང་

356

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫ་བུམ་ལྟ་བུ། འཇིམ་པའི་
བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་སྐྱེ་དང་རྫ་མཁན་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ལ་བལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེར་འདོད་ཅིང༌། དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། བུད་དྷ་
དཱ་ལི་ཏ་ལས། བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་ཡང་དག་པར་བཀག་གོ །རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་དཔེ་ནི། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་
ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཀག་གོ །
དེ་ལ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་དེ་ལ་ཡང་
གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པ་ལྡོག་པའི་ཚིག་གི་དོན་མངོན་པར་འདོད་ན། དེས་འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ལན་འགའ་ཁ་ཅིག་ལས་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་དང༌། རྩོམ་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྔར་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྟེ་གཞན་དུ་ན་ཡང་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་

357

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཚིག་གསལ་དུ། སྐྱོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགྲེལ་ངག་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་སྐྱངས་
ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གསུམ་བསྟན་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ཁུངས་དང་བཅས་གསུངས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ལེགས་ལྡན་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་དེ་ལྟར་མི་
འཇུག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཁས་མ་བླངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་
སྦྱོར་བ་རྣམས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ནི། ཕྱི་རྒོལ་
ཀྱི་ལོག་རྟོག་ཟློག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

གོང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རྣམས་རང་ལ་མི་འཇུག་པ་དོན་ཚན་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།

འོ་ན་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པས་མི་ཆོག་གམ་སྙམ་ན་དེ་ལ་
འཇིག་རྟེན་པའི་རྩོད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་དེས་ཆོག་པར་གསུངས་པས། གོང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རྣམས་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་བརྒྱད་ཡོད་ལ། དེ་ཡང༌། ཕ་རོལ་པོའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཙམ་ལ་རྒོལ་བ་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་

358

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
འབྱིན་གཉིས་ཀ་ལ་རྒོལ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་དགོས་པར་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀྱང་ལུགས་འདི་འདོད་པར་བསྟན་དང༌། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཚད་
མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་དང༌། གཞན་
གྲགས་ཀྱི་རྟགས་འཇོག་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ན་སྤྱོད་ཕྱོགས་འདོར་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པ་དང༌། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་
གསུམ་སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་པ་ལ་དབུ་མ་པ་མ་
ཡིན་པར་དོགས་པ་སྤོང་པའི་ཚུལ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། ཐལ་འགྱུར་པའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ན། དངོས་
པོ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་གསལ་
གྱི་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་འཇོག་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དེ་གསུམ་འཇོག་དགོས་པ་ལས། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཇོག་པས་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་ཀྱང༌།
གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་བརྗོད་པ་དེས་གྲངས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་
བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་ནུས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྩོད་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིགས་གསལ་ལས། འཇིག་
རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་
པའི་ཚིག་གིས་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་རང་གི་ཚིག་ཁོ་ནས་

359

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱི་ཚིག་གིས་ནི་རྒྱལ་བའམ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་
རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། གཞན་དོན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་སུན་
འབྱིན་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཁྱབ་རྒོལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་
མཐུན་སྣང་བ་སྐབས་འདིར་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་ལུང་གིས་གནོད་པ་དང༌། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི་སྒྲུབ་ངག་
དང་སུན་འབྱིན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་པར་འཆད་དེ་མདོ་
རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་
པར་བཟུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བརྗོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པའམ་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱུད་ཅེས་པ་རང་
དབང་གི་དོན་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་རང་དབང་ཞེས་པར་བསྒྱུར་བས་འདི་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པས་ན་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་རྟགས་

360

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཆོས་དོན་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སམ་རང་དབང་གིས་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཅིག་ལ་རང་རྒྱུད་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་
འདོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ལྔ་པ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིག་ལ་འཇོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་
མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་
ཚེ་ན་སྔར་ལྟར་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མས་རང་དབང་དུ་བསྒྲུབ་ས་མ་བྱུང་བས། རང་
གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་ཀྱང༌། དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་འཇོག་པ་མིན་གྱི་སྔ་རྒོལ་གྱིས་རྟེན་
འབྱུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་རྟེན་འབྱུང་དེ་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་ཅིང༌།
དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་མ་ཟིན་ཀྱང༌། མྱུ་གུ་དང་གཟུགས་བརྙན་རྟེན་
འབྱུང་ཡིན་པ་ཙམ་དང༌། གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་
ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲགས་པའི་གྲགས་ཚུལ་མིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་

དོན་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་དང་དེ་རྟེན་

361

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འབྲེལ་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་
འཛིན་པའི་བློ་དང་འདྲེས་ནས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་མི་ཕྱེད་པས་ན། སྔ་རྒོལ་གྱིས་སྔར་ནས་ཕྱེད་
ཀྱང་འཕྲལ་དུ་ཕྱི་རྒོལ་དེ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །
དེས་ན་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་ཡིན་ན། དེ་ལ་
ནི་ཁས་བླངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཚད་མས་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པས་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ནི་དེའོ། །དེ་ལྟར་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། མྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང༌། ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། དྲུག་པ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་གཏན་
ལ་ཕབ་ཟིན་པ་ན། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་རུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས། སྤྱོད་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་རྩིས་མེད་པར་བྱེད་པའི་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། བདུན་པ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་
ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྱུང་དེས་ནི་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་ནུས་
པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནུས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་

362

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གཏན་ཚིགས་དེ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི སྔ་རྒོལ་གྱི་

ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་ཏེ་དེས་མ་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མྱུ་
གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་འཇལ་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང༌། །ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཅན་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་

གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྱུང་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟར་སྤྱད་ན། བརྒྱད་པ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་གིས་དབུ་མ་པར་མི་འཇོག་གོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་འགོག་ཅིང༌། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་སྒོ་དུ་མ་ནས་སུན་
འབྱིན་པར་མཛད་དེ་བདེན་མེད་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབུ་མ་པ་ནི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་འདྲའི་སྐྱོན་བརྗོད་རྣམས་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་བཀོད་ནས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་སྟེ། ཞེས་
པ་ནས། མཁས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སྒོ་

363

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དུ་མ་ནས་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་ཞལ་གྱིས་ལེགས་པར་བཞེས་པས་དབུ་མ་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།

གསུམ་པ་ཚུལ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ།
དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་
གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བ་དང༌། དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་འབྱེད་ཚུལ་མ་
འདྲེས་པར། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་རྣམས་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཀོད་
ཟིན་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་གྱི་གསལ་

ཁ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་པར་
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གསལ་བར་མཛད་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། བཏགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་བཏགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་
གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་

364

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། །འདི་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། སྨན་པ་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདིས་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་ཀུན་གཞི་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་བཞི་པོ་འདི་ནི། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་གཞན་དྲང་དོན་དུ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་འདིས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། འདིར་ཀུན་བཏགས་ནི་མེད་པ་ཉིད་
དང༌། གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་འདི་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་
དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཆེས་མི་འདྲ་ཞིང༌། ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་ཚུལ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡང་གོང་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པས་ཤེས་ནུས་སོ། །
རྣམ་པར་ཤེས་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འབབ་ཅིང་འཛིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་ཏུ་འཇོག་པའ་ལུགས་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཡང༌།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་ཞེས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
པར། གདུལ་བྱ་རིམ་བཞིན་བཀྲི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས། ཇི་ལྟར་ནད་པས་སྨན་པ་བསྟེན་ཏེ་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་

365

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་མཆོག་འདིར་དྲང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
གྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བ་དང༌། དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ་སློབ་དཔོན་གཞན་
གྱི་བཞེད་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྟོན་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་གྱི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་བ་དྲང་དོན་དུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་

དྲང་དོན་དུ་དངོས་སུ་འགྲེལ་བའི་མདོ་གསུམ་དང༌། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱིས་

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་དངོས་སུ་སྟོན་ཀྱང་འགལ་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་འགོག་མི་འགོག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང༌། །ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོང་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་
སུ་སྣང༌། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ནི་ཕྱི་དོན་འགོག་པས་དྲང་དོན་དུ་ཡང་གསལ་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱས་ཞེས་གསུངས་ལ། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་

དོན་འགོག་པ་མིན་པར་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་བ་འགོག་པས་

366

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ན། དེ་ནི་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་དེ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན། ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། དེའི་ཚུལ་ནི་ལང་གཤེགས་ལས། མདོ་སྡེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་དོན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྨིག་རྒྱུ་ནི་ཆུ་མེད་པས་ཆུར་ཞེན་པའི་རི་དྭགས་སླུ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱང་བྱིས་པ་མགུ་བར་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྣམ་པར་དགོད་པའི་གཏམ་ནི་མིན་ནོ། །
དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའི་བརྗོད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མདོ་སྡེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་སོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་
བརྗོད་དེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་དཀྲིས་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་དཀྲིས་ཤིང༌། དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ཏུ་བརྗོད་
ན་སྙིང་པོ་སྨྲ་བ་འདི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས། མུ་
སྟེགས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཁྱབ་པ་མི་འཇིགས་པ་ཞེས་བདག་

367

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཏུ་སྨྲའོ་ཞེས་ཞུས་སོ། །དེའི་ལན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱིས་པ་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤང་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་

སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྣང་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་སྟོན་པས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་

བདག་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ལ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདག་

ཏུ་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་བསམ་པ་ཅན་རྣམས་རྣམ་ཐར་གསུམ་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་གྱུར་ན་སྙམ་ནས་དེའི་དོན་དུ་སྙིང་པོ་སྟོན་པས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྙིང་པོ་བདག་
མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་བསྟན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པའི་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། བསྟན་དོན་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་གཏམ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། དེའི་དཔེར་སྨིག་རྒྱུས་ནི་ཆུར་ཞེན་པའི་རི་དྭགས་སླུ་བ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་འདི་ཡང་བྱིས་པ་མགུ་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་
གཏམ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་པར་གསུངས་ནས། དགོངས་པའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའི། སྒྲས་ཟིན་གྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མདོ་ལས།

368

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་སྨྲ་བ་

དང་ཇི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས་ཞུས་ཏེ། མུ་སྟེགས་པའི་བདག་ཏུ་སྨྲ་ཚུལ་རྟག་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་
ཞུས་སོ། །དེ་ཡང་སྙིང་པོའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སོགས་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་བཞིན་ལས་ཟུར་དུ་གསལ་མ་དགོས་ལ་དྲི་བ་དེའི་ལན་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལན་

མཛད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་མདོ་འདིའི་དགོངས་གཞི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པ་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ལ་སྐྲག་པ་སྤོང་བ་དང༌། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་བདག་མེད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྙིང་
པོའི་མདོ་འདི་གསུངས་པ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་བདག་
རྟག་པ་སོགས་ལ་དུས་ཀུན་ཏུ་ངེས་པ་བརྟན་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ན། མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གཉིས་ནི་
དགོངས་གཞི་དགོས་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཞེས་ལན་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་སྙིང་པོའི་མདོ་འདི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་མུ་སྟེགས་པས་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་ཞེས་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་མང་དུ་དོགས་ནས་རྒྱས་པར་མ་དྲངས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཉིད་དྲང་དོན་དུ་འཆད་པ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བྱའི། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་

369

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཐེག་པའི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་དང་ཐེག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་ལས། འདིར་ནི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་ཏེ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་མཚམས་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ཡང་སྔར་དྲངས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་རྣམས་དྲངས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི། ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དེའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་བཞག་པ་དེ་ལ་འདི་ཞེས་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པའི་དབང་གིས། དེའི་གོང་ཉིད་དུ་ཤེར་ཕྱིར་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས་ཆོས་བདག་མེད་པའི་
སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་འདིའི་དགོངས་གཞིར་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པས་ན། འདིས་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པར་མ་ཟད། སྙིང་པོའི་མདོའི་དགོངས་གཞིར་ཡང་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་རྣམས་དྲངས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་ཞེས་ཉེ་ཚིག་གིས་སྨོས་པ་ནི། དེའི་གོང་ཉིད་དུ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་
མང་དུ་དྲང་ནས། ཆོས་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་

370

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདིས་ཀྱང་སྙིང་པོའི་མདོའི་བྱིས་པ་མགུ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་དང་སྦྱར་ནས། དེ་
འགྲེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཚུལ་ནི་སྙིང་པོའི་མདོ་དེའི་དགོངས་གཞིར་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེའི་དོན་ལ་བཀྲི་བ་ཕུགས་སུ་བཞག་ནས་སྒྲས་ཟིན་དངོས་བསྟན་ལ་ནི་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་
ཀྱིས་སྤྲས་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་མགུ་པར་མཛད་པའི་གཏམ་
གྱིས་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སྙིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེའི་སྙིང་པོ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། །དེ་ལྟར་ན་མུ་སྟེགས་པས་འདོད་པའི་བདག་རྟག་པ་ཡང་དགག་བྱ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མིན་པའི་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་རྟག་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་ཁྱད་པར་

མེད་པར་འགྱུར་བས། བདག་རྟག་པ་ནི་རང་སྡེ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་
ཅིང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར། སྙིང་པོའི་མདོ་འདི་ནི་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤོང་བ་དང༌། བདག་
ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་ནི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་སླའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་དྲང་དོན་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ནི་གནོད་བྱེད་སྟོན་དཀའ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཤད་ཅེས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།

371

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞན་སྡེའི་རིགས་ཅན་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་
འགྲེལ་ཚུལ།

དེའི་ཕྱིར་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
མདོ་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། །ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེར་གཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིས་སྒྲས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང༌། བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང༌། ལང་གཤེགས་ལས་
ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་ཀུན་གཞི་སེམས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་ཡིན་ཀྱང༌། བྱིས་པ་བློ་ཞན་པ་

372

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བགྲངས་པས་ཚོགས་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པས། སྙིང་པོ་དང༌། ཀུན་གཞི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང༌། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་གྱི་གང་ལ་བསམས་ནས་སྙིང་པོ་
བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པས་ན། དགོངས་དོན་ལ་བལྟོས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་འཇོག་དགོས་ཀྱི། སྒྲས་ཟིན་ལྟར་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ནི་སྐབས་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་རྟག་ལ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བཤད་པས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྔ་མ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་དྲང་

དོན་དུ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇོག་པའི་སྐབས་དང་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོར་འཇོག་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་གཞིར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དགོངས་གཞིའི་དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་གང་གི་

373

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་བོར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་འཇོག་ཅིང༌། སྙིང་པའི་དོན་གསུང་ཡུལ་གྱི་གདུལ་

བྱ་ནི་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་
ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་འདི་རྣམས་གང་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཐུན་མོང་བ་དང༌། གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་སྣོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞར་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་བསྟན་པར་ཟླ་བས་བཞེད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་སྨོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འཇུག་འགྲེལ་ལས་སྔར་ལྟར་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དྲངས་པའི་འོག་ཉིད་དུ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་གཉིས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་འདི། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

འདིར་སྔོན་དུ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་འཇོག་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་

374

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་ནི་
མདོ་སྡེ་གང་གི་བརྗོད་བྱར་དངོས་སུ་ཡོད་ན་དེ་ནི། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅན་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དེ་
ཡང་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཁུངས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་དྲངས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཁུངས་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཆུད་པ་ཞེས་པའི་བར་སྔར་བཞིན་གསུངས་ནས་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་གང་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་དོན་འདི་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ངོས་འཛིན།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས། ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཅེ་ན། དེ་ཡང༌། འཁོར་ལོ་དང་པོ་འདིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཡང་འདི་ལ་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མ་བཤད་པར། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དང༌།
ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་དྲང་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་གཞི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་དེ་འཇོག་ཅིང༌། དགོས་པ་ནི་རང་

375

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་
བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ། རགས་པའི་བདག་མེད་བསྟན་ཏེ་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཕྲ་བའི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །
སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བར་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱར་བྱས་ནས་

བསྟན་ཅིང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་ཡང་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་

དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང༌། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པར་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། །རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྦྱར་

དགོས་པས་ན་དོན་གྱིས་སྦྱར་ཟིན་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་ཡུམ་འབུམ་པ་ལྟ་བུར་དོན་དམ་
གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་

སྦྱར་བར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ལ། ལས་
འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ལ་ནི་
འཁོར་ལོ་བར་པས། བསྟན་པ་ལྟར་བསྟན་ན། ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་དེ་སྤོང་བའི་

376

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཆེད་དང༌། རགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ནས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ་ཕྲ་བའི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་འདོད་པ་ལྟར་དང་པོ་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མིང་བརྡས་མ་བཞག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པས་ན་དྲང་དོན་དུ་ཡང་གསུངས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་
འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་རུང་པར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གནོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། །

ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ།

འོ་ན་ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས་དེ་འདྲ་བའི་དྲང་ངེས་འཇོག་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཞག་པ་དང་

མི་མཐུན་ཡང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དྲང་ངེས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་
ལྟར་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཅིང༌། རང་རྒྱུད་པས་ནི་དགོངས་དོན་བླངས་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འབྱེད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇོག་

377

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་བྱ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཆོས་འཁོར་རིམ་
པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་ཡང་གང་ཟག་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་པའི་
བཀྲི་ཚུལ་ཡིན་པས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་མི་
འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡང་གདུལ་བྱའི་བསམ་བའི་དབང་གིས་བསྟན་བ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འགལ་བ་མི་མངའ་བར་མ་ཟད། གདུལ་བྱ་འཁྲིད་

བའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང༌། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ནི། འདི་རང་དུ་འདུག་སྙམ་པའི་ཡིད་ཆེས་གཏིང་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་གསུང་རེ་རེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང༌། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་པའི་རྒྱུད་འདུལ་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ན། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང༌། །དེ་
ལྟ་བས་ན་འདྲེན་པ་འཇིག་རྟེན་ན། །ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་གསུང་སྒྲོགས་མཁྱེན་པར་མཛོད། །དེས་ནི་ལྷ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་མཐར་འབྱིན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རབ་ཏུ་བསྐོར་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་ལ། རིམ་གྱིས་བཀྲི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གཟུངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་ལས། ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་བཀྲུ་བ་གསུམ་དང་ཕྱི་བ་

གསུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས། ནོར་བུ་སྦྱང་བའི་དཔེར། རྒྱལ་བས་ཀྱང༌། མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་མི་སྡུག་པར་ཡིད་

378

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ཡི་འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་དང་མཚན་མེད་དང་སྨོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུང་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་དང་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གི་གཏམ་གྱིས། སེམས་ཅན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །སེམས་ཅན་རྒྱུད་དང༌། རང་བཞིན། སྣ་ཚོགས། དག་མཉམ་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ནི་སྦྱིན་གནས་བླ་ན་མེད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་བ་དཔེར་མཛད་དེ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པས། ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་དང་པོར་རྒྱ་ཚྭའི་ཁུ་བས་བཀྲུས་ཏེ་སྐྲའི་རེ་བས་ཕྱིས་ནས་སྦྱོང་བ་
དང༌། དེ་རྗེས། ཉ་ཁུས་བཀྲུས་ཏེ་བལ་གྱི་ལ་བས་ཕྱིས་ཏེ་སྦྱོང་བ་དང་དེ་རྗེས་དངུལ་
ཆུས་བཀྲུས་ཏེ་རས་སྲབ་མོས་ཕྱིས་ཏེ་བཀྲུ་བ་གསུམ་དང༌། ཕྱི་བ་གསུམ་གྱིས་རིམ་

པར་སྦྱངས་པའི། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལས། དགོས་འདོད་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་མཛད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་དང་བོར་ཐེག་དམན་དུ་ཁྲིད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་མཚན་མེད། སྨོན་མེད་སོགས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་བཙུད་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་

379

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ཀྱིས་ལས་མི་འདྲར་བར་འཛད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དགོས་འདོད་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་སྦྱོང་བར་མཛད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྦྱོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཅིག་དང་པོར་ཐེག་
དམན་དུ་ཁྲིད་ནས་དེ་རྗེས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཁྲིད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། སེམས་
ཅན་རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་དང་རང་བཞིན་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་གི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ལམ་ལ་མཉམ་དུ་ཞུགས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ལ། སྦྱིན་གནས་བླ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས་ན་
རྣམས་ཞེས་སྨོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་

བཀྲི་བའི་རིམ་པ་དང༌། སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་
གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཞིང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཀའ་འགྲེལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེར། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག །ཚུལ་བསྟན་ཅིང་ཆོས་འཁོར་
གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་རིམ་པ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ༌། མདོ་ཀུན་
ལས་བཏུས་པར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་སྐབས་ཀྱི་དང་པོའི་བདག་མེད་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་རྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཞི་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་འདྲ་

380

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བར་གསུངས་པས་ན་ཐུན་མོང་གི་བདག་མེད་གཙོ་ཆེའོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་ཐེག་པ་
དེར་ཞུགས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ན་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་དུ་བསྐོར་བ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པ་
ནས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་དེར་ཞུགས་ནས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་མདོའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དབུ་མ་པས་བཀྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཐམས་ཅད་མདོ་དོན་དུ་འཇོག་ན་འཇོག་ཚུལ་དེ་དག་མི་མཐུན་པས་ན། གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྟོན་ལུགས་ཡིན་པས་གསུང་བ་པོ་ལ་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྐྱེན་ལ་
བལྟོས་ནས་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་ལ་གནང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དོན་དང༌། རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གསུང་བ་པོ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རེ་ཤིག་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དེའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་

དང༌། ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་རྫོགས་པར་གོ་བའི་སྣོད་དུ། རུང་བ་ལ་དེའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ་འགལ་

381

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བ་མེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་སྐབས་སྙིང་རྗེ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཕ་མ། བསད་བྱར་བསྟན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་གནོད་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་མིན་པར་བསྒྲུབས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པས་ཐེག་དམན་གྱི་
ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ནི་ཅུང་མི་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གསུང་བ་པོའི་དགོངས་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་གཅིག་དང༌། གསུང་བ་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་མིན་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་དེ་མདོའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་དབུ་མ་པས་བཀྲལ་བ་ཡང་མདོའི་དོན་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
ཡང་ཡིན་ལ་གསུང་བ་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང༌། གསུང་བ་བོའི་དགོངས་པ་མིན་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་སོ། །

བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་མི་མཚུངས་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།
དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
པའི་ལུགས་སུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་མཚན་

382

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་བྱམས་པ་གང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པའང་མ་ཡིན། རྫས་སུ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ལེའུ་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ཡིན་པས་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བྱམས་པ་ཞེས་འབོད་པར་མཛད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་དེ་ནི་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཀུན་

བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ལ་བྱེད་པས་ན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་རྫས་སུ་མེད་པར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་
པས་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འདིའི་རྫས་སུ་ཡོད་

383

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པའི་ཚུལ་ཡང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་དང་འདྲ་བས་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་ཙམ་དུ་བྱ་ལ། དེ་ནི་རྟོག་པས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་འདོགས་བྱེད་རྟོག་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞན་དབང་རྫས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེས་ནི་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་

ཅན་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་གཞན་དབང་དེ་ནི་རང་དབང་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐ་སྙད་འཇལ་བའི་རྟོག་པའི་དབང་ཁོ་ནས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅན་ནོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་གཞན་དབང་བདེན་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་གཞན་དབང་གཤིས་ལུགས་སུ་མེད་པས། རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
དབུ་མའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཇོག་ལུགས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང༌། འདིར་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་
གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མིང་གི་སྔ་རོལ་བློ་མེད་
ཕྱིར་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། རྣམ་རིག་པའི་

384

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འགྲེལ་ཚུལ་དང་ནི་ཆེས་མི་མཐུན་པས་དེ་ཡང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་ཉིད་དུ་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱམས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་
འདོད་པས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་དེ་དག་མིང་ཙམ་མོ་ཞེས་བསླབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམ་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་བཅས་པར་དམིགས་ན། གཟུགས་ཞེས་སོགས་ནི་མིང་ཙམ་དུ་མི་རུང་བས་གཟུགས་སོགས་མིང་ཙམ་མོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ། དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་མིང་དེ་ཡང་མིང་ཙམ་ཞེས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དྲིས་ཏེ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའི་ཚེ་ན་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་
གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ལ་མིང་ཙམ་དུ་བལྟ་ཚུལ་ནི། གཟུགས་སོགས་མིང་རྣམས་འདོགས་གཞིའི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་དམིགས་ན་ནི། མིང་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་ནོ། །མིང་བརྗོད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་དེ་མེད་ན་ནི་མིང་དེ་ཡང་མིང་ཙམ་མོ་ཞེས་སྦྱར་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ནི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་བཅད་རྒྱུ་ཡང་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པས་མིང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་དངོས་པོ་ལ་གློ་བུར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་

385

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གོང་གི་དོགས་པ་སེལ་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། དེས་ནི་གཟུགས་སོགས་མིང་བཏགས་པའི་གཞིར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ན་ཙམ་སྒྲས་གཅོད་ཚུལ་སོགས་གང་ནས་ཀྱང་མི་འདྲའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གལ་ཏེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་ན། ཞེས་པ་ནས།
འདོགས་པའི་གཞི་གཟུགས་སོགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་དེའི་འོག་ཏུ། གཟུགས་སོགས་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མེད་དམ། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དེ་ལྟར་ང་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་ལན་མཛད་ལ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་མཆིས། ཞུས་པའི་ལན་དུ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་

ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་མཛད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་ལེའུ་འདིས་སྔར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་དྲང་དོན་བཀྲལ་ལོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྐབས་འདིར་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པའི་བཅོས་མ་ཡིན་
པས་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་ནི་མེད་

386

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་མིང་འཇུག་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་དེ་ནི་
ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་མེད་པར། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡི་
མིང་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གློ་བུར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལ་འདོགས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཟུགས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས། འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་མྱོང་བས་འགྲུབ་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་གི་དབང་གིས་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་གློ་བུར་དུ་བཏགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་གློ་བུར་དུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡང་
སྔར་མིང་མ་བཏགས་གོང་ནས་གཟུགས་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་ལ་ཕྱིས་མིང་བཏགས་པ་ན་གློ་བུར་དུ་བཏགས་པར་ཡང་མི་འཇོག་ཅིང༌། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་གཞིར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩད་བཅད་ནས་འཇོག་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་རང་མཚན་བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གཏུགས་ནས་འཇོག་པ་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྔར་ཐེག་
བསྡུས་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་སྒྲུབ་ལུགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་

387

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དེ་ཉིད་སྔར་རྒྱས་པར་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་རིགས་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིའི་གློ་བུར་དུ་མིང་བཏགས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བཏགས་པ་ན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གཟུགས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བས་ཆོག་གི །དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་གཟུགས་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ། སྤྱིར་

གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་གོང་དུ་ཡོད་དམ་མིང་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞི་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱོད་པ་ལ་ནམ་ཞུགས་པ་ན་སྐབས་འདིའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་པར་འཇོག་དགོས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
རྐྱང་ཙམ་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །
གློ་བུར་བའི་དོན་ནི་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་དང་མཉམ་དུ་མིང་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དེ་ཉིད་གཟུགས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་གཟུགས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་བློར་འཇོག་དགོས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བལྟོས་ནས་གཟུགས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་དབང་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་འཛིན་པའི་བློར་བཞག་གི །དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉུག་མའི་སྡོད་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པས་ན། ཡུལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པར་འབྱེད་པ་ལ་ནི་

388

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདིར་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདི་རྣམས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཁྱེར་ཤེས་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །
དེས་ན་བློ་བུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་བཏགས་པའི་དབང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་གི་མིང་མ་བཏགས་གོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་གློ་བུར་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དོན་ཡང་དེའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན། མྱུར་གུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ས་བོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འཕེན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གློ་བུར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་རང་གི་མིང་མ་བཏགས་གོང་དུ་མིང་ཅན་གྱི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་སྐབས་འདིར་ཡང་འཇོག་དགོས་མོད་ཀྱི་འདི་དང་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མིང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཇུག་པ་དང་དོན་དུ་མ་ལ་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡང་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་ཚུལ་རིགས་པ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བས་འདིར་ཟུར་དུ་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་ཅིང༌། མིང་དེ་རྣམས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་རིག་པ་དང་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཆེས་མི་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་མིང་གི་འདོགས་ཚུལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་
གྱིས་བཞག་པའི་གློ་བུར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ན། རང་བཞིན་འགོག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པའི་མིང་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་

389

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དབང་གིས་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཟེར་ཡང་ཐལ་འགྱུར་པའི་རིགས་པས་འཕུལ་ན། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་གི་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་ག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་སོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་

རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དག་རྣམ་པ་དུ་མ་འདྲེས་པའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་དང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྐབས་འདིར་ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་དངོས་ཟིན་ལྟར་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་དེ་ལ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་གཟིགས་ནས་ཐེག་བསྡུས་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སོ། །
འོ་ན། ལེའུ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་བར་དུ་དངོས་པོ་གང་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། མིང་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཞུས་པ་ནི། དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་རང་རང་གི་
མིང་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་དྲི་བ་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་མིང་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་དོན་དེ་གཟུགས་སོགས་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནམ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་བརྒལ་ནས་ལན་

390

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
གྱི་དྲི་བ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་ལན་ཞུས་སོ། །དེ་ལ་ཡང༌། འོ་ན་དྲི་བ་སྔ་མ་སེམས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་ན། དྲི་བ་དྲི་ལན་དེ་རྣམས་སྐབས་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་བའི་དོན་ནི། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་

ཆོས་དེ་རྣམས་མིང་གི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་དོན་དེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་གསུངས་པ་ན། བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་ཞུས་པའི་ཚེ། འོ་ན་དྲི་བ་སྔ་མ་ལྟར་སེམས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་དང༌། གཟུགས་སོགས་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པར་འགྱུར་རམ། བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རམ། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དེ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་དང་ཀུན་བྱང་ཡོད་དམ། བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དྲི་བ་དང་ལན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་
གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དམིགས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་མི་དགོས་པས་ན་གཟུགས་སོགས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ཡང་འདྲ་བས་ན་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་དང་ཀུན་བྱང་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མི་དགོས་པ་ཡང་སྔར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མིང་འདོགས་པའི་གཞིའི་

391

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དངོས་པོ་འདུག་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་པས་དགོངས་འགྲེལ་དང་འཆད་ཚུལ་ག་ལ་མཐུན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང༌།

མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་རྣམས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་རྣམས་དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ཞིང༌། འདིར་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྣམས་གཙོ་བོར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པས་བཤད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལེའུ་འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་མི་འགྲེལ་བར་གསུངས་
ཤིང༌། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
ལེའུ་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཐུག་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ལེའུ་འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་མི་འགྲེལ་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལེའུ་འདི་དང་ཡུམ་
གྱི་མདོ་གཉིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་འདྲའོ་སྙམ་དུ་སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པས་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
གཉིས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཐོག་མར། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་
མཚན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་ན། དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་གང་

392

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་འདུ་
ཤེས་དང་བཏགས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་འདི་དག་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་
གཟུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་གཟུགས་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེའོ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལེའུ་
འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་མི་འགྲེལ་ཞིང་ཞེས་པ་ནས། བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་དོན་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་དུ་རྟོག་ཅེས་པ་ནི་འདིས་རྟོག་པ་མིན་གྱི་གང་དུ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་
བཏགས་སུ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་བརྟོགས་གཞན་དབང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཙམ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བརྗོད་དེ། གང་ལ་འདི་ནི་

393

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཚོར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་
བཏགས་པ་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་

དག་གོ །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་མིང་
གིས་བཏགས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་གོང་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་

དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོ་ཚོར་བའོ་ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་རྐྱང་ཙམ་དང༌། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་དང༌། བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང༌། དེ་དག་
འཇོག་བྱེད་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་འཇོག་པས་ན། འདི་ནི་གཞན་དབང་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་
བྱའོ། །རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་མིང་སོགས་རྣམ་བཏགས་སུ་བཤད་པས་ནི་སྔར་བསྟན་པའི་བརྗོད་

394

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བྱ་དང་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་རྣམ་བཏགས་སུ་བཤད་པར་བཟུང་སྟེ། འདིས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་དང་འདི་ལ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞི་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་ལས་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེས་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དག་གོ །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ངོས་འཛིན་
ལུགས་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་གཞན་དབང་དང༌། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དང༌། དེ་འདྲའི་སྟོང་
ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང༌། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡང་ཡིན་པས་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རིགས་འདྲའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་

བོ་མེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སོགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཆོས་དེ་ཡང་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས། ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
བདག་མེད་པ་ཡིན་པས་མེད་རྒྱུའི་བདག་གམ་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་བཏགས་སོ། །རྟག་པ་

395

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེས་དེ་སྟོང་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་སོགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། སྦྲུལ་དེ་ཐག་པ་ལ་མེད་པས་ཀུན་བཏགས་དང༌། སྦྲུལ་དངོས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་དང༌། གཞན་ལ་མི་བལྟོས་པར་གསུངས་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་མ་
བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ལུགས་འདིས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ཐག་ཁྲལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ན་སྦྲུལ་དེ་ཐག་པ་ལ་མེད་པས། དེ་ལ་བཏགས་ཀྱང་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པས་ན་ཀུན་བཏགས་དང་མཚུངས་ཤིང༌། སྦྲུལ་དེ་སྦྲུལ་དངོས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྤྲུལ་རང་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་བཞིན་དེས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང༌། གཞན་ལ་མི་བལྟོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ན། གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ནི་བཅོས་མ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་རང་བཞིན་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་དངོས་ཡིན་པས་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་

396

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མ་བཏགས་པར་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་པས་དེའི་དབང་གིས་བཞག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པའི་དོན་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་དངོས་པོ་བྱས་པ་
ཅན་ཏེ་ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་ཏེ་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་ན། རྒྱུ་མཚན་དེས་སངས་རྒྱས་སུ་འཇོག་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་འདིའི་རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཉིད་དང༌། རང་བཞིན་ལྟོས་མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དགག་བྱ་ལ་བྱ་དགོས་པས། རང་བཞིན་ཞེས་པའི་མིང་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་དོན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་ནི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དབུ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ལུགས་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་འདི་བཞིན་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོ་ན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་འགལ་བ་ནི་སྔར་ཡང་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཡང་མིང་གི་བརྗོད་ལུགས་ཉི་ཁྲི་བྱམས་ཞུས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། གཞན་དབང་ལ་ནི་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། ཡོངས་གྲུབ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ཉི་ཁྲི་བྱམས་ཞུས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་

397

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་འདི་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཅི་ནས་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གཞན་དབང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུང་འཛིན་མེད་པས་གཞན་དབང་ལ་གཟུངས་འཛིན་གཉིས་སུ་ཀུན་བཏགས་པ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འཛིན་པ་ནང་ཤེས་པ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པས། དེ་གཉིས་ཀ་གཞན་དབང་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ཚུལ་བསམ་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཕྱི་རོལ་དང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཀུན་བཏགས་པ་མི་འཐད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བྱམས་ཞུས་ལས། རྫས་སུ་ཡོད་བར་གསུངས་པའི་རྫས་ནི། བསྡུ་བ་སོགས་ལས་རྫས་བཏགས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱང་མིན་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱང་མིན་པས། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་འཇོག་པའི་རྫས་ཡོད་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་རྫས་ཡོད་ལ། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་

398

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བཏགས་རྫས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཀུན་བཏགས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་ལ། དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་ན་འདིའི། རྫས་སུ་མེད་པ་དེ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབང་གིས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་བལྟོས་ན་གཞན་དབང་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཀུན་བཏགས་རྫས་སུ་མེད་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཞུས་ལས་རྫས་སུ་

ཡོད་མེད་གསུངས་པའི་རྫས་ནི་གགཞུང་གཞན་ལས་རྫས་བཏགས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྫས་ཀྱང་མིན་ལ། དབུ་མ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྫས་

སུ་བཤད་པ་ཡང་མིན་པས་ཡོད་བ་ཙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བཏགས་རྫས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིང་དང་བརྡའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སྲིད་པ་རྣམས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཏགས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་རྣམ་རྟོག་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་མདོའི་འབྲུ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གསལ་བར་བྱས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། འདིའི་རང་དབང་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་ལ་བཤད་ཀྱང༌། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་ནི་མི་འདྲའོ། །དེའི་དབང་གིས་རྣམ་རྟོག་རྫས་སུ་ཡོད་པས་རྫས་ཡོད་དུ་འཇོག་ཚུལ་དང༌། རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་རྣམས་ནི་གོང་དུ་འབྲུ་བཤད་སྐབས་རྒྱས་པར་བཀོད་

399

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རྣམ་བཏགས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་རྣམ་རྟོག་རྫས་སུ་ཡོད་པས་རྫས་ཡོད་དུ་བཞག་གི་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་རྫས་ཡོད་མིན་པར་གསུངས་པས། རང་དབང་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པས། མདོ་གཞན་ལས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འདྲའོ། །རྣམ་རྟོག་རྫས་སུ་ཡོད་པས་རྫས་ཡོད་དུ་བཞག་པ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པས་ཡོད་པར་བཞག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཞག་པ་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ནི། གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་བལྟོས་ནས་བཞག་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་ཀུན་
བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པ་དང༌། ཡང་
རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ན། རྫས་སུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇོག་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུམ་གྱི་མདོའི་
ལེའུ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ནོར་ས་དང༌། ལུགས་གཞན་དང་འདྲེས་པའི་འཁྲུལ་ས་ཐམས་ཅད་བརྒལ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། མིང་ཙམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། མཚན་

400

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱང༌། གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྔར་གྱི་

གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཆོས་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་སྔར་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང་དེ་བཀག་པའི་རང་
བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། གོ་འཕང་དེར་བགྲོད་པའི་ཐབས་སམ་སྒོ་གཅིག་བུ་ནི་བརྗོད་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་འདིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
བཞིན། དྲང་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་འདུག་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ། སློབ་དཔོན་ཤནྟི་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་མང་
ཡང༌། སྐབས་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཡུམ་གྱི་མདོ་
དང་འདྲ་བར་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་དགོས་ཤིང༌། དེའི་དབང་གིས་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཡང་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་བ་ཡང་མི་སྣང་བས་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་

401

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཆོག་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བའི་གནས། །མ་འདྲེས་ཇི་བཞིན་བྱམས་ཞུས་ལེའུ་འདིར་གསལ། །དེ་དོན་བདག་གིས་བཀྲལ་བའི་དགེ་ཚོགས་དེས། ཀུན་ཀྱང་བྱམས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག ཅེས་པ་ནི་སྨོན་ཚིག་གོ །

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པའི་འཇིག་རྒྱུ་ཐལ་བ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེས་རང་མཚན་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་དང༌། བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་དཔྱད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་མཛད་པར་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པར་བསྡུས་ཏེ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང༌། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། མཉམ་ཉིད་བཅུས་ས་དྲུག་པར་འཇུག་པར་གསུངས་པ་བཞིན། མཉམ་ཉིད་བཅུའི་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་འདི་གཅིག་པུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཡིན་

402

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་གྲོལ་སྒྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང༌། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀ་
གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ན། མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་

དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲུབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། །གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་
དང་དབང་ཕྱུག་གི། །རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་

དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་
ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང༌། དབང་ཕྱུག་གི་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་དང༌། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་སོགས་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བས་ན། གང་གི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ངན་པ་རྒྱུ་མེད་སོགས་
ལས་སྐྱེ་བ་འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་པར་བྱ་མི་ནུས་པ་སྟེ་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་

403

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་མི་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་
འདི་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མ་ལུས་པར་གཅོད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལུགས་འདིས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་གཏུགས་ནས་འཇོག་གོ །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་ནི་གཙོ་བོར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡང༌། འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་

འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། རང་གི་ཡན་
ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གང་ཟག་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་དཔེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་
གྱིས་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་མིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ནི་ཤིང་རྟ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པ་གང་ཡང་མི་འཇུག་པར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་
ནས་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དཔྱོད་
ཚུལ་ནི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་དབྱིབས་ཙམ་དང་ཚོགས་པའི་

404

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
དབྱིབས་ཏེ་བདུན་དུ་བཙལ་བས་མི་རྙེད་ཀྱང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་དཔེ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་བདུན་
གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་
དུ་དཔྱད་པའི་མཐར་མི་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུར་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཡོད་ཚུལ་ནི་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་ཅིང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ནི་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ལའང་ལས་འབྲས་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་ན། དབུ་མ་པའི་ལུགས་མཆོག་འདིར་གང་ཟག་དེའི་ཡོད་ཚུལ་ལམ་གྲུབ་ཚུལ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཐོག་མར་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་དང༌། རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་འདི་གོ་
སླ་བས་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་
པ་བདུན་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་འགོག་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོར་ཟུངས་ཤིག་ཅེག་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དེས་རང་མཚན་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟེན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པ་འདི་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་འཕགས་པའི་

405

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲེལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་
ཅན་གྱི་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བཀག་ཟིན་མོད་ཀྱང༌། ད་དུང་འདི་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ། འཇུག་པ་རྩ་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་དང༌། འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གཅིག་སྟེ། བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་གནད་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་པོ་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་དེས་མ་གཟིགས་པས་ན་དེ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མའི་འདོད་པ་བླངས་ནས་འཕུལ་འཚམས་ཀྱིས་བཀག་

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་

བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་རྙེད་དགོས་པ་འདོད་ལ། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་ཕྱིན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་

རྙེད་དགོས་པ་ལས་མ་འདས་པས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ། རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་དགོས་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེས་མཐར་ཐུག་
དཔྱོད་པའི་ཚེ་མ་གཟིགས་ན་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་མེད་པར་སོང་བས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པའི་མཉག་གཞག་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་འདི་ཡང་

406

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཕྱོགས་སྔའི་ངོར་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་ཞེས་འཕུལ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་
ཀྱིས་ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགོག་པ་དང་མི་འདྲ་བས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

བཀག་ཟིན་ནས། སླར་ཡང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་བཞི་པོ་འདིས། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་གནད་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ཡང༌། འདིའི་རིགས་པའི་འཕུལ་མཚམས་བསྟན་པས་བཀག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན་འདིའི་འཕུལ་མཚམས་ཀྱི་བཀག་ཚུལ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པར་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟེན་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་སྐུར་བས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་
ན། །དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ད་དུང་ཡང་གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཇོག་ན་ནི། དེ་ལ་སྐུར་པ་ཆེན་པོ་འདེབས་དགོས་པས། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགོག་པ་འདི་ལུགས་འདིས་འཕགས་པའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྣང་ན་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་དགག་པ་

407

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཇི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ནི་ཤིན་དུ་གནད་ཆེ་བས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་སྐྱོན་སྤོང་དངོས་བཞི་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྤང་མི་ནུས་ཏེ་རིགས་པ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ།

དེ་ནས་འཇུག་པ་རྩ་བའི་རིགས་པ་གཉིས་པ་ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན།

དཔེར་ན། སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློས་
རྙེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་རྙེད་ན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས།
གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུལ་རོལ་ཏུ། གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་
དཔྱད་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
འདི་དག་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་ན་འཇོག་ཚུལ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་འཇོག་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཚུལ་རོལ་ཏུ་སྟེ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་རྙེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་རྙེད་པའི་དོན་དུ་

408

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མི་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་དཔྱད་པར་མི་རིགས་པའི་དོན་དེ་ལ། གཏན་ནས་མི་དཔྱོད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སོང་བའི་དཔྱད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དཔྱད་པ་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་སོང་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱད་པ་འདི་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་དཔྱོད་མཚམས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་དཔྱོད་མཚམས་དང་ཕྱོགས་སྔའི་སྐྱོན་སྤོང་ལུགས་དང་བཅས་པ་བཤད་
པར་བྱའོ། །
དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་གྱི་མིང་རྐྱང་དེས་ཆོག་ལ། གལ་ཏེ་དེས་མ་ཆོག་པར་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པ་ལ་ནམ་ཞུགས་པ་ནས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པས་དཔྱོད་ཚུལ་དེས་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །རང་རྒྱུད་པས་ནི་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ཙམ་ནས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པར་མི་འཇོག་པས། དེའི་
ལུགས་ཀྱི་དཔྱོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་རྐྱང་
ཐལ་འགྱུར་བས་བཞག་ཙམ་དེས་མ་ཆོག་པར་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ན་བཏགས་པའི་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་གོ་མ་ཆོད་པར་མིང་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་འཚོལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བཙལ་བ་ན་ཕུང་པོའི་སྟེང་

409

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ནས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཡང་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་ཙམ་ཁོ་ནས་བཞག་པ་མ་གཏོགས། དེའི་གཉུག་མའི་སྡོད་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐ་སྙད་

བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པའི་གང་ཟག་ཨི་ཐི་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་མཚམས་མི་འདྲ་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་ལུགས་འདི་ཉིད་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་འཇོག་པས། གོང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་དམ་གྱི་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་འཇོག་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྨྲས་ཀྱང༌། དེས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་དོན་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་པར་དཔྱད་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པས་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཉིད། རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དོན་དངོས་རང་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད་པས་ན། རང་རྒྱུད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་ནུས་ཟེར་ཡང་ཁོ་རང་ལ་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དཔྱོད་ལུགས་ཇི་ཙམ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་ས་མཚམས་ལ་མི་མཐུན་པའི་གནད་ཀྱིས་འདིར་བཤད་པ་འདྲ་བའི་དཔྱོད་ལུགས་ཀྱི་དཔྱད་

བཟོད་ཡིན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་

410

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདོད་པས་མི་གནོད་པར་སྨྲ་བ་སྐྱོན་སྤོང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་སྤོང་སྔ་མ་དང་གནད་གཅིག་གོ །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དང་དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

དམིགས་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་འཇོག་ཚུལ་ནི་གོང་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་

གིས་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་པས་ན། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པས་དོན་དམ་པར་འཇོག་པ་མིན་ནོ་སྙམ་ན། འོ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དེ་མིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞག་འདུག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་བཏགས་པ་ཙམ་ གྱིས་ཆོག་གི་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་མི་འཇོག་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པ་འདི་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་

སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ཡོད་ན་ཙམ་གྱི་སྒྲས་གཅོད་པའི་དོན་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང༌། མདོ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་བརྡ་དང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང༌། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་

ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ན་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར།

411

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་དོན་མི་
འདོད་པས་སྨྲས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་བཙལ་ཞིང་དཔྱད་པ་ན། རྙེད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་བཞག་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་འདུན་གྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་མི་རྙེད་པ་
དང་མཚུངས་སོ། །
འོ་ན། ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་མི་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་རྙེད་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཡང་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་རྙེད་དགོས་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཡང་བཞག་
ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་རྙེད་
པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཤིང་དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་གཞན་
དུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་

སྐྱེའོ་ཞེས་པ་དང་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་བཞག་ཡོད་ལ། ཡང་མྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་རྫས་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་དང༌། རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་གཞག་དོན་མཐུན་གང་ཡང་མེད་པས་ན། འཇོག་ཚུལ་སྔ་མའི་དོན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཚད་

412

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མས་མི་གནོད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་ཚད་མས་ཀྱང་གནོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་མང་ཞིང༌། སྐབས་དོན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གནོད་པ་དང་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གནོད་བའི་ཆོས་ནི། གང་ཡང་མི་འཇོག་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཆོས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་
ཆར་ཡིན་པས་སྤྱིའི་འཇོག་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ན། གང་ཟག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

བློས་མི་རྙེད་པ་དང༌། དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ཉིད་མི་འགོག་པར་
གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་དགོས་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་དེས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་དགོས་ཀྱི། གང་ཟག་ལ་མི་གནོད་པ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་དགོས་སོ། །ད་དུང་རིགས་ཤེས་དེས་གང་ཟག་ལ་གནོད་པར་སོང་བ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབ་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་གི་དཔྱད་པའི་ཚུལ་རྣམས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་དཔྱད་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་ལྟར་སྣང་རེས་ཚིམས་ནས་ང་རྒྱལ་ཏེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཀྱང༌། ངེས་པ་དོན་གྱི་དགག་བྱའི་ཆ་ཙམ་ཡང་འགོག་ནུས་པ་མི་ཡོང་བས་ན་དཔྱད་པའི་

413

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱས་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་
ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་དོར་ཏེ་དཔྱད་པར་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རློམ་སེམས་བྱས་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་འཇོག་པའི་ཚེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་གོ་བཅད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཁྲུལ་ངོ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་
གཟིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་ཡང་འབྱུང་ཉེ་བས་ན། འདིའི་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་མཚམས་ཟིན་པ་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་བཙལ་ཞིང་དཔྱད་པས་རྙེད་པའི་དོན་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པ་དང༌། ཞེས་པ་
ནས། དེའི་དོན་ནི་འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་ནི། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་འཐད་ན་འཐད་མཉམ་དང༌། མི་འཐད་ན་འང་མི་འཐད་མཉམ་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྔར་བཞིན་དཔྱད་ན་ནི་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་མི་རྙེད་ལ། འཁྲུལ་
ངོར་ནི་སྔ་མ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གང་ཟག་སོགས་དོན་དམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་ཙམ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བས་རྙེད་པར་བཞག་པ་འདིས་དོན་དམ་པར་དཔྱད་ནས་རྙེད་པར་སོང་འདུག་པས་ན། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ལས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་དང་དམིགས་ཡུལ་གང་དུ་

414

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། ཅེས་དང༌། མི་ཤེས་གཉིད་
ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང༌།
སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང༌། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དང་མུ་སྟེགས་
ཀྱི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་བདག་རྟག་པ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དང་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཟག་དང་རྟ་གླང་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པར་དངོས་གནས་ལ་སྣང་ཡང་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན། དངོས་གནས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འོ་ན་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་སོགས་
མེད་དམ། འདིའི་དཔེར་ལེན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་
སོགས་ཡོད་མོད་ཀྱང་རྟ་གླང་སོགས་དངོས་གནས་པར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དཔེར་འཇོག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྒྱུར་མའི་རྟ་གླང་དངོས་གནས་སུ་འཛིན་པ་ཡང་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་
བསླད་པའི་བློས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ས་མ་བསླད་པའི་བློས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་དངོས་གནས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འཇོག་གོ དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇོག་མིན་ནུས་ན། འོ་ན་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མས་གྲུབ་བོ་ཞེས་རིགས་པས་བཀག་པ་

415

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་འགོག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་

མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་ཡང་འཁྲུལ་པའི་བློས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་འཁྲུལ་པའི་བློ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ནི་མིན་པས་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཞག་པ་དེ་དག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བློ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྔ་ཕྱི་

གཅིག་འཛིན་གྱི་རྟག་འཛིན་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་གྱི་

སྡེ་པ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་བས་བཏགས་པ་རྣམས་དང༌། ཞེས་པ་ནས།
དེ་ལྟར་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་རྟག་འཛིན་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེསཔའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཙལ་ནས་མི་རྙེད་ཀྱང་དེས་མི་གནོད་པ་ཅིག་ངེས་པར་དགོས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀས་མི་གནོད་པ་ཅིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ནི་དོན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡང་ཡིན་དགོས་པ་ནི། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་ཙམ་སྒྲས་ཀྱང་གང་ཟག་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་མ་བཞག་པ་གཅོད་ཀྱི་གང་ཟག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་

416

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཡང་མི་གཅོད་པས་ན། ལུགས་འདི་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཕྱིན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་

གིས་ཡོད་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ན་ཡོད་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པ་གང་གཅོད་ན། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅོད་དོ། །འོ་ན་དེ་གཅོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་དེའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པས་ན། དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །
འོ་ན། མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་མཐོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གནོད་ཅིང་ཚད་མས་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ཕྱིན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དབང་གིས་བཞག་ཀྱང་མི་ནུས་ལ། དོན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་འོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་རིག་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཡོད་བཙལ་བས་རྙེད་པ་འགལ་མོད་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པར་མ་སོང་བ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འོས་མེད་ཀྱིས་འགྲུབ་

པོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི། ཆོས་རྣམས་དང་འདྲ་བར་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་

417

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ནི་འདྲ་བར་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཚུལ་ལ་རིག་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པས་མ་རྙེད་པར་
བཞག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཀུན་
རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་མིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་
མིན་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་དེའི་རྙེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲ་བར་མ་ཟད། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་ལ་
བལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མ་སོང་ཞིང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་
ལ་ནི་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་
ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་ཡོད་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་རྟོགས་གསུངས་པ་ཡང་གནད་འདི་དག་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་ནི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཙམ་ལ་ཡང་མེད་པས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་རིག་ཤེས་དེས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་རིག་ཤེས་དེས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་དེ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ནི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དཔྱད་པ་མི་

418

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ནུས་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་དོན་དེའི་ཡོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོག་པར་དེའི་དོན་དམ་པའི་ཡོད་ཚུལ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འདྲ་བས་འདིའི་དཔྱད་ཚམས་ཟིན་པ་གནད་ཆེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་

རྒྱལ་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་སྐྱེ་པ་ལ་
སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཇོག་དགོས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་
གནོད་མེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན།

འོ་ན་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རྣམས་སྣང་ཡུལ་དང༌། རྟོག་པ་རྣམས་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་ཅིང་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ནི་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས་དོན་འཇོག་ནུས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གཅིག་པུ་ལ་འདོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་རང་གཉིས་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་འཇོག་ཚུལ་དང༌། གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་ལ་ཐ་

419

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །འདིའི་བཏགས་ཡོད་དེ་ཡང་ཆོས་དེ་དངོས་མིན་བཞིན་དུ་དེར་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་པ་གཏན་མིན་པས། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་བའི་བཏགས་ཡོད་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་མཚན་ཉིད་པ་དང་འཆིང་གྲོལ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐད་ཀྱི་གཞན་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཡེ་མི་འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་སློབ་དཔོན་འདི་
གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་རྣམ་གཞག་མཚན་ཉིད་པ་འཇོག་ས་མ་བྱུང་ན། རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་འཁྱེར་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་འདུག་པས། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་ལན་འདུག་པས་ན། ཕྱིན་ཆད་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
དོན་དུ་ཤར་བར་བྱས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དོར་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ཉིད་བཟུང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་ན། ཞེས་པ་ནས། ད་དུང་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་མ་ཤར་བ་ཡིན་པས་ལུགས་འདིའི་གོལ་ས་
ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

420

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་དགག་པ།

རྩ་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡང་བདག་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ནུས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བདག་དང་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པ་དེས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་པ་མིན་པ་སྟེ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་ཡིན་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་གཞན་

གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱད་ནས་འགོག་པས་མི་ཁེགས་ན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་རང་

མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ནུས་ཀྱི་རིགས་པས་རང་མཚན་གྱི་སྐྱེ་བ་
འགོག་ནུས་ཀྱང༌། རང་མཚན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་
ཁས་ལེན་པས་ནི་མ་ཁྱབ་བོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་མཐའ་བཞིའི་

421

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་འཇུག་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ།

འགྲེལ་བས་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པའི་རིགས་པ།

དེ་ལ་འགྲེལ་པས་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། འོད་སྲུངས་གཞན་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཚད་མ་མེད་པ་དང་གང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་གང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང༌། གང་མ་སྐྱེས་པ་དང་གང་མ་བྱུང་བས་ཆོས་རྣམས། མཚན་མ་མེད་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་བྱུང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་བྱུང་བའི་བར་དུ་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་དྲངས་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲུབས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་ཞེས་བོས་ནས། དབུ་མའི་ལམ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་གནས་པ་ན། དེ་ལས་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་གཞན་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲིབ་པ་

རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ཆོས་གང་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་སེམས་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོང་

422

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌།
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། དེ་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མ་བྱུང་བས་ན། ཆོས་རྣམས་མཚན་མ་མེད་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་བྱུང་བར་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི། དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་སོགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པས་ན། ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་མཚན་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་བྱུང་བའི་བར་གྱི་དོན་རྣམས་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་
བསྒྲུབས་པས་ན། རང་འགྲེལ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་
ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ལུང་དེས་རྣམ་རིག་པའི་སྟོང་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྟོང་བར་མ་སོང་བས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང་ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་
ཅིང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་གྲུབ་མཐས་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མི་འགལ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་ལུང་དེས་ཞེས་པའི་

423

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལུང་ནི་དྲངས་མ་ཐག་པའི་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོང་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་མིན་པ་ཙམ་གྱིས་ངེས་སྟོང་བའི་དོན་དུ་འཇོག་ན་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་དེར་འཇོག་དགོས་པས་མདོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཚུལ་མི་ཤེས་ན། རང་སྟོང་དུ་མིང་བཏགས་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། ཁོ་རང་མ་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཙམ་
གྱིས་གཞན་སྟོང་ལས་མ་འདས་པས། དགག་བྱའི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དོན་ཅི་ཡང་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་རིག་པས་ཀྱང་གཞན་དབང་གཟུངས་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡང༌། དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཞག་ན་ཡང་དེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཤེས་པས། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ཁ་གདོང་གི་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་འཇོག་ཐུབ་པ་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དགག་བྱའི་སྤྱིའི་འཇོག་ཚུལ་དང་ཕྲ་
རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཚང་ཕྱིན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཚུལ་འོང་བས་ན། སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ཕྲ་མོའི་སྟོང་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་

424

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་མིན་པས་དེ་འདྲའི་མཚམས་ཕྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་མངོན་གྱུར་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་
རིང་ལ་གྲུབ་མཐས་འཐད་པ་བཅུག་པའི་བདེན་འཛིན་དང་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །གཟུངས་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

བཀག་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མིན།

གསུམ་པ་བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་བཀག་ཙམ་དུ་འཇོག་གམ་རང་བཞིན་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཞིག་འཕངས་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་
ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་འཚོལ་ལུགས་ཡིན་པས། །

དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།

འདི་ལ་ཐོག་མར་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མེད་དགག་ནི་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མི་འཕེན་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང༌། མ་ཡིན་དགག་ནི་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་

425

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའམ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ནི་མེད་དགག་ཁོ་ན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་དེའི་བསྒྲུབ་བྱར་འཇོག་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདག་

ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་བཞི་ཀ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་ལ། ཟླ་བས་ཀྱང་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་ཏེ་དམ་བཅའ་གཞན་ལ་ཡང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་
ལ་མེད་དགག་དགོས་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་ན། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་བདེན་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཀྱང༌། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་མ་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་
དང་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ལ་ནི་དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བཀག་པའམ་བཅད་པ་ལྟ་བུས་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་བཀག་པ་དང་བཅད་པར་མི་འགྲོའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འོ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མ་བསྒྲུབས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་ཡིན་ནམ།

426

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་འཆར་བ་ན་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པ་མེད་དགག་དང་འདྲ་ཡང་དེ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་ཡང༌། རྟོག་གེ་འབར་བར། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པས་བྲམ་ཟེ་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་དཀའ་ཐུབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའིདམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མེད་དགག་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བར། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་
ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེས་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེའམ་མི་བཏང་ངོ༌། ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་དོན་ཡང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་
ཅིང༌། དེ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཞེས་པའི་ཆོས་གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་ཡང་

མི་འཕེན་པར་འཇོག་གོ །འདིའི་འཕེན་མི་འཕེན་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཀའ་ཤུལ་དུ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པ་གཞན་བཀག་པ་

427

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཙམ་གྱི་ཤུལ་དུ་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་བྲམ་ཟེ་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོགས་མི་འཕེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་བཀག་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་ཁྱད་པ་འཇོག་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་པ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌། ཚེ་དཔག་མེད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགག་པ་ལ་ནི་ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་དགག་བྱ་བཅད་པ་དང་རང་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གང་རུང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལ་གཉིས་ལས། ཞེས་པ་ནས། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བཅད་པ་དང་རང་རྟོགས་པའི་བློས་དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གང་རུང་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །སྤྱིར་བདག་མེད་ལྟ་བུ་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་སྟེང་
དུ་དེ་བཀག་པ་ན་དགག་བྱ་བདག་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པར་འདོད་པས་ན་མེད་དགག་ཏུ་མ་བསྡད་པར་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས། གཞི་གཞན་དང་ཚོགས་ན་ཡང་ཆོས་གཞན་འཕངས་པས་མེད་དགག་མིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འཇོག་གོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གཉིས་ཀྱང་འདྲ་བས་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་

གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། འོ་ན་བྲམ་

428

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཟེས་ཆང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་ཚོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མི་འཇོག་པར་མེད་དགག་ཏུ་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དང༌། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་དེ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མིན་པས་ན་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། །ཁ་ཅིག་བདག་མེད་ལྟ་བུ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མ་ཡིན་དགག་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕངས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང༌། །ཚིག་
གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། །དེ་ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པར། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ངོས་འཛིན་པ་ནི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དེ་ལ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ནི། མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང༌། ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་ཟིན་པའོ། །དེ་ལྡན་ནི་དངོས་ཤུགས་ལ་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཚིག་སྟེ། མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕེན་ཚུལ་བཞི་པོ་དེ་གང་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་

429

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

གཞན་པ་དེ་བཞི་གང་ཡང་མ་འཕངས་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལས་གཞན་མེད་དགག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོས་ནི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་དང༌། གཉིས་པས་དངོས་སུ་འཕངས་པ་དང༌། གསུམ་པས་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕངས་པ་དང༌། བཞི་པས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་འཕངས་པ་དང་བཅས་པའི་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་བཞིན་
འགོག་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྟགས་དང་དེ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་མེད་ཅེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། དེས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཞག་པས་དེ་ནི་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །
ཡང་གཞན་དག་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཡོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་མེད་དེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཚིག་གསལ་ལས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་གཞན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་གཞན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཀོད་ཀྱང་འདིའི་དོན་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ལྟར་མིན་གྱི། རང་

ལུགས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཐད་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སེལ་
བའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་མེད་པར་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་

430

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཚིགས་དངོས་སུ་འགོད་པ་མི་མཛད་པར། ཕ་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པར།
རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་རྟོག་གེ་འབར་བ་ཁུངས་སུ་དྲངས་པར། ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་
མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁུངས་སུ་འདྲེན་ཀྱང༌། དེའི་དོན་ནི་དགག་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཕ་རོལ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་འདི་ལ་
འཁྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མང་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་

ལེགས་པར་བཀག་ནས་དེ་དག་ལྟ་བའི་ལམ་སྲོལ་དྲང་པོར་བཀོད་ཟིན་པས་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྤྲོས་སོ། །

དེས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་གསར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བློ་དེས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་

431

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ན་ཡང་དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་བློ་དེས་ཆོས་ཅན་གང་ཟག་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་ནི། དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སམ་སྙམ་ཞིང༌། དེ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཙམ་ལས་དེའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩིས་ནི་གང་ཟག་ལ་
བརྩི་བ་མིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་གང་ཟག་བདེན་མེད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འཕངས་མ་
འཕངས་བརྩི་སའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ནི་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་འཕངས་
པར་འདོད་པ་ནི་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཀྱང༌། ཆོས་ཅན་ཤུགས་
རྟོགས་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་བས། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་འདིར་མེད་དགག་གི་འཇོག་ཚུལ་ཞིབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང༌། ཁྱད་པར་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་གཞན་གྱིས་གཞི་སྒྲུབ་པ་གཞན་དང་འཚོགས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འཇོག་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། དགག་

བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་འཕེན་པ་མིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་མེད་བརྩི་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཡང༌། དེ་འདྲའི་བློ་དེས་ཆོས་ཅན་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་པས། ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང༌། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བློ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་འོང་བར་གསུངས་པ་དང༌། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཤུགས་རྟོགས་བཞེད་ཅིང༌། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་

432

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ཀྱང་ལུགས་དེ་གཙོ་བོར་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན། འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་སུ་བཀོད་ནས་དེའི་ལུགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་

པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།
དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས། གོང་དུ་རྒྱས་པར་རིམ་པ་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་ན། དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང༌། རང་རིག་མེད་པ་དང༌། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡང་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཀྲལ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་དང༌། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་

ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མི་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ལས་ཀྱི་བག་

ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟན་པར་དེ་འདྲ་མི་འཇོག་པར། ང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་དང༌། ལས་འགགས་མ་
ཐག་པ་དེས་ཀྱང་བག་ཆགས་འཛིན་ནུས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་

433

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་ཀུན་གཞི་མེད་པར་འཇོག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་ན་ལུགས་མཆོག་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རིག་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པའི་གསལ་བ་འཇོག་གི །དེ་ལས་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བ་གཞན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་རིག་མེད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པར་ཡང་བཞག་ལ།

དེའི་གནད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དང་ནང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་
དབང་ཁོ་ནས་བཞག་པས་ན་རྒྱུ་མཚན་དེས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་འདི་ཡང་ལུགས་མཆོག་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི། འོག་མ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །
དེ་དང་འདྲ་བར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་
པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བདག་མེད་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང༌། དེའི་བདག་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉན་རང་ལ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འཕགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་

434

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན་རེ་ཤིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང༌། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་
དང༌། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང༌། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་དང༌། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།

དེ་ལྟར་དབུ་མ་རྣམས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་ཟབ་མོ་
དབུ་མའི་ལམ་འདི་ཉིད་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་དོན་རྣམས་འཁྲིད་

དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར། གཞུང་ཆེན་མོའི་ཁུངས་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་སླར་ཡང་དམིགས་སྐོར་སྐྱོང་ཚུལ་རྒྱས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་གི་སྤྲོས་པ་ལ་ཧ་ཅང་མི་གཡེལ་བར་གཞུང་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་

435

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལེན་པའི་རིམ་པ་བཀོད་པ་ནི་འདི་ལྟར། དེ་ཡང༌། སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་ཚུལ་དངོས་ལ། སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ལས།
དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཅི་རིགས་
བསམས་པའི་མཐར། སྡུག་བསྔལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ནས། དེའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་བསྐྱེད་བཞིན་པའི་ངང་ནས། མདུན་གྱི་ཐད་དྲང་གི་ནམ་མཁར་སེང་ཁྲི་པད་ཟླ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད། ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་དང་དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བླ་མ་སོགས་སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེ་
བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསལ་བཏབ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་སྒོ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱི་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བརྟན་པར་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཚིག་དམིགས་བསྟུན་ནས་བྱས་པའི་མཐར་འདི་ལྟར་བསམས་ཏེ། བདག་དང་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བར་མཚམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་སྡུག་བསྔལ་མི་ཟད་པ་འདིས་
མནར་མནར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་འདི་རང་ལ་ཐུག་འདུག་པས། དེས་
ན། དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་
ཉིད་བྱོན་ནས། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདི་གཅིག་པུས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བཅས་ལས་ལྡོག་པར་མཛད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་

436

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

བཞིན། བདག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོར་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཞུགས་ཏེ་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ནི་བླ་མ་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་དབང་བཞི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བླངས་ཏེ་རང་དང་བླ་མ་དབྱེར་མེད་དུ་བསམས་
པ་ནི་སྦྱོར་བའོ། །

སེམས་ཙམ་པ་དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལྟ་འཁྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་དང༌། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང༌། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང༌། །བསླབ་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང༌། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཤེས་
བྱའི་གནས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་བཤད་ཀྱང༌། འདིར་བསམ་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ངོ་བོ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བརྟན་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་འཇོག་ཅིང༌། དེ་ལ་ཡང་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང༌། ལེན་པའི་

437

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེས་ལས་ཀྱི་ས་བོན་འཛིན་ཚུལ་གཙོ་བོར་བསམ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་རྩ་བ་ཀུན་གཞིའི་
སྟེང་གི་ས་བོན་སྨིན་ཚུལ་ལ་རག་ལུས་པས་ན། ཀུན་གཞི་དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཞི་དང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་སོགས་
ཀྱི་རིམ་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེར་བསྡུས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་འཇུག་དགོས་པས་ན། མཚན་ཉིད་དེར་འཇུག་ཅེས་བསྡུས་ནས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་གོ །
དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་འཇོག་ལུགས་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡ་མ་བྲལ་བར་ལྟོ་ལྡིར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །དེའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་
ན། གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཞིར་ཤར་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང༌། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པའི་གཞིའི་གཟུགས་དེ་ནི་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་དང༌། དེ་འདྲའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་

438

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་མིང་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེའི་དམིགས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་འདྲའི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་དང་ས་བོན་ཀུན་གཞིས་འཛིན་པའི་དབང་གིས་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན། དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་བསྒྲེའོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་ངོས་འཛིན།

དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་ལམ་སོགས་ལམ་གོང་མ་
རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ནི།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། སྣང་མེད་ལ་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་

དེ་ཉིད་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དང་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་
པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་བསྒྲུབས་
ཤིང༌། དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང༌། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས། དཔྱད་པ་

439

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རང་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་པ་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱང་གིས་ཟིན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང༌།
དེའི་ཚེ་ངེས་ངོར་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྟོབས་མཚུངས། དམ་སྦྲིང་ངེ་བ་ཡོད་ལ། སྣང་ངོར་ངེས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སྣང་བ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པས་ན། དྲོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་
སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ནས་རྩེ་མོའི་ཚེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མོད་
ཀྱང༌། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་པོ་ཆེར་འཕེལ་བས་ན། དེ་ལ་སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པས། དྲོད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ནི་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སར་གསུངས་སོ། །དེ་
ནས་བཟོད་པ་ནམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྣང་བ་ནུབ་ཅིང༌། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་དང་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སྣང་བ་ཆེར་འཕེལ་བས་ན། ཏིང་ངེ་
འཛིན་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་ཚེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྣང་བ་ནུབ་

པར་མ་ཟད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བར་སོང་ཞིང་མཐོང་ལམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པས། བཟོད་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེའི་མཇུག་ཐོགས་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྣང་ངོར་ནི་ཕྱི་དོན་དང་ཆོས་ཅན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་

440

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དང༌། གཟུགས་
སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་གཉིས་སྣང་ཕྲ་མོས་ཀྱང་བར་མ་ཆོད་པར་དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་སྣང་མེད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ས་དང་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ས་
དེ་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ས་དྲོད་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས། དེའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་སྣང་བ་དང་བཅས་པས་ཀུན་བཏགས་ལ་འཇུག་པ་དང༌། བཟོད་མཆོག་གི་ཚེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེར་འཕེལ་བས་ན། གཞན་དབང་ལ་འཇུག་པ་དང༌། མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པོ་འདི་ལ་ས་བཅུའི་དབྱེ་བ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་

བཅུ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། ཚོགས་སྦྱོར་དང༌། ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐར་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཆོས་སྐུ་དང༌། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་སྐུ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་
ནས་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་སྙམ་པའི་སྨོན་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱ་བ་

441

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་དང༌། བརྗོད་བྱ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་ཚུལ་དང༌། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་སོགས་ཞིང་འདིར་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་
པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་
བ་ཡིན་པས། །

རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་བློ་ཡིས་བོན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་་པའི་རིགས་དེ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་
གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་ལྟར་འཁྲིད་དེ། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་དང་པོ་
ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་རག་མ་ལས་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་

གིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་འགོད་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་ཉིད་འདིར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་

442

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་དབུ་མའི་ལམ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་དེར་གནས་པ་ལ་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་དགོས་
པས། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སྤོང་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དང་དེ་དོན་ལྟར་གྱི་ཁས་ལེན་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དེ་དག་སྤོང་བས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་དགོས། དེ་ལ་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་དགོས་པས། དེ་འགོག་ཚུལ་ཞིབ་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཁུངས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྩ་བར་བྱས་ནས་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུང་རྣམས་རྒྱས་པར་བཀོད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉམས་ལེན་
གྱི་རིམ་པ་ལ་བཀྲི་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང༌། གནས་མ་བུ་པའི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང༌། གང་ཟག་རང་རྐྱང་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་
པའི་སྟོང་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་རྣམས་བསྒོམས་ནས་སེམས་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆད་མཐའ་སྤོང་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་ལ། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང༌། དགེ་

443

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་ན་བྱིན་རླབས་གཞན་ལས་ལྷག་པར་ཆེ་
ཞིང༌། རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བས་ན། དེའི་ལུགས་ཀྱི་འཁྲིད་

དམིགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལ་ནི་སྔར་ནས་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་བཞིན་པ་དེ་ལ། ད་དུང་ཡང་རིགས་གསུམ་གའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་ཏེ་ལེགས་པར་གསལ་བཏབ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་མཎྜལ་རྒྱས་བསྡུས་ཅི་རིགས་ཕུལ་བའི་མཐར། དུས་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ངོ་བོ་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །ཞེས་སོགས་དམིགས་ཕུག་གི་གསོལ་འདེབས་གནད་དུ་བསྣུན་པ་མན་ངག་བཞིན་བྱས་རྗེས་འདི་ལྟར། ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་བསམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་སོགས་དང་ནང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རང་
བབས་ཀྱིས་འཆར་དུ་བཅུག་པ་ན། ཕྱི་གཟུང་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ནི་
ནང་སེམས་ལས་ཕྱི་རོལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་ཞིང༌། སེམས་དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་ཁོ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་འགག་གནས་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ནི། རྩ་བའི་ཆོས་ཅན་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བས་བསླད་ནས་སེམས་ལས་རྒྱངས་ཆད་དུ་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནི། སེམས་ལས་

444

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྡོད་ཚུལ་ནི་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ། སྣང་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་དང་འདྲ་བར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་དྲངས་
ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རྩད་ནས་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཡང་གོང་དུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་དང༌། སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་གོ་བ་བཙལ་བའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་རྩ་བ་ནས་གཅོད་ནུས་པ་ནི་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བའོ། །
དེ་ལྟར་མོད་ཀྱང་ད་དུང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་ཤས་ཆེས་པའི་དབང་གི་ས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཆོད་
པར་འཇུག་ན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྙམ་ན། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་གའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ལ་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་འདིའི་རྟོགས་པ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་དམིགས་ཕུག་གི་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་འདིའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་པར་གོང་གི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོར་སྦྱངས་རང་བྱེད་པ་ནི་དེ་ཙམ་བོག་མི་ཆེ་བས། འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ནི་བླ་མ་དང་ལྷག་
པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདི་རང་ལ་མན་ངག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེ་ཡང་བདག་ཅག་ཡོངས་ཀྱི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ་རྗེ་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཡང་ཡང་

445

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བྱོན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་ཁ་ཙམ་མིན་པ་རྙེད་པ་དང༌། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ཚེ་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་འདེབས་ཆིག་བསྒྲིལ་གྱིས་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པ་འདྲ་བ་གཞན་
སུ་ལ་ཡང་མ་བྱུང་བས་འདིར་ཡང་ཁུངས་སུ་བཀོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པས་ཕྱི་གཟུང་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྣང་ལ། །དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་བློ་ལ་རང་བབས་སུ་འཆར་དུ་བཅུག་པ་ན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འཆར་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་
ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཆར་བ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་འགོག་པ་ན། མ་སྐྱེས་རིག་པའི་གཤིས་ལ་དཔྱོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་འདི་ཉིད་དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེ་སྙམ་ན། ཕྱི་

གཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེད་བྱེད་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་དེ་མ་
ཐག་རྐྱེན་བཅས་ལས་སྐྱེ་ལ། དེ་ཡང་གང་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་ན་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་དག་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ། དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་སྙམ་དུ་བརྟགས་པ་ན་དེ་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པར་ཐག་གཅོད་མི་ནུས་མོད། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ་དེ་ཡང་སྔར་གོང་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ངེས་པའི་རྩི་ཡོད་པའི་དབང་
གིས་ཡིན་གྱི། ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཚིག་སྐམ་ལས་ནི་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་

446

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པ་ནི་སྔར་དེ་རྣམས། ངོ་བོ་གཅིག་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ཁ་དོག་
དབྱིབས་སོགས་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱད་པ་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་དགར་ཤེས་པ་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མ་ཡིན་པ་ནི་སུས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་པས་ཁ་དོག་ཙམ་ལ་དཔྱད་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་ཁ་དོག་སོགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བློ་ངོར་གྲུབ་ཟིན་པ་ན་ཁ་དོག་སོགས་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན། གང་དུ་ཡང་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དེ། ཕྱི་དང་ནང་གང་དུ་གནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་གཅོད་པར་མི་ནུས་པའི་ཉམས་སྣང་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བ་དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་གཅིག་པ་འདྲེས་པའི་རང་མདངས་དེ་ཉིད་ཤར་བ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནང་གང་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་ཡོད་པས་ན། སྐྱེ་འགག་
གནས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །འགག་
པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་གི་ནུས་པ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་བར་མ་

ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དང་ཁ་དོག་དབྱིབས་

སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་དེ་འདྲའི་ཤེས་
པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་

གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་
གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བར་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་དང༌། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱི་གཟུང་

བའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་

447

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

པ་དང༌། ནང་ཤེས་པ་ཡང་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་མེད་པའི་
སྒོ་ནས་ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ངང་ལ་བཞག་སྟེ་སྟོང་པའི་གཤིས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་ལས་གཞན་གྱི་རྟོག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ངང་ལ་འཇོག་གོ །དེ་ཡང༌། ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ནི་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་འདི་ཁའི་
འཁྲིད་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དང༌། འདིར་ནི་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཆེར་མ་
གྲགས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དེ་
ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་མན་ངག་ཏུ་མཛད་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་གོང་གི་ངེས་པ་དེ་རྣམས་དྲངས་ཏེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་བཞག་པ་ན།

དེའི་ཚེ་ལུས་སེམས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་ཕྱིན་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཤིང་
དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐྱངས་པ་ན་ཡང་ངེས་ངོར་དེ་སྟོང་པའོ་སྙམ་
པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་གི་རིགས་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་དགོས་པས་ན། གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོ་དེ་ལ་བལྟས་ཏེ་སླར་ཡང་སྔར་གྱི་དགག་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་དྲན་
པར་བྱས་ནས་དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་གོ དེའི་འཇོག་ཚུལ་གང་ལ་འཇོག་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་ལ་བཞག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་གོང་གི་སྟོང་པ་གཉིས་

448

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པོ་ངེས་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྣང་བའི་གསལ་ཆ་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངང་ལ་འཇོག་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་རྒྱུན་པར་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེས་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་
སྣང་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཐོག་མའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་པས་ན། རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་འདུན་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་ཐམས་ཅད་དང་འཕྲལ་ནས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀུན་
གཞི་དང་དམིགས་རྣམ་འདྲ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདྲ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཀུན་གཞི་ལ་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་ངེས་ལྔ་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་ན་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་གང་ཡང་འདྲེན་མི་ནུས་པར་དགག་བྱ་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་བདུན་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་
རགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སྟོང་སང་ངེ་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ། ལམ་འདིའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ངེས་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ལ་ཚོགས་བདུན་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་
ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་གང་ཡང་མི་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་སོགས་བཀག་པའི་སྟོང་སང་ངེ་བ་ལ་གནས་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་
ངང་ལ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟུང་པོ་པས།
གཤིས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་བློས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་

གསལ་སིང་ངེ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་གཞན་ནི་བླ་མའི་ཞལ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་བཅུག་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ནས་འབྲས་བུའི་སའི་བར་ལ་རིམ་

449

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཞིན་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟུལ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་དགོས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ལག་རྗེས་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་ལེན་བསྔོ་བ་ཡོན་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་གྱི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་
དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདིར་སྒོ་དུ་མ་ནས་བྱང་ཆེན་
གྱི་བར་དུ་འབད་པར་རིགས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་ལ་འཇོག་ཚུལ་སྐབས་འདིའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་མཛད་འདུག་པས། དེའི་དོན་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ལ་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདིའི་ལྟ་ཁྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་ཅིག་གིས་བྱེད་ན།
ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་ཕབ་ནས་ཀུན་གཞིའི་ངང་ལ་འཇོག་པའི་ཀུན་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང༌། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་དུ་གསལ་བ་བཞིན། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ལེགས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་ན་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་ལུགས་མཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་

450

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་ཐུགས་

ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་མན་ངག་གི་སྙིང་པོས་བརྒྱན་ཏེ་བཀོད་པའོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ།

གཉིས་པ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གོང་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་

གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་
པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས། དངོས་གཞིའི་ལྟ་བ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐྱོང་ན། དེ་ཡང་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནི་སྔར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དངོས་གཞི། ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་རྣམས་རང་བབས་སུ་བློ་ལ་འཆར་དུ་བཅུག་པ་ན། དེ་ཡང་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ཚུལ་ཡོད་པ་ཞིག་འཆར་དུ་བཅུག་པ་ནི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ངེས་པའི་གནད་དང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ཚུལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དེ་འགོག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་ན། སྐབས་འདིའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་དང་དེ་རྣམས་

451

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་དང༌། དེ་
རྣམས་དེས་སྟོང་བ་ཡོངས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཡང༌། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གོང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་སྤྲོ་ན་ལེགས་པ་དང༌། དངོས་གཞིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པའི་གཉུག་མའི་སྡོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་དགོས་ཤིང་དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་བློ་ལ་འཆར་མི་བདེ་བ་འབྱུང་ཚེ་སྒྱུ་མའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་འགག་དགོས་སོ། །མཇུག་ཏུ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་ལ་བསྔོ་དགོས་པ་ནི་གོང་འོག་གཉིས་དང༌། གསུམ་ག་མཚུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ།

གསུམ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་

གཞག་ཉི་ཁྲི་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལྟར་འབྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ་གོང་
དུ་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་བླངས་ལ། སྐབས་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ནས་ཉམས་

སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ནི་གཞན་དབང་དང༌། དེ་རྣམས་རང་གི་

452

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས། དེ་འདྲའི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དེས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ལ། དེ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང༌། རྟོགས་དཀའ་སླའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་པས་ན། ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མེད་པའི་རིགས་པ་དང༌། བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་གྱི་རིགས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་འགོག་པ་བྱེད་དོ། །
དེ་ཡང་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
དེ་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདག་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་

གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་བ་དང་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་ཚོགས་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡང་བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
བསྒྲུབས་པ་ན་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ས་སྒྲོག་རི་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་དང༌། སྲུང་བ་པས་སེམས་གཅིག་པུ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང༌། གནས་མ་བུ་བས་ནི་བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་

453

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འདོད། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
མི་འགྱུར། །མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། གཞན་གྱིས་བསགས་
ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཡིན་
ན། །བདག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཉིད་མང་པོར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ། སེམས་གཅིག་པུ་བདག་ཡིན་ན། སེམས་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་རྫས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དེ་བདག་ཡིན་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་
ཚེ་ཆད་མཐར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྔ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ།
ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ནས་བདག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བདག་སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་ཕྱི་མས་མྱོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་བྱེད་པ་པོ་
དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་

མྱོང་དགོས་པ་སོགས་འགལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །ཡང་གནས་མ་བུ་པས་འདོད་པའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་འདོད་པའི་ཚུལ་

454

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་དེ་ཉིད་འགོག་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང༌། །དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་

སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས། །དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་གྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། གནས་མ་བུ་པས་བྱེ་སྨྲ་གཞན་དང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་ཡང་འདོད་ཅིང༌། དེའི་སྒོ་ནས་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འདོད་ལ། དེ་ཉིད་འགོག་པ་ན་བརྗོད་མེད་ལ་རྫས་ཡོད་འགོག་ཚུལ་གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཀག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསལ་ལོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡང་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་

བདག་མ་ཡིན་ཏི། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཤིང་རྟ་
མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང༌། །ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ། །བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག༌།ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་དོན་སྦྱོར་བ་མེད། །གཞན་ན་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད། ཅེས་དང༌། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བུར་གནས་

455

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་འགྱུར། ཞེས་དང༌། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་
ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་
ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཏན་ནས་མེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །
དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི།
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་གཉིས་ཡིན་པས། དེ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་ནི། རྩ་ཤེར་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ན། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས། དེའི་རིགས་པ་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གོང་ནས་ལེན་ཞིང༌། འཇུག་པར་ཡང༌། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་དང༌། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྙེད་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །ས་བོན་སྲིད་མཐའ་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར། ཞེས་དང༌། བྱེད་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི། །ཁ་དོག་རོ་ནུས་སྨིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་

456

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་གསལ་བའི་རིགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བླངས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཅི་འདྲོངས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་རྩ་བ་དང་སྦྱར་ན། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། །མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ཉིད་མེད་པར་ས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། །དེས་ན་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་པས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའི་ཕྱོགས་འདི་བཏང་བར་བྱོས། ཞེས་པ་ནས། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་དེས་ན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་
འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཚེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་འགྱུར་ཞིང༌། །འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡིས་སྟོང་པར་འགྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཨུད་པ་ལ་ཡི་དྲི་མདོག་ཇི་བཞིན་བཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་འཛིན་པའང་ཡིན་དེའི་ཕྱིར། །རང་གི་ཇི་བཞིན་

457

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་

ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། མཐའ་བཞི་གང་
ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་བཞིན། ཞེས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེས་བ་ཐུན་མོང་དུ་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་བདག་དང་གཞན་དང་

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང༌། །རྒྱུ་ལ་མ་བལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་བརྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ནི།
ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་བཀག་ཟིན་ཀྱང་གནད་ཆེ་
བའི་རིགས་པ་ལྷག་མ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་པ་དང༌། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། རིགས་པ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཀག་ཚུལ་བསམ་མོ། །
དེས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་འགོག་ཀྱང་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ན། དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པ་ན་བདུན་པོ་གང་ཡང་ཤིང་རྟར་མི་འཇོག་པ་ཙམ་ནི་
བཏགས་ཡོད་རགས་པའི་འཚོ་ལ་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། སྐབས་འདིའི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་གྲུབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མིན་ལ། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་དེས་མ་ཚིམ་པར་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པའི་མཐར་མ་རྙེད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་

458

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མིན་པའི་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་འཇོག་ཚུལ་དུ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྷར་བཅས་སྐྱེ་དགུ་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་མཆོག་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་གཅིག་རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་བློ་བཟང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་ཕེབས་པ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་དོན་ལ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མ་བཏང་བར་སྟོང་པའི་ངང་དུ་རིག་
པ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟོག་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང༌། ཞི་སྐུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང༌། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་སྙམ་པའི་མོས་པ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལས་སྨོན་པའི་དབང་གིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ་ན། ཐུན་མཚམས་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་ཙམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་ཚུལ་དང༌། སྟོང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་འཇུག་གོ །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང༌། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་རྣམས་
གནད་ཆེ་བ་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་

མཚམས་གཏོང་ཁར། འགྲོ་སྒྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སླད་རྟག འདི་ནི་སྤྲོས་དང་བྲལ་ལའང་སྣང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་གྱི་མོས་པ་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ནས་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང༌། བྱ་བ་དངོས་གཞིའི་ཚེ་ཡང༌། སྦྱོར་

459

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བ་བཞི་ལྡན་ཐབས་ཀྱི་མཆོག༌།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བློ་སྦྱོང་གི་དོན་ཐུན་མཚམས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་འོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་ནུས་སུ་བླང་པར་བྱ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ཁྱེད་རྣམས་ལ། རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ད་ནི་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་དྲི་བ་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་དྲི་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། ཅི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་
དོན་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང༌། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

སོ་སོར་བཀྲལ་བའི་སྒོ་མང་དུ་སྣང་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་
ཀྱིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཚུལ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགོད་པར་མཛད་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པ་དེ་ལ། ད་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས།

དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ངེས་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་འདོད་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདྲི་ན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་

རྣམས་ལ་དྲི་བ་མཛད་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །
དེ་ལ་ལན་འབུལ་བའི་མོས་པ་བྱེད་ན། དེ་ཡང༌། རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོ་ཁྱེད་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱང་འབྲངས་ཏེ་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་འདི་ལྟར། འཛམ་
གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སྙིང་ནས་གུས་

460

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མོད་ཀྱང༌། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སླུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། །མཚན་འཛིན་
དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཇིག་བྱེད་པ། །ཟླ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །བློ་མིག་ཀུན་ཏའི་ཚལ་རབ་ཕྱེ་བའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་

བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། །ཞེས་
གསུངས།

དེའི་དོན་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་སོགས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་
ཀྱིས་གཙོས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་
རབ་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར་བའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱང་ཁ་ཙམ་མིན་པའི་གུས་པ་སྙིང་ནས་འཁོར་བ་བཞིན་ཡོད་མོད། དེ་ལྟར་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་བའི་མཆོག་ཏུ་འཁྲིད་པར་མཛད་པའི་རྟེན་འབྱུང་མི་སླུ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྡུག་
བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་བཤིག་ནས་
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་བྱོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་
མཐའ་དག་གི་བློའི་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཀུན་ཏའི་
དགའ་ཚལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་མཛད་པའི་ཚེ། ༸རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་མཐའ་དག་༸གོན་པོ་ཀླུ་
སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན། ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་ཤིང༌།

461

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

དེ་ཡང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲོངས་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ཉིད་སློབ་
དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོ་སྤྲད་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་དེས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང༌། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་ལན་གསོལ་ལོ། །
དེ་ལྟར་སྔར་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་

ངེས་ཕྱེ་ཚུལ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཐོག་མར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་དེ་ནས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ཞིང༌། ལྷག་པར་ཉི་ཁྲི་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུར་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་མཐའ་
བཅད་དེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པའི་ཁུངས་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལམ་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ། །དེ་ཉིད་སླར་
ཡང་འཁྲིད་དམིགས་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བདག་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་ཉིད་སྙིང་པོའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

དང༌། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་བློ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པའི་སྐལ་

462

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།
ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་
ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་དེ་དག་ལ་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་ཚེ་འདི་རང་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོང་འཕང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པ་སྔགས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་མོད་ཀྱང༌། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་བའི་པཎྜི་དང་གྲུབ་ཐོབ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་དང་མཐུན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་པས་ཚུལ་འདི་ནི་གསུང་རབ་མདོ་སྔགས་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དྲུང་ནས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྟ་བུའི་དབང་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བླངས་ལ། དབང་དུས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་བསྲུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསླབ་ཅིང༌། དབེན་པ་
གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་བརྙེས་ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་
འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཞུགས་ནས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་བྱིན་པའི་རིགས་པའི་གནད་ཕྲ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བར། བསྟན་

463

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཅོས་འདིར་གསལ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ལྟ་བའི་ཡས་འདེད་མས་འདེད་ཀྱི་རིམ་པས་སྦྱངས་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པའི་
གནས་རྣམས་ལ་སྦྱོང་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཟབ་པ་དང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་ལྟ་བ་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་རྣམས་
ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་མདོ་སྔགས་
ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་གནས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་མོའི་
ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་རབ་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་
བྱིན་པའི་རིགས་པའི་གནད་ཕྲ་རགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདྲིས་པར་བྱས་ནས།
གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པའི་ཟབ་གནས་
རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟར་རྩོམ་ཞིང༌། ཇི་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ། ༸རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༸རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མོས་ནས་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བྱའོ། །

464

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།

གསུམ་པ། མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་ཟབ་ཟབ་མོའི་མདོ་ཡིས་རབ་བསྟན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་འཛིན། །ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་ལུགས་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་མང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། །དེ་དོན་རྣམ་དཔྱོད་དཔྱོད་ལྡན་ཡིད་འཕྲོག་རིགས་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བསམས་པ་དང༌། །འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་གྲགས་པའི་འཕྲེང་བས་ཀུན་ཁྱབ་ཁྱབ་བདག་དེ་ཡི་ཞབས། །ཤུགས་དྲག་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དད་པ་ཡིས། །སྙིང་གི་པདྨའི་ལྟེ་བར་གུས་བསྟེན་པས། །གསུང་རབ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྨྲ་དེས། །རྨད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་འདི་བྱས་སོ། །
ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པས་ན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནང་བགྲོས་སུ་
བཀོད་པའི་མདུན་ལེགས་མའི་ནང་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་བཏང་ནས་ཐུགས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་གསལ་བར་བཀོད་པའི་དོན་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདི་ཉིད་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་འདི་ལ་རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་རྣམས་འདིར་སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོ་
ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི། བདག་ཅག་ཕྱིར་རབ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་

465

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བཟུང་བའི་ཆེད་ཁོ་ནར་མཛད་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་
ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང༌། ཟབ་མོའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་ལེགས་པར་འཛིན་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་མཆོག་ཏུ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་པ་ཀུན་ལ་དང་པོར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོས་པ་མང་དུ་མཛད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་ཤེས་ཚུལ་བཞིན་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་རྙེད་པ་དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བར་མཚམས་མེད་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་མཛད་པའི་མཛད་པ་དེས་ཁྱབ་པར་མཛད་པས་ན། དེ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་ལ་ཁྱབ་བདག་ཅེས་སྨོས་
ནས་དེའི་སྐུའི་ཆ་དམའ་ཤོས་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་བཞེས་ཏེ་དེ་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་
པར་དང་པ་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་ནས། ཐུགས་ཀའི་པདྨའི་ལྟེ་བར་སེང་ཁྲི་པད་ཟླ་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་སྤྱན་དྲང་ནས་བཞུགས་པ་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ། གསུང་རབ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་༸རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་༸བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་རྣམས་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་བདག་ཅག་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་

བྱ་རྣམས་ལ་ཡི་གེའི་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཛད་པ་འདི་ལ་རྨད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་
འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་དུ་འོས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །
དེ་ལྟར་བཞེས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་དེ་ཡི་

466

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

གསུང་རབ་དོན། །སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །ཇི་བཞིན་བཀྲལ་
བའི་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །དེ་བཞིན་འཆད་པའང་འདི་ལས་གཞན་ན་གང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་བཞིན་བོད་སྔ་མའི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀྲལ་བར་མ་ནུས་པ་དེ་ཉིད། ཁོ་བོ་བློ་བཟང་
གྲགས་པ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདིར་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་ལྷག་པ་ལྗོངས་འདིའི་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་གང་ནའང་མེད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་གསུངས་དགོས་པ་ཡང༌། །རླབས་ཆེན་སྤྱོད་ལ་རིང་ནས་ཞུགས་པ་ཡི། །རྒྱལ་སྲས་རིགས་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པས་ཀྱང༌། །ཤིན་ཏུ་དཔག་དཀའ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གནས། །ཇི་བཞིན་རྙེད་ནས་ཚུལ་བཞིན་འདྲིས་བྱས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཞུགས་ཤིང་རིགས་
པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་
དཔག་པར་དཀའ་བར་གསུང་ཤིང༌། དེ་ལ་ཁོ་བོ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྙེད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་པས་ན། རྒྱུ་མཚན་དེས་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་གཏེར་ཆེན་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བཀྲལ་བ་བཞིན་བཀྲལ་ལོ་གསུངས།
དེ་ལྟར་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་མཐུ་ལས། རྒྱུན་གྱི་ཐུགས་ཉམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་ནི། །ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་དག་པའི། །དགའ་

467

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

སྟོན་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་ཚིམ་གྱུར་ནས། རེས་འགའ་རྒྱལ་ལ་དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས། །སྐབས་འགར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དྲིན་དྲན། །གཞན་ཚེ་མཁས་པའི་བཤེས་ལ་གུས་པ་དང༌། །ཉམས་ཆུང་འགྲོ་ལ་སྙིང་ནས་བརྩེ་བ་དང༌། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རིང་དུ་གནས་འདོད་པ། །འདི་དག་ཕན་ཚུན་འགྲན་བཞིན་འཕེལ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་རིང་ནས་ཉམས་པའི་རྟོགས་དཀའི་གནས། །གང་གིས་བཙལ་བས་རྙེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ། །དེ་ཡི་རྣམ་འཕྲུལ་ཀྱེ་མའོ་ངོ་མཚར་ཞེས། །གཅིག་པུར་གནས་ཀྱང་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འཆོར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ནས་བཟུང༌། བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་བར་རྒྱུན་པར་ཐུགས་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་འགྲན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་དག་གི་ཚེ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཉམས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་འདུག་པ་ལ། ཁོ་བོས་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་པ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཞེས་གཅིག་པུར་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཡང་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་ཆེན་པོ་གྱུར་གསུངས།

དེ་ལྟར་གསུང་བའི་རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྔགས་

པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་འདྲ་དེ་ལ་སྨྲ་བའི་ཟླ་བ་ཡིས། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བསམ་གཏན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་མགོ་ལ་འདུག་པ་པོ། །རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོ་བ་དེས་དོན་རྙེད་པ་ཞེས། བསྟོད་པའི་འཕྲེང་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྔགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྨྲ་བའི་ཟླ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟབ་པ་

468

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་པ་དང༌། ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང༌། སྤྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྐུའི་སྒྲ་བཤད་
པས་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོབ་ཏུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པས་ན། རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོབ་ངེས་དོན་རྙེད་པ་ཞེས་བསྟོད་པའི་ཕྲེང་བས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་བསྔགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྡན་རང་ཉིད་ལ་ཡང་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པ་གང་གིས་འདོད། །བློ་ལྡན་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་འདིར་ཞུགས་ནས། །བློ་མིག་རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་དག་པར་གྱིས། །ཞེས་རྒྱལ་བས་བསྔགས་
པར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནི་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པར་འོས་ལ། དེ་ལྟར་བསྔགས་པའི་གནས་སུ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་ནི་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནང་ནས་ཀྱང་

དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་ནས། བློ་མིག་མ་རིག་པས་སྦགས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ལྟར་བགྱིས་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་
བའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྨོན་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་
སྲོལ་འབྱེད་འདིར་འབད་པས། །བདག་གིས་བསོད་ནམས་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཇི་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡིས། །དམ་ཆོས་མཐའ་དག་ཡུན་རིང་

469

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

འཛིན་པར་ཤོག །ཚུལ་དེས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། །རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཀུན་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས། །ཇི་ལྟར་སྤྱད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང༌། །རླབས་
ཆེན་སྤྱོད་ལ་ཀུན་ནས་སྤྱོད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིར་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན་ལྟར་
ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་འདིས་མཚོན་ཚོགས་གཉིས་རླབས་པོ་ཆེ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བསགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཇི་ལྟར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་འཛིན་པ་དང༌། ཀུན་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་
སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པ་དེ་ལྟ་བུར་སྤྱད་དེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་དགྱེས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཀུན་ལ་སློབ་པའི་
རྒྱུར་འགྱུར་པར་ཤོག་ཅེས་བསྔོ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་
ཀྱིས་གཙོ་བོར་དབུ་སེམས་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཐར་འདོད་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་ལ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
འདི་མཛད་པ་པོ་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཡང༌། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ། ཤར་བཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
གྱིས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་སྡོམ་བརྩོན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ཇི་ལྟར་ཐུགས་ལ་སྨོན་པ་བཞིན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཟབ་མོ་དབུ་

470

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

མའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཚུལ་བཞིན་རྙེད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་འོང་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྐུ་བརྙེས་པ་
ཡང་མང་བས་ན། ཐུགས་སྨོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་
ལགས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མས་འབྲལ་མེད་བཟུང་དུ་གསོལ།
དེ་ལ་འདིར། ཀུན་མཁྱེན་བུ་རམ་ཤིང་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། །ཆོས་འཁོར་
རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན། །མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་མཆོག་གིས་བཀྲལ་བའི་སྒོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཕྱེ། རྗེས་འབྲང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་གསལ། །དེ་ཉིད་ཨ་ཏི་ཤ་དང་འབྲོམ་སྟོན་གྱིས། །བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ལེགས་བཟུང་སྟེ། །བཀའ་གདམས་བསྟན་པས་ཕྱོགས་ཀུན་གསལ་བར་མཛད། །དེ་ཡང་སྙིགས་མའི་ངང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱོགས་ལྷུང་མཚན་འཛིན་དམ་པོས་རྒྱུད་བཅིངས་ཏེ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལུགས་ཀུན་བཤིག་ལ། །མི་ཤེས་བླུན་པོའི་ངང་ཚུལ་འཛིན་པ་ན། །དེ་ཚེ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཞེས་གྲགས་པ། །དངོས་སུ་བྱོན་ནས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་སོགས། །ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་མཐའ་དག་ཀུན་གཅོད་པའི། །བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགའ་སྟོན་བྱིན། དེ་ཉིད་འཆད་དང་
འཛིན་དང་སྤེལ་མཛད་པའི། །གཞུང་བཤད་ལུང་དང་འཁྲིད་རྒྱུད་མ་ཉམས་པ། །ཚུལ་
བཞིན་འཛིན་ནུས་བུ་སློབ་སྐར་ཚོགས་བཞིན། །ཤིན་ཏུ་མང་བའི་དབུས་ན་ལྷམ་མེར་བཞུགས། ཁྱད་པར་ཐུགས་སྲས་གཅིག་པུ་རྣམ་གཉིས་དང༌། པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་སོགས་པཎ་གྲུབ་བདུན། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་དམ་པ་དུ་མ་ཡིས། ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་ཉམས་ཕྱོགས་བརྒྱར་བསྒྲེངས། །མུ་མེད་སྲིད་པར་འཁྱམས་པའི་

471

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

བདག་སོགས་ཀུན། །ཀུན་ནས་སྐྱོབ་མཛད་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས། བཤད་ལུང་ཚུལ་བཞིན་ཐོབ་པའི་རིགས་ལམ་ནས། །ལེགས་པར་འོངས་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་མཆོག །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རཏྣའི་མཚན་ཅན་གྱིས། །དཀའ་གནད་མ་ལུས་

གསལ་བའི་དཔལ་བསྩལ་ཏེ། །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་མཐུ་རྙེད་ནས། ཉམས་ལེན་ཀུན་འདུས་རྣམ་བཤད་འདི་བརྩམས་སོ། །དེ་ལ་མི་ཤེས་བྱིས་པའི་སྐྱོན་མཆིས་ན། །དེ་ནི་སྙིང་ནས་བཤགས་ཤིང་དག་པ་དང༌། །ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་དགེ་བའི་ཆ་མཆིས་ན། །དེ་ནི་རྒྱལ་རྣམས་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་འབུལ། །བློ་བཟང་བློ་གསལ་ཡོངས་ཀྱི་མིག་གཅིག་པུ། །བཟང་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གིས་རབ་མཛེས་པས། །སྐལ་བཟང་སྟོང་གི་དགེ་མཚན་ལེགས་བྱིན་ནས། །ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་
ཀུན་དང་མཚུངས་གྱུར་ཅིག །དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་མཁས་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱང༌། །རིགས་
ལམ་འདིར་ཞུགས་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་ལ་བརྩོན། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གཉིས་ལེགས་བཟུང་ནས། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་འཛིན་པར་མཛོད། །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར། །མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོའི་དོན། །བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་དང་སྤེལ་བ་ལ། །འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ཤོག ཁྱད་པར་བདག་དང་སློབ་མའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང༌། །ཚུལ་འདི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་
ཀྱིས་འཛིན་པ་ན། །འགལ་རྐྱེན་ཀུན་ཞི་མཐུན་རྐྱེན་ཀུན་ཚང་ནས། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །
ཅེས་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་བ་འདི་ཡང་སྔོན་ནས། གངས་ཅན་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་གཅིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་

472

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

པོའི་དྲུང་ནས་རྒྱས་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་བསྩལ་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་ནན་གྱིས་

སྙན་སྒྲོན་གསོལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང༌། དེ་ནས་སྙན་བསྐུལ་ཡང་ཡང་ཞུས་ཀྱང་ཡོང་གསུང་བ་ལས་དངོས་སུ། བཀའ་རྩོམ་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་ལུས་པ་དང༌། དེའི་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་འགྱུར་མེད་ལགས་ནས་ཀྱང་དོགས་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ཕུག་གིས་འདི་དང་འདི་ཞིབ་རྒྱས་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་གྱིས་སྙན་བསྐུལ་ཤོག་བསྒྲིལ་དང་བཅས་པ་གསོལ་དཔོན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ལགས་བརྒྱུད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པར། དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པར་མཛད་པ་དང༌། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་སློང་འགྱུར་མེད་ལགས་ལ་ཡང་མཇལ་ཁར་ཕེབས་རེས་བཞིན་ཐུགས་དམ་འཕེལ་པོ་ཨེ་བྱུང་གསུང་བའི་བཀའ་འདྲི་དངོས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེས་འཛིན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་གནང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་གནང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་ད་ལན་འདིར་ཡང་དགེ་སློང་འགྱུར་མེད་ལགས་ནས་
སྐུལ་བ་པོ་མཛད་པ་དང༌།
སྤྱིར་ཡང༌། དེ་ནས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཇི་སྙེད་པ། །རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
པར་འགྲིག་པའི་རྩ་བ་ནི། །ལམ་སྟོན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ན། བདག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྩོམ་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་ནི། བླ་མ་དམ་པ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པ་དེ་ལྟ་བུས་དགྱེས་བཞིན་དུ་འདིའི་འགྲེལ་བ་མཛད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུ་ཁོ་ནར་གོ་ཞིང༌། དེ་
ཡང༌། རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཚིག་བསྒྲིལ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ལ་བཤད་

473

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།
ལུང་ཁྲིད་སོགས་དང༌། དམིགས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། དཀའ་
གནད་རྣམས་ལ་མཐའ་བཅད་ཁུལ་གྱི་དགའ་བ་དང་སྤོབས་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་
ཁར། ད་ལན་འདི་རྩོམ་སྐབས་སྔར་གྱི་དེ་ལས་ཀྱང་ཧ་ཅང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་རབ་
གསལ་ཤིང་མྱུར་བ་དང༌། དཀའ་གནད་རྣམས་ཀྱང་རང་བབས་ཀྱིས་འགྲེལ་ནུས་པ་
བྱུང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐབས་རྣམས་སུ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་གང་གི་མཐུས་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས། རང་ལ་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་ཚོད་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ན། དེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་པས་དེ་ནི་སྔར། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འགྲེལ་པ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་
ཡང་ཡང་ནན་གྱིས་གསོལ་བར་དགྱེས་བཞིན་དུ་ཡོང་གསུང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང༌།
དེ་ལྟར་ཡོང་གསུང་བ་ལས་བཀའ་རྩོམ་དངོས་སུ་མ་གནང་བར་ད་བར་ལུས་པ་འདི་ལ་ད་རེས་དགེ་སློང་འགྱུར་མེད་ལགས་ནས་སྐུལ་མ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང༌། རང་གིས་ཀྱང་དང་དུ་བླངས་ནས་རྩོམ་པ་འདི་ལ་སྔར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཐམས་ཅད་འཛོམ་
པའི་མཐུས། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་བྱིན་རླབས་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་རང་ལོས་ཡིན་སྙམ་པའི་མོས་གུས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་བྱུང་བས་ན། འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་རྩོམ་པ་པོ་ཁོ་བོ་ཡིན་ཀྱང༌། བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཡིན་པར་ཐག་ངེས་པར་ཆོད་
པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པས། གྲོགས་མཆོག་བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་ནང་ལུགས་སྙིང་གཏམ་ཁོ་ནར་ཞུས་པ་འདི་ལ་ཐུགས་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་ནས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱ་བ་རིགས་སོ། །
དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་འདིའི་དོན་ལ་རྒྱུན་དུ་

474

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

འདྲིས་པ་དང་དོ་གལ་ཆེ་ཞིང༌། ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་བ། བསྒྲུབ་དོན་སྙིང་པོར་འདྲིལ་བ། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་སློང་འགྱུར་མེད་ལགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མཛད། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང༌། བཀྲ་ཤིས་དགོན་གསར་བའི་གནས་བླ་མ་དགེ་སློང་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་དང༌། དགེ་སློང་བློ་གྲོས་དཔལ་འབར། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ནུས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་དཀོན་མཆོག་གིས། སྐུལ་བ་པོ་དང་ཡི་གེའི་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་མཛད་ཅིང༌། བསམ་ཡས་རབ་བྱུང་བའི་གནས་བླ་མའི་ཆར་གཏོགས་དགེ་སློང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་སོགས། ཐམས་ཅད་ནས་མགྲིན་གཅིག་གིས་བསྐུལ་བའི་ངོར། བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང༌། ཤཱཀྱའི་བསྟན་
ལ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པ་ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པའི་སེར་བྱེས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་གནས་མཆོག་དཔལ་གྱི་རྐེད་ཚང་རི་ཁྲོད་དུ་སྦྱར་བའོ། །
སྭ་སྟི། ཨེ་མ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་འདི། བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང༌། །སྐལ་ལྡན་བློ་གསལ་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྱིར་དུ། དབུས་སྨད་ཟལ་མོ་
སྒང་གི་ས་ཡི་ཆ། །རྫ་རྒྱུད་བཀྲ་ཤིས་བསམ་འགྲུབ་དགོན་ཆེན་གྱི། བླ་བྲང་ཡ་ཟུར་

རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ནས། །རྭ་ལོ་སྤྲུལ་མིང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་པ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་བདག་གིས་གཙོས། །ངག་དབང་བློ་བཟང་བྱམས་པ་བསྟན་འཕེལ་དང༌། །མཛོད་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ལ་སོགས་པ། །བདག་ཅག་ལྟོས་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ངལ་བ་ཆེན་པོའི་དཔར་འདི་བསྐྲུན་པའི་དགེས། །བདེ་སྐྱིད་ཉི་ཤར་

475

པྲ་ཏིའི་དྲང་ངེས།

རྒྱལ་ཁམས་བདེར་རྒྱུར་ཅིག །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་གླེགས་བམ་གྱིས། །འགྲོ་
བ་ཡོངས་ལ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། །བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་གླེགས་བམ་འདི་
བཞེངས་པའི། །མཐོང་ཐོས་འགྲོ་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་ཤོག །ཡི་གེ་གཅིག་ལས་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་སོགས། །དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མང་པོར་འཕེལ་བྱེད་པ། །དཔེ་འདི་གང་གིས་པར་ཤིང་འདོན་པ་དང༌། །ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་ལན་རེ་ཐོས་པས་ཀྱང༌། །མི་དགེ་སྡིག་པའི་བསམ་སྦྱོར་ཤུགས་ཀྱི་འགགས། །རྣམ་དཀར་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་
བར་ཤོག །གླེགས་བམ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། ནད་མུག་འཁྲུག་རྩོད་མིང་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང༌། །ལོ་ལེགས་ནོར་འབྲུ་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། །བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་གཡང་ཀུན་འཁྱིལ་བར་ཤོག །
ཅེས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དགོངས་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རྒྱས་བསྡུས་འཚམ་ཞིང༌། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དང་ཁོག་གཅིག་པར་སྣང་བ་དང༌།
གཞུང་སྤྱིའི་རིག་ལམ་འཚོལ་བ་ལ་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན། བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་དང༌། རང་གཞན་ཀུན་གྱི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ངེས་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས། དབུ་མཛད་མགོན་པོ་བསམ་འགྲུབ་ནས་དཔར་གསར་བསྐྲུན་ཐོག །ཤིང་ཡོས་ལོ་རྭ་ལོ་ཨེར་ཏེ་ནེ་མེར་གན་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེས། མཁས་མང་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲ་སྐོར་མིང་བཏགས་ཀྱི་སྡོན་འགྲོའི་དམ་བཅའ་འཇོག་སྐབས་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་ཆ་

476

བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

དད་འབྲེལ་བར་སྦྱོར་འཇོག་བགྱིས་པའི་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཏུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་

གི་བསྟི་གནས་སུ་སྦྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག སརྦ་མངྒ་ལཾ། །

477

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། །